

Memòria de l'excavació de Mas de Gassol, Alcover (Alt Camp)

Lluís Piñol Masgoret

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

Director: Lluís Piñol Masgoret

Codirector: Josep Maria Vergès Bosch

Equip d'excavació:

Marina Mosquera

David Bea

Manel Güell

Xose Pedro Rodríguez

Pep Vinyets

Francesc Vergès

Andreu Ollé

Oscar Curulla

Héctor Mir

Equip de restauració:

Alfredo Revilla

Cristòfor Salom

Elaboració de la memòria:

Lluís Piñol

Josep Maria Vergès

Pep Vinyets

Andreu Ollé

Marina Mosquera

Dibuixant: Pep Vinyets

INDEX

I. <u>Preliminars.</u>	1
II. <u>Introducció.</u>	2
III. <u>Troballes arqueològiques a la zona.</u>	3
IV. <u>Situació i context geològic.</u>	4
V. <u>Metodologia.</u>	5
VI. <u>Estratigrafia i cronologia.</u>	7
VII. <u>Els enterraments.</u>	12
VIII. <u>El dipòsit.</u>	21
IX. <u>Conclusions.</u>	23
X. <u>Bibliografia.</u>	26

Annex 1: Fitxes Harris.

Annex 2: Inventari dels materials.

Annex 3: Inventari de les restes humanes.

Annex 4: Dibuixos dels materials.

Annex 5: Planimetria.

Annex 6: Fotografia.

Annex 7: Diari d'excavació.

Annex 8: Restauració.

Annex 9: Dossier de premsa.

I. PRELIMINARS.

El dilluns dia 30 de desembre de 1991, Josep Maria Vergès Bosch i Marina Mosquera Martínez observaren que en les tasques d'extracció de terres que es portaven a terme per tal de condicionar els carrers de la Urbanització Mas Gassol apareixien materials i restes humanes que podien pertànyer a una sèrie d'enterraments d'època romana. Aquest fet es posà en coneixement del Servei Territorial d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, Tarragona.

Inmediatament, la Dra. Margarida Genera, arqueòloga territorial, es desplaçà al lloc de la troballa acompanyada per alguns de nosaltres per tal de verificar la informació. Un cop visitades les obres, i adonant-nos del perill de destrucció que corrien les restes que encara es conservaven, s'iniciaren els tràmits necessaris per tal d'aturar les obres en el sector afectat i gestionar el permís d'excavació.

El Servei Territorial d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya encomanà les tasques de direcció de l'excavació d'urgència al Sr. Lluís Piñol Masgoret, que junt amb Josep Maria Vergès Bosch com a codirector i un equip d'estudiants i llicenciats, tots ells membres del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Tarragona, es portaria a terme entre els dies 1 i 10 de gener de 1992.

II. INTRODUCCIO.

Les intervencions antròpiques que han modificat la zona estudiada durant els darrers segles han vingut donades per les activitats agrícoles i urbanístiques. Al segle XVIII, coincidint amb el gran augment demogràfic que experimentà Alcover, a l'igual que la resta de Catalunya, es produeix l'aterrament de les terres per tal de fer-les aptes pel conreu del garrofer, l'olivera i la vinya. Seria en aquest moment quan es portaria a terme la construcció de les feixes al Mas de Gassol.

Durant el segle XX el conreu s'ha caracteritzat per la substitució de la vinya pels avellaners i l'horta, mantenint-se a les antares el conreu del garrofer i l'olivera. Tots aquests cultius s'abastien de l'aigua del proper Barranc de la Font Major.

A principis dels 70 el canvi de propietari de la hisenda provocà que les terres quedessin ermes. Pocs anys després s'intentà d'urbanitzar els terrenys, i s'hi construïren uns vials entre els antics camps de conreu, però aquest projecte no prosperà i s'abandonà. Aprofitant aquest fet, l'àrea de la necròpoli s'adequà com a circuit de motocross, i, tot i que es realitzaren moviments de terres, aquests no afectaren a les estructures.

Al 1991, l'empresa Mas Gassol S.A. inicià les obres d'urbanització de la zona. Aquestes, en la primera fase de construcció de carrers, xarxa d'aigües i clavegueram, provocaren l'aparició i destrucció parcial de la que anomenarem Necròpoli de Mas de Gassol.

III. TROBALLES ARQUEOLÒGIQUES A LA ZONA.

Hem cregut interessant fer una relació de les troballes arqueològiques més properes espacialment a la zona excavada, i especialment dels llocs on s'han localitzat estructures funeraries.

1- El Cogoll (Alcover). El 1982 es trobà un enterrament d'inhumació bastit amb tègules a doble vessant, d'època baix-imperial (BARBARA, CAVALLE 1982), que actualment està dipositat al Museu Municipal d'Alcover. Al mateix indret existeix un monument funerari en forma de torre de planta rectangular i restes d'estructures amb materials que es poden datar entre el s.II i IV d.C.

2- El Burguet (Alcover). El 1978 es trobaren una sèrie d'ànfores Dressel 2-4 prop d'un marge on hi ha peces mal cuites i trossos de tovots recremats que segons J.Massó (MASSO,1987) palesen l'existència d'una bobila romana.

3- El Cogoll (Vilallonga). El 1986 es portà a terme per part de F.Tusset, M.Julià i X.Dupré l'excavació d'un edifici de planta basilical (DUPRE, JULIA 1984). Prop d'aquesta estructura es localitza un monument funerari en forma de torre de planta rectangular similar al del Cogoll.

IV. SITUACIO I CONTEXT GEOLOGIC.

El jaciment es localitza a la vora del Mas de Gassol, dins el terme municipal d'Alcover (Alt Camp), a l'esquerra de la carretera C-240 en direcció a la Riba un cop passat el nucli urbà d'Alcover. Les seves coordenades són 41° 16' 26" N. i 1° 10' 42" E., i es troba a 235 metres d'alçada sobre el nivell del mar.

Els principals cursos d'aigua de la zona són el Riu Francolí (a 2 km. al NE), el Riu Glorieta (a 2 km. al S.) i el Barranc de la Font Major (a uns 300 metres al N.).

Geològicament, MGA es troba dins la depressió Valls-Reus, molt a la vora del contacte d'aquesta amb l'altra unitat estructural de relleu que és el Massís de Prades.

El substracte de la zona estudiada és Quaternari, format per peudemonts amb conglomerats heteromètrics molt angulosos amb matriu llim-argilosa rogenca, pràcticament sense cimentació. Els còdols són en un 75 % materials paleozoics, i la resta elements de procedència cenozoica i, en menor grau, mesozoica. En aquesta formació apareixen també crostes calcàries que arriben a recobrir còdols i lletions d'arenas de granulometria mitjana a grossa.

A l'Est de MGA, afloren els materials del Bundsanstein (sobretot sorrenques roges), sobre dels quals hi ha les capes del Muschelkalk Inferior (dolomies i calcàries dolomítiques), del Muschelkalk Mig (margues, guixos i sorrenques roges) i del Muschelkalk Superior (dolomies tablejades i calcàries dolomítiques).

V. METODOLOGIA.

La metodologia emprada en un primer moment fou la realització de dues cales de prospecció arqueològica per tal de delimitar la zona d'enterraments. La situació de les cales vingué condicionada per l'extracció de terres efectuada per les màquines ja que, en gairebé tota l'àrea havien arribat fins el nivell geològic de base, deixant intactes només dos testimonis. La cala 100, de 2 x 7 metres, es situa en un testimoni d' uns 25 metres quadrats que es trobava en un lateral de la zona d'extracció de terres, en contacte amb el marge de contenció, i, on aparegueren les restes remenades que indicaven la presència d'uns enterraments. La cala 200, de 2 x 7 metres, s'ubicà al lateral oposat a la cala 100, on es conservava, encara intocada, una franja de terreny paral·lel al segon carrer de la urbanitació.

En un segon moment, i donat que en la cala 100 es posà de manifest que es conservaven enterraments in situ en gairebé tota l'àrea del testimoni on es situava aquesta, es procedí a ampliar-la en 7 metres quadrats i a excavar totes les inhumacions.

La cala 200 no donà com a resultat l'aparició de cap altre enterrament, pel contrari s'hi documentà un probable enderroc d'una estructura de pedra seca al que s'associaven dos nivells amb materials romans (tegula, imbrex, ceràmica comuna i àmfora africana). Un cop arribats al substrat geològic s'abandonà.

Per tal de documentar les diferents unitats estratigràfiques i les seves relacions espaials s'utilitzaren les fitxes Harris, prenent-se però cada enterrament (preparació, estructura i restes òssies) com una única unitat estratigràfica.

S'excavaren tots els enterraments procedint-se a la consolidació in situ de les diferents restes òssies. Tots els elements, tant de l'estructura com dels esquelets es documentaren fotogràficament i amb dibuix, numerant-se els ossos, bé individualment

bé per zones dintre l'estructura, per tal de poder reconstruir a posteriori la posició en què es trobaven.

La inhumació infantil amb taüt de fusta (U.E.108) s'aixecà en bloc mitjançant un motllo de poliuretà expandit de dos components per tal de procedir a la seva consolidació i restauració al laboratori.

Per altra banda, s'efectuà la prospecció de la zona afectada per la màquina per tal de recuperar el material remenat i contrastar si es conservava registre arqueològic en posició primària en aquesta. Això donà com a resultat l'aparició de les restes d'un dipòsit d'opus signinum excavat en el nivell geològic de base.

VI. ESTRATIGRAFIA I CRONOLOGIA.

L'ESTRATIGRAFIA.

- Veure fitxes Harris i seccions -
- Cala 100.

En ordre descendent, trobem un primer grup format per les U.E. relacionades amb l'aterrament i adequació de les terres per tal de fer-les aptes pel conreu en època moderna. Així, distingirem un nivell de terra vegetal on es conreava, U.E.101, un de pedres calcàries irregulars amb matriu de terra que constitueix la base de l'anivellament del terreny de conreu, U.E.102, i el reompliment d'un marge, U.E.113, al que s'adossen les dues U.E. anteriors. Totes aquestes U.E., sobretot la U.E.101, han proporcionat tant materials d'època romana com indústria lítica i ceràmica vidrada.

Per sota de la U.E.102 i tallada per l'est per la U.E.113 es troba la U.E.103, formada per una terra vermellosa que no conté cap tipus de material antròpic, que a la vegada cobreix la U.E.112, formada per un peudemont amb conglomerats heteromètrics molt angulosos amb matriu llim argilosa rogenca carbonatada que constitueix el substrat geològic.

Tallant les U.E.103 i 112, i coberts per la U.E.102 es troben sis enterraments que tractarem més tard de forma individualitzada.

A tot aquest conjunt se li adossa, i en algun cas cobreix, la U.E.114, formada per la terra remenada per les màquines excavadores durant el procés d'extracció de terres.

- Cala 200.

De dalt a baix trobem: la U.E.201 que ocupa tota l'area de la cala. Està formada per terra marró que servia per conrear i que actualment està molt compactada per l'acció de les motos que circulaven pel circuit de moto-cross. Ha donat tant materials d'època romana (tegula, imbrex, dolium, àmfora africana, ceràmica comuna, bronze i plom) com materials moderns (ceràmica vidrada, pisa blanca, porcellana, blau català de la cirereta, ceràmica serigrafiada pickman i vidres de finestra) possiblement abocats junt amb els adobs d'origen orgànic.

Per sota d'aquesta trobem la U.E.203, composta per terra de color marró on no s'ha trobat cap tipus de material antròpic. Aquesta està tallada i se li adossa un possible enderroc d'una estructura de pedra seca entre el qual han aparegut fragments de tegula i d'àmfora africana. A aquest enderroc (U.E.204) se li adossa la U.E.202 formada per una terra fosca amb un alt contingut de matèria orgànica on apareixen materials d'època romana (tegula, imbrex, dolium, àmfora africana, ceràmica comuna i restes de morter de calç i arena).

La U.E.202 cobreix la U.E.205 composta per una terra marró de reompliment que conté nombrosos materials d'època romana bastant rodats (tegula, imbrex i àmfora africana). Tant aquesta unitat estratigràfica com la U.E.203 cobreixen la U.E.206 formada per una terra vermellosa que no presenta cap tipus de material antròpic. Aquesta és igual a la U.E.103 de la cala 100 i, igual que aquesta, s'assenta sobre el peudemont que en la cala 100 rep la denominació de U.E.112.

CRONOLOGIA.

- Cala 100.

U.E.101, 102 i 113.

Totes aquestes U.E. es relacionen amb la tasca d'aterrament de terres èssent la U.E.113 el reompliment d'un marge de contenció, la U.E.102 un reompliment de pedres per tal d'anivellar el terreny i la U.E.101 la terra colocada sobre aquest per tal de conrear.

Aquestes U.E. han proporcionat tant material d'època romana (tegula, imbrex, dolium, ceràmica comuna i vidre) com ceràmiques vidrades, el que fa pensar que durant la tasca d'aterrament ja es van veure afectades les estructures romanes. Podem datar-les aproximadament, per referències històriques, en el s.XVIII, moment en què en aquesta zona es portà a terme la construcció de les feixes de conreu.

U.E.114

Format per la terra que va remenar la màquina durant el procés d'extracció de terres per tal d'acondiconar els carrers de la urbanització. Conté materials d'època romana arrencats de la seva posició primària durant aquesta tasca.

U.E.103.

No presenta cap tipus de material d'origen antròpic pel que la seva formació seria anterior, com a mínim, a l'ocupació romana.

U.E.112.

Es tracta del substrat geològic format per un peudemont de conglomerats heteromètrics molt angulosos amb matriu llim argilosa rogenca carbonatada.

CALA 200.

U.E.201.

Es tracta de la terra de conreu que s'ha utilitzat des del s.XVIII fins els anys 70 del s.XX. Per tant, conté tant materials romans que es removilitzaren durant les obres de construcció de les feixes com materials entre el s.XVIII i el XX dipositats mentre foren conreades. És igual a la U.E.101 de la cala 100.

U.E.202, 204 i 205.

Les tractem de forma conjunta ja que la U.E.202 i, possiblement, la U.E.205, guarden relació amb l'estructura de pedra seca. Dels materials que han donat, cap no pot donar-nos una datació absoluta. Es comú a totes elles l'aparició d'àmfora africana, però al no trobar-se cap fragment determinable d'aquest tipus de recipient l'espai cronològic que poden abarcar és molt ampli (aniria de finals del s. I d.C. fins el s. VII).

L'únic material que pot donar-nos una datació amb uns límits temporals relativament curts són uns fragments de bol de ceràmica comuna reduïda que aparegueren a la U.E.202. Aquests presenten una vora amb llistell pendent que està unida a la paret en forma de triangle ,tipus Foguet 15C (veure LamVII), que poden datar-se entre el darrer quart del s.V i tot el s.VI. Se'n troben paral·lels a les excavacions realitzades a la Plaça dels Angels, al nivell 209 del carrer Puig d'en Sitges, a l'estrat 222 del Carrer Mare de Dèu de la Mercé (FOGUET,1991), a l'estrat 15-20 del Col·legi d'Arquitectes i a la Torre de l'Audiència (DUPRE i CARRETE, 1988). A Cartago els trobem documentats en nivells del s. VI.

Així doncs, la U.E.202 tindria una cronologia tardana, probablement segle V-VI, la U.E.205 és anterior a la U.E.202 pel que no aniria més enllà del s.VI i, pels

fragments d'àmfora africana que dóna, no seria anterior a finals del s.I d.C.. La U.E.204 tindria relació amb aquestes U.E. essent la seva formació posterior a finals del s.I d.C.

U.E.203 i 206.

Cap de les dues ha proporcionat materials arqueològics i, per tant, no podem datar-les. Només podem dir d'elles que són anteriors a les U.E. que presenten materials d'època romana.

VII. ELS ENTERRAMENTS.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 104

Descripció: Estructura de tegulae de secció quadrangular, construïda retallant el nivell geològic de base (U.E.112) i la U.E.103. El llit, format per tres tegulae invertides disposades longitudinalment, amb l'extrem proximal cap al N.W., es recolza sobre una petita capa de terra molt fina la finalitat de la qual és regularitzar la superfície retallada anteriorment i facilitar la col.locació de les tegulae. D'aquestes tres tegulae només s'ha conservat sencera la central, ja que la de la capçalera i la dels peus han estat fragmentades per la màquina.

Dels laterals, formats per tres tegulae invertides i disposades també en sentit longitudinal amb l'extrem proximal cap al N.W., solament es conserva part del costat esquerre. Totes aquestes s'han vist seccionades longitudinalment durant l'extracció de les terres. Del costat dret, solament es conserven alguns petits fragments de la zona en contacte amb el llit que han estat desplaçats en direcció a l'interior de l'enterrament degut a l'acció de la màquina.

Dels costats curts de l'enterrament, així com del cobriment, no es conserva res in situ. Les tegulae que s'han localitzat en posició primària presenten en la seva cara posterior (interior de l'enterrament) una marca en forma d'aspa que consta de tres digitacions i, algunes, per la seva part anterior, presenten, a més a més, altres digitalitzacions en forma de mig cercle fetes també amb tres digitacions, en un dels seus extrems curts.

Orientació: NW.-SE. (300°NW, respecte al N. Mag.). El cap està orientat cap al N.W.

Característiques de la inhumació: Apareixen restes de tres individus, dos adults i un infant, tots ells afectats durant la remoció de terres. Els individus adults han estat seccionats per l'alçada de les clavícules i dels peus. S'ha vist afectada, en major o menor mesura, tota la zona dreta dels esquelets, apareguent-ne part fora de context i part

fragmentada i desplaçada. Quant a l'infant, solament s'ha conservat in situ la columna vertebral, parts de les extremitats superiors, algunes costelles, la pelvis i els fèmurs, aquests últims fragmentats.

Tots els individus estaven col·locats en posició jacent i amb les mans sobre la zona pelviana. L'individu infantil estava col·locat entre les cames d'un dels individus adults.

Seqüència física: Talla a la U.E. 103 i 112. Cobert per la U.E.114.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 114.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Cronologia: L'aparició d'un fragment d'àmfora africana indica que la inhumació és posterior a finals del segle I d.C.

Interpretació: De les restes de l'estructura localitzades in situ es desprèn que es tracta d'un enterrament en fossa que conté una estructura en tegulae de secció quadrangular, construïda retallant el nivell geològic (col·luvió carbonatat) per tal de buscar una major profunditat. A aquesta estructura van associats els diversos fragments de tegula localitzats i recollits al seu voltant i considerats en aquest estudi com a Resta I.

Quant als individus i la seva disposició en la tomba, es poden diferenciar dos moments d'utilització. En un primer moment, sembla que s'enterrarien un dels individus adults (el que es recolza sobre el llit de tegulae) i l'infant, que es situaria entre les seves cames, tal i com sembla indicar la ubicació de la seva columna vertebral. L'infant té les mans disposades sobre la seva pròpia zona pelviana, ja que han aparegut segones i terceres falanges per sobre d'aquesta.

En un segon moment es produiria una reutilització de la tomba. Aquesta s'obriria i es dipositaria sobre el primer individu a un altre també adult.

A partir de l'excavació s'ha pogut comprovar que les restes esquelètiques anteriors no havien estat remogudes degut a que gran part dels ossos apareixien en clara connexió

anatòmica.

Solament la zona toràcica apareix una mica remoguda segurament a causa de la mateixa col·locació de l'altre individu sobre seu. Quant al cap del nen, la seva localització fora de la tomba, (a causa de les remocions), així com la disposició de les pelvis dels adults, (una per sobre de l'altra), ens indicaria que aquest havia estat desplaçat i ubicat en un altre lloc en el moment en que es procedí a dipositar el segon individu. Probablement fou col·locat entre els peus dels individus adults ja que, tot i aparèixer desplaçat respecte la seva posició primària per l'acció de la màquina, estava associat a les restes òssies d'un peu d'un individu adult.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 105

Descripció: Fossa realitzada retallant la U.E. 103 i el nivell geològic de base (U.E.112).

En el seu extrem Nordest està delimitada per tres pedres: dues petites lloses de pedra en posició vertical al seu angle esquerre i una altre pedra horitzontal a l'angle dret.

En el seu interior s'han trobat pedres calcàries irregulars i fragments de morter de calç i arena, així com les restes esquelètiques d'un individu totalment remenades, junt amb alguns fragments de tegula. No hi ha cap part esquelètica que es presenti en connexió anatòmica i molts dels ossos apareixen fragmentats.

Orientació: NW.-SE. (300° NW. respecte al N. Mag.)

Característiques de la inhumació: Restes d'un individu adult sense connexió anatòmica que presenten un alt grau de fragmentació.

Seqüència física: Cobert per 102, cobreix a 112, i talla a 103 i 112.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 102 i 101.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Cronologia: Epoca romana indeterminada.

Interpretació: Es tractaria d'una inhumació en fossa que probablement portaria associada alguna estructura arrasada en el moment en què la necròpoli encara funcionava. Això es pot confirmar per l'aparició de fragments de tegulae, pedres i trossos de morter magre de calç i arena barrejats amb restes òssies.

En el moment en què es portà a terme l'enterrament, aquest tallà la U.E. 103 que, amb posterioritat, en produir-se la destrucció de l'estructura, fou reomplert i contaminat amb sediment d'aquesta.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 106

Descripció: Enterrament de forma rectangular amb estructura tumular excavat en la U.E.103 i en la U.E.112.

El llit d'aquesta està format per llosses de pedra de la Lloera anivellades amb una capa de terra fina. Aquesta estructura està tancada pel seu costat curt (on es situen els peus de l'individu en connexió anatòmica) per una altra pedra de la Lloera en posició vertical. Els laterals estan formats per uns murets construïts a base de pedres irregulars lligades amb un morter magre de calç i arena, que es recolzen sobre el llit de pedra de la Lloera i s'adonen a la pedra vertical.

Tota l'estructura aniria coberta per una capa d'uns 15 cm. de terra per sobre de les restes òssies, i sobre aquesta un conjunt de pedres irregulars lligades amb morter molt magre de calç i arena.

Orientació: NW-SE (300° NW respecte al N. Mag.). Amb el cap al NW.

Característiques de la inhumació: Presenta dos individus, un en posició primària i l'altre en secundària.

L'individu en posició secundària presenta les seves restes esquelètiques sense cap tipus de connexió anatòmica, degut a què fou extret per tal de dipositar l'altre individu. Es

conserven part de les extremitats inferiors, de la zona pelviana, de les extremitats superiors i de la zona troncal, dipositades als peus de l'altre individu.

L'individu en posició primària es va veure afectat per les extraccions de terra per la zona pèlvica, conservant-se únicament in situ les extremitats inferiors i les mans. Aquest es trobava en posició jacent amb les mans sobre les cames.

Seqüència física: Cobert per 101 i 102, cobreix a 112, talla a 103 i 112, i se li adosa 111.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 101, 102 i 111.

Cronologia: La presència de fragments d'àmfora africana entre les pedres de cobertura de l'estructura ens donaria una cronologia, per a l'última utilització de l'enterrament, posterior a finals del S.I d.C.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Interpretació: La posició dels individus dins la tomba demostra que hi ha dues fases diferents de deposició. Primer tenim la inhumació d'un individu adult, les característiques de la qual ens resten desconegudes pel fet d'estar remogudes en un moment posterior. En segon lloc, s'inhuma un altre individu adult, en posició jacent i amb les mans sobre la part proximal dels fèmurs. Les restes del primer individu es dipositen als espais buits que deixa el segon (laterals de les extremitats inferiors i zona dels peus).

El crani del primer individu no s'ha localitzat, fet del què es desprèn que estaria situat a la zona afectada per la màquina en la tasca de remoció de terres, probablement al costat del crani del segon.

Part de les restes esquelètiques anomenades Resta II en el procés d'excavació, provinents del remenat (U.E.114), han estat identificades com a pertanyents a aquests dos individus.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 111

Descripció: Inhumació de forma rectangular amb estructura de fossa amb murets excavat en les U.E. 103 i 112.

El lliit està format per lloses de pedra de la Lloera anivellades amb una capa de terra fina. L'estructura estaria tancada pel seu costat curt (on es situen els peus de l'individu) per una tegula disposada longitudinalment. El lateral sud aprofita el mur de la U.E.106, mentre l'altre està construït utilitzant el mateix sistema encara que presenta una major amplada.

Tota l'estructura anava coberta per un conjunt de pedres irregulars lligades amb morter molt magre de calç i arena. Junt amb aquests materials han aparegut fragments d'àmfora africana.

Orientació: NW-SE (300° NW, respecte al N. Mag.). Amb el cap al N.W.

Característiques de la inhumació: Presència d'un individu del qual solament queden les restes de les extremitats inferiors a partir de la tibia ja que la resta va ésser destruïda per la màquina. Les restes esquelètiques pertanyents als peus es varen veure afectades ja en època romana, el que comportà la destrucció i desplaçament d'algunes d'elles.

Seqüència física: Cobert per 102 i 114, i talla a 103 i 112, s'adossa a 106.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 102, 114 i 106.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Cronologia: La presència de fragments d'àmfora africana permet datar aquest enterrament a partir del S.I d.C.

Interpretació: Es tractaria d'una estructura posterior a la U.E.106 ja que aprofita un dels murets d'aquest enterrament. A més, sembla que la seva construcció es portà a terme en el període de temps comprès entre la construcció de la U.E.106 i la reutilització d'aquesta, ja que la destrucció de les restes esquelètiques pertanyents als

peus es produí en el moment en què s'obrí la U.E.106 per tal de reaprofitar-la.

Pel que fa a les restes òssies aparegudes dintre la tomba, sembla ser que només s'hi hauria inhumat un individu.

Part de les restes esquelètiques anomenades Resta II en el procés d'excavació, provinents del remenat (U.E.114), han estat identificades com pertanyents a aquest individu.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 107

Descripció: Enterrament excavat en la U.E.103 i en l'estrat de col·luvió carbonatat (U.E.112), i revestit pels costats i capçalera amb una filada de pedra seca. Presenta, a més, un fragment de tegula amb les aletes retallades posat verticalment a mode de capçalera. Dos fragments petits que remonten amb aquesta tegula apareixen caiguts cap a l'interior de l'enterrament.

El llit de l'enterrament està fet amb llossa de pedra de la Lloera d'un centímetre de gruix, trencada en diversos fragments que s'encavalquen en algunes zones.

Sota aquest llit han aparegut dos fragments de panxa de dolium situats en llocs diferents de la tomba i que remonten, així com un fragment de panxa d'àmfora africana.

Reomplint l'enterrament hi ha una terra fosca i flonja, igual a la de la matriu de la U.E.102.

Orientació: NW.-SE. (330° NW. respecte al N. Mag.). Amb el cap al NW.

Característiques de la inhumació: En base a l'aparició de dos fragments de fèmur que no corresponen al mateix individu es pot afirmar que ens trobem davant d'una doble deposició. Les restes esquelètiques apareixen desordenades i sense connexió anatòmica excepte en l'angle superior esquerre on apareix pràcticament tota la volta craniana d'un individu.

Seqüència física: Cobert per 102, tallat per 113, talla 112 i 103.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 102.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Cronologia: L'aparició de fragments d'àmfora africana fa que la inhumació pugui datar-se a partir de finals del segle I d.C.

Interpretació: La presència en l'interior de la tomba de fragments de tegula que remonten amb la que es situa verticalment en la capçalera, així com la fracturació i encavalcament dels fragments de la llosa de pedra de la Lloera que forma el llit, i l'absència de connexió anatòmica entre les restes òssies, indica que el conjunt ha estat remenat. El moment en què es produí aquest fet no es pot determinar, si bé es pot afirmar que en el moment de la construcció del marge (U.E. 113) es tallà l'enterrament per la meitat. Això obre la possibilitat que fos en aquest moment quan s'alterés la disposició de les restes conservades.

Respecte a la disposició de dos fragments de dolium i un d'àmfora sota el llit de l'enterrament, sembla que aquests s'utilitzin per a falcar-lo i anivellar-lo.

UNITAT ESTRATIGRAFICA 108

Descripció: Inhumació en fossa d'un infant, al llarg del perímetre del qual es disposen una serie de claus de ferro. La fossa està excavada en les U.E. 103 i 112.

Orientació: NW.-SE. (335° NW. respecte al N. Mag.). Amb el cap al N.W.

Característiques de la inhumació: Dintre la fossa apareixen les restes esquelètiques, en connexió anatòmica, d'un individu infantil al que li manquen les extremitats inferiors a partir de l'articulació del genoll. L'individu es troba dipositat en posició jacent amb les mans sobre els laterals de la zona pelviana i les cames juntes. Probablement l'esquelet va ser malmès durant la construcció del marge (U.E.113).

Sobre el cap ha aparegut un fragment de panxa de dolium que sembla no tenir una relació directa amb l'enterrament.

Als laterals dels genolls d'aquest primer individu apareixen restes òssies pertanyents a un altre, també infantil. Es tracta d'una pelvis, fragments d'extremitats inferiors i una costella sense connexió anatòmica clara.

Seqüència física: Talla a 103 i 112, i està cobert per 102.

Seqüència temporal: Posterior a 103 i 112. Anterior a 102.

Aixovar: No n'ha aparegut.

Cronologia: Epoca romana indeterminada.

Interpretació: La presència de claus de ferro al llarg del perímetre de l'individu que es presenta en connexió anatòmica indica que va ser inhumat amb un taüt de fusta, de la qual no s'ha conservat cap resta.

Les pedres que apareixien damunt de l'esquelet pertanyen al nivell de pedres irregulars que cobreix tota l'àrea (U.E.102), i, per tant, no tenen relació amb aquest.

Les restes de l'altre individu sembla que han estat afectades tant en el moment de la segona inhumació com durant la construcció del marge d'aterrament (U.E.113).

La seva extracció en bloc per tal de realitzar la seva restauració i conservació no permet, en aquest moment, precisar amb més exactitud la relació entre ambdós individus.

El fragment de panxa de dolium podria pertànyer a la inhumació del primer individu o bé la seva localització podria ser totalment accidental.

VIII. EL DIPOSIT.

Les restes d'un dipòsit d'opus signinum es localitzen a uns 3 metres de l'extrem sud-oest de la cala 200, a la zona on els treballs de remoció de terres van arribar fins el substrat geològic.

La resta conservada és la part inferior esquerra de la solera d'un dipòsit d'opus signinum. S'endevina l'angle i l'arrencada de la paret. La solera del dipòsit es compon de les següents parts, ordenades de baix a dalt:

- 1- Preparació de la base de la solera. Emmacat de pedres lligat amb beurada de calç.
- 2- Opus signinum groller amb un gra de ceràmica d'uns 2'5-3 cm.
- 3- Opus signinum fi del revestiment de la solera i les parets del dipòsit.
- 4- Revestiment fet amb un morter de calç i arena fina que està entremig de dues capes d'opus signinum fi. Només formava part del revestiment de les parets del dipòsit i mitja canya.
- 5- Signinum groller amb un gra de ceràmica de 0'5-1'5 cm.. Aquest signinum es deu a una reparació de la solera del dipòsit (capes 2 i 3).
- 6- Signinum fi que correspon a la mitja canya de la capa 5.

En la resta trobada s'endevinen, tant en la fase inicial (capa 2) com en la de reparació (capa 5), unes alteracions que identifiquem, per analogia amb patologies actuals, com les sofertes pels cups de vi.

La capa 5 estava recoberta per una concreció de la qual es van agafar mostres. Aquestes han estat observades al microscopi òptic de llum reflexada, i, en una primera contrastació ocular, s'ha observat una estructura cristal·lina, força deteriorada, molt similar a la del tartrat del vi. En aquest moment s'estan efectuant anàlisis químiques

d'aquesta concreció a fi de poder contrastar la hipòtesi inicial.

En les prospeccions que es realitzaren per tal de contrastar si quedava material en posició primària en la zona directament afectada per les extraccions de terres (durant les quals es localitzà el dipòsit que acabem de descriure) es recolliren materials d'època romana entre els munts de terra remenada per les màquines. Dintre d'aquest grup de materials format majoritàriament per fragments de tegula, i, en menor quantitat, fragments d'imbrex, dolium, panxa d'àmfora africana, ceràmica comuna i trossos d'opus signinum, cal destacar un fragment de ceràmica campaniana A, dos de terra sigillata hispànica (un d'ells amb decoració), dos de terra sigillata africana clara D i una vora d'un recipient de vidre.

IX. CONCLUSIONS.

A l'excavació arqueològica d'urgència de Mas Gassol 1992 s'han localitzat restes pertanyents a dos àmbits ben diferenciats. Per una banda, a la cala 100, s'ha excavat una zona d'enterraments, amb sis estructures d'inhumació. Per l'altra banda, s'ha excavat, a la cala 200, un possible enderroc d'una estructura de pedra seca associada a dos estrats que han proporcionat materials romans de construcció, ceràmica comuna i àmfora. Aquest conjunt no està directament relacionat amb el grup d'enterraments, més aviat sembla relacionar-se amb les restes d'un dipòsit que apareix a la vora.

Pel que fa als enterraments, en trobem un amb estructura de tegulae de secció quadrangular, un amb taüt de fusta, dos dels quals es desconeix la seva estructura degut al seu grau de destrucció, i dos més, adossats, amb estructura de murets i llosa de pedra de la Lloera. Aquests darrers, (U.E. 106 i U.E.111), o almenys un d'ells, portarien una coberta plana amb els angles arrodonits, feta amb morter de calç i arena amb pedres irregulars i un enlлит d'opus signinum de gra molt fi. Aquesta coberta seria destruïda en el moment de la reutilització de la U.E. 106, aprofitant-se'n alguns fragments per cobrir els enterraments.

Un fet comú a tres dels enterraments (U.E. 104, U.E. 106 i U.E. 107) és el fet d'estar reutilitzats.

La cronologia d'aquests enterraments no es pot precisar a causa de la manca de materials atribuïbles a un marc temporal relativament curt. Només la presència de fragments informes d'àmfora africana en algun d'ells ens indicaria que aquests són posteriors a finals del S.I d. C. i que no sobrepassarien el S.VII d.C. Una referència

cronològica la podem obtenir a partir de les datacions que tenen els tipus d'enterrament presents a Mas Gassol a la Necròpoli Paleocristiana de Tarragona. En aquesta, les inhumacions amb taüt de fusta van des del S.I d.C. fins primera meitat del VII d.C., les que tenen estructura de murets comencen a aparèixer a la primera meitat del S.IV d. C. i arriben fins al S. VII d.C., i les d'estructura de tegulae de secció quadrangular les trobem entre inicis-mitjans del S.IV d.C. fins la primera meitat del S.V. d.C. (DEL AMO, 1979).

A la cala 200 trobem un estrat, U.E. 202, que correspon als Segles V-VI d.C., i, per sota, un altre estrat, U.E. 205 el marc cronològic inferior del qual ens el donarien els fragments informes d'àmfora africana. Així, la seva formació estaria entre finals del S.I. d.C. i el S.VI d.C. La U.E. 204 està directament relacionada amb aquestes i tindria la mateixa cronologia.

Quant al dipòsit d'opus signinum, no ha aparegut cap material que pugui proporcionar una datació concreta. Respecte a la funció d'aquest sembla ser, tant per les patologies que presenta com per l'estudi al microscopi de la concreció que recobria les seves parets, que seria utilitzat per l'elaboració de vi.

Així doncs, per una banda ens trobem davant d'un conjunt compost pel dipòsit i per l'estructura de la cala 200 que formaria part de les instal·lacions agropecuàries d'una vil·la, i per altra, de la zona d'enterraments d'aquesta. Com ja hem dit, llevat de la U.E.202 que correspondria als segles V-VI d.C., no podem precisar la cronologia de res més. L'únic que podem dir, si també tenim en compte els materials recollits en superfície i descontextualitzats, és que les activitats antròpiques en aquesta zona anirien

des del S.I a.C. (s'han recuperat fora de context una vora d'àmfora púnica tipus P-17, un fragment de campaniana A i fragments informes de àmfora itàlica) fins almenys el S.V d.C (ceràmica comuna reduïda tipus Foguet 15-C).

Un aspecte interessant el constitueix la utilització de lloses de pedra de la Lloera en les estructures funeràries. La utilització d'aquest tipus de pedra, ja constatada en altres jaciments arqueològics d'època romana, posa de manifest l'explotació sistemàtica de les pedreres de la Lloera en aquest moment. Aquestes es troben situades al terme municipal de Mont-ral, encara que tradicionalment s'ha conegut aquesta pedra com a "pedra d'Alcover".

Seria convenient, en el cas que s'hagin de portar a terme nous moviments de terra o treballs a la zona, d'efectuar un seguiment d'aquests per tal d'evitar la destrucció de les restes arqueològiques que poden restar en aquesta.

X. BIBLIOGRAFIA.

del AMO, M.D. (1972): "La necrópolis de Pere Martell". B.A. èp.IV, fascs.113-120 (1971-72), 103-171. Tarragona.

del AMO, M.D. (1979): Estudio crítico de la Necrópolis Paleocristiana de Tarragona. Tarragona.

del AMO, M.D. (1981): Estudio crítico de la Necrópolis Paleocristiana de Tarragona. Ilustraciones. Tarragona.

BARBARA, A.; CAVALLE, J. (1982): Guia d'Alcover. Tarragona.

DUPRE, X.; JULIA, M. (1982): "Un edifici de planta basilical a Vilallonga del Camp (Tarragonès)". Informació Arqueològica. núm.42 (gener-juny 1982), pàgs.58-61. Barcelona.

FOGUET, G. (1991): Ceràmiques comunes reduïdes Baix-imperials d'alguns jaciments de Tarragona. Tesi de Llicenciatura llegida al Departament de Geografia, Història i Filosofia. Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona. Divisió VII. Universitat de Barcelona. Inèdita.

MASSO, J. (1987): "El terme d'Alcover a l'antiguitat". Alcover estat de la qüestió. Centre d'Estudis Alcoverencs. Alcover.

MUÑOZ, A. (1991): "La intervenció arqueològica en els jardins de l'Ermita de la Mare de Déu del Camí de Cambrils (Avinguda de Gaudí)". Quaderns d'Estudis i Divulgació. núm.2. Ajuntament de Cambrils. Cambrils.

RAMON, J. (1991): Las anforas púnicas de Ibiza. Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear. Eivissa.

TED'A (1987): "Els enterraments del Parc de la Ciutat i la problemàtica funerària de Tàrraco". Memories d'Excavació. núm.1. Tarragona.

ANNEX 1
Fitxes Harris

L.A.U.B.T.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

<p>JACIMENT:</p>		<p>U.E. 101</p> <p>○ □ △</p>	
<p>Sector: 1</p>	<p>Zona:</p>	<p>Cala: 100</p>	<p>Ambit:</p>
<p>Delimitació: Estrat</p>	<p>Criteris de diferenciació: Color i textura</p>	<p>Color: Fosc</p>	<p>Campanya: 1992</p>
<p>Superfície:</p>	<p>Fiabilitat estratigràfica: Dolenta</p>	<p>Consistència: Flonja</p>	<p>Contes mínima màxima</p>
<p>COMPONENTS</p>	<p>• SEQUÈNCIA FÍSICA</p>	<p>CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ</p>	<p>SEO. ESTRATIGRÀFICA</p>
<p>Geològics</p>	<p>Terres</p> <p>Igual a: 201</p> <p>En contacte amb:</p> <p>Se li adossa:</p> <p>S'adossa a: 113</p> <p>Cobert per:</p> <p>Cobreix: 102, 106, 113</p> <p>Fallat per:</p> <p>Falla:</p> <p>Reomplert per:</p> <p>Nemople:</p>	<p>④</p>	
<p>Orgànics</p>			
<p>Artificials</p> <p>Ceràmica i indústria lítica.</p>			
<p>Descripció</p> <p>Estrat superficial de terra vegetal.</p>	<p>Data d'actuació</p>	<p>Filxa revisada per</p>	
<p>Estal de conservació</p> <p>Dolent</p>	<p>Responsable</p>	<p>Cumpr. de documentació</p> <p>Fines ☐ Dibuix ☐ Foto ☐</p>	

Interpretació: Estrat superficial de terra vegetal aportada a l'hora de construir les feixes per tal d'anivellar les zones amb més pendent. Fins els anys 70 fou utilitzada com a terra de conreu. Actualment posseïa una capa vegetal consistent en lladoner (Celtis australis), aritjol (Smilax aspera) i fenàs (Hyparrhenia hirta).

Materials representatius

Tegula, ceràmica comú vidrada i indústria lítica.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació
Es un estrat modern datat en el moment de construcció de les feixes. Possiblement segle XVIII

Cronologia

Estrat modern. (S. XVIII)

Observacions

ARXIU: planes

seccions alpais

fotografia

núm.:

núm.:

Depositives:

B/M

Color

L.A.U.B.T.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT. CAMP)

U. E. 102		O □ △	
Sector: 1		Zona:	Campanya: 1992
Definició: Base de l'anivellament dels terrenys de conreu.		Cala: 100	Ambit:
Superfície:		Criteris de diferenciació: Components geològics	Color: Fosc
Geològics		Fiabilitat estratigràfica: Dolenta	Consistència:
Orgànics		COMPONENTS	CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ
Artificials		Seqüència física	SED. ESTRATIGRÀFICA
Ceràmica.		Figural a:	
		En contacte amb:	
		Se li adossa:	
		S'adossa a, 113	
		Cobert per, 101, 114	
		Colmeix: 103, 106, 108, 107, 111	
		Tallat per: 114	
		Talla:	
		Reompleix per:	
		Remople:	
Descripció		Data d'actuació	
Base de l'anivellament de les feixes per fer-les aptes al conreu		Responable	
Estat de conservació		Fíxa revisada per	
		Còmput. de documentació	
		Fíxes	
		Dibuix	
		Foto	

data inic:

data final:

Interpretació: En procedir a l'antivellament del terreny per omplir les zones amb més pendent tot el material no apte pel conreu es diposita a la part més fonda. Serveix de base a la terra de conreu (U.E. 101). En ell es troba material ceràmic procedent de l'aprofitament de les restes que podia haver-hi en superfície en aquell moment

Materials representatius

Tegula i dolium

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteis de datació

Tot i la presència de tegula i dolium ens trobem davant d'un estrat modern datat en el moment de construcció de les feixes. Possiblement segle XVIII.

Cronologia

Estrat modern (S. XVIII)

Observacions

ARXIU: planes

núm.:

seccions: alçals

núm.:

fotografia

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 103
○ □ △

JACIMENT:		Cala: 100		Ambit:		Campanya: 1992	
Sector: 1	Zona:	Criteris de diferenciació: Color i textura		Color: Vermell		Cotes mínima màxima	
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència: Tova			
COMPONENTS		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIO		SEO. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics	Terres	Igual a: 206		(N)			
		En contacte amb:					
		Se li adossa: 113					
		S'adossa a:					
		Cobert per: 102, 114					
		Cobrenx: 112					
		Tallat per: 104, 105, 106, 107, 108, 111, 113, 114					
		Talla:					
		Reompleix per:					
		Reompleix:					
Descripció		Estrat uniforme esteril tallat pels enterraments.		Data d'actuació		Fitxa revisada per	
Estat de conservació				Responsable		Cumpr. de documentació Fitxa ☐ Dibutx ☐ Foto ☐	

Interpretació: Estrat utilitzat per ubicar-hi els enterraments. Possiblement fou alterat en el moment de construir el marge.

Materials representatius

No presenta cap tipus de material.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i cineris de datació

Cronologia

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alçats

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.T.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 104		☐ ☐ ☐		
Sector: 1		Zona:	Campaña: 1992	
Definició: Enterrament		Criteris de diferenciació: Fiabilitat estratigràfica: Bona	Cotes mínima màxima	
Superfície: COMPONENTS		Consistència: CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics		Igual a: En contacte amb: Se li adossa: S'adossa a: Cobert per, 114 Cobreix: Fallat per: Falla: 103, 112 Reomplert per: Remple:	☒	
Orgànics Ossos humans.		Data d'actuació		Fitxa revisada per
Artificials Ceràmica				
Descripció Inhumació triple en estructura de tegulae de secció quadrangular.		Responsable		
Estat de conservació Dolent				

Interpretació: Enterrament en estructura de tegulae de secció quadrangular en el qual s'inhumen un individu adult i un infantil (col.locat entre les cames d'aquell). En un segon moment, es reutilitza l'enterrament i s'inhuma un altre individu adult, disposat a sobre dels anteriors.

Materials representatius

Tegulae i àmfora africana.

Referència materials:

Fuls d'inventari núm.:

Elements i cius de datació

Fragment informe d'àmfora africana.

Cronologia

Finals S.I-S.VII d.C.

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alfrats

fotografia

num.:

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 105		Campanya: 1992		☐ ☐ <input type="triangle"/>	
Sector: 1	Zona:	Cala: 100	Ambit:		
Definició:	Criteris de diferenciació:		Color:	SEU ESTRATIGRÀFIC	
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència:		
COMPONENTS		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIO			
Geològics	Igual a:				
Orgànics	En contacte amb:				
	Se li adossa:				
	S'adossa a:				
	Cobert per: 102				
	Cobren:				
	Fallat per:				
Artificials	Fallat: 103, 112				
	Reompleix per:				
	Remple:				
Descripció		Enterrament en fossa que conté les restes òssies d'un individu sense connexió anatòmica, fracturades i barrejades amb algun fragment de tegula i pedra amb morter magre de calç i arena.		Data d'actuació	
Estat de conservació		Dolent		Responsable	
				Fixa revisada per	
				Compr. de documentació	

Interpretació: Inhumació en fossa que, probablement, portaria associada alguna estructura de cobriment a la que pertanyerien els fragments de tegula i pedra amb morter magre de calç i arena trobats associats a les restes esquelètiques. Aquest enterrament sembla haver estat arrasat ja en època romana i barrejat amb sediment procedent de la U.E.103. Per aquest motiu no s'ha pogut diferenciar el canvi estratigràfic respecte el nivell que talla.

Materials representatius Fragments de tegula, dolium i tovot, i un clau de ferro.

Referència materials:

Fulls inventari num.:

Elements i culeris de datació

Cronologia

Època romana indeterminada.

Observacions

ARXIU:

plantes

seccions alçals

fotografia

num.:

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

<p>U. E. 106</p> <p>○ □ △</p>		<p>Campanya: 1992</p>	
<p>JACIMENT:</p>		<p>Color:</p>	
<p>Sector: 1</p>	<p>Zona:</p>	<p>Cala: 100</p>	<p>Ambit:</p>
<p>Delimitació: Enterrament</p>		<p>Criteris de diferenciació:</p>	
<p>Superfície:</p>		<p>Fiabilitat estratigràfica: Bona</p>	
<p>Geològics</p>		<p>Consistència:</p>	
<p>COMPONENTS</p>		<p>CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ</p>	
<p>Orgànics</p>		<p>Seqüència física</p>	
<p>Ossos humans.</p>		<p>Ígual a:</p>	
<p>Artificials</p>		<p>En contacte amb:</p>	
<p>Ceràmica, pedra irregular amb morter de calç i arena, i lloses de pedra de la Lloera.</p>		<p>Se li adossa: 111</p>	
<p>amb morter de calç i arena, i lloses de pedra de la Lloera.</p>		<p>S'adossa a:</p>	
<p>lloses de pedra de la Lloera.</p>		<p>Cobert per, 102, 101</p>	
<p>Reomplert per:</p>		<p>Cobricix: 112</p>	
<p>Remple:</p>		<p>Fallat per:</p>	
<p>Descripció</p>		<p>Fecha revisada per</p>	
<p>Inhumació doble en estructura de murets i lloses.</p>		<p>Data d'actuació</p>	
<p>Responsible</p>		<p>Compr. de documentació</p>	
<p>Estat de conservació</p>		<p>Plaça ☐ Dibuix ☐ Foto ☐</p>	
<p>Dolent</p>		<p>38</p>	

Proces d'excavació:

data inici:

data final:

Interpretació: L'estructura consta d'un llit de pedra de la Lloera, d'uns murs laterals construïts amb pedra irregular i morter de calç i arena, d'una llosa de pedra de la Lloera vertical que tanca els peus i una cobertura de pedra irregular i morter de calç i arena molt magre. En un primer moment s'inhumarien les restes d'un individu, i, posteriorment s'obriria la tomba i s'hi dipositaria un altre individu, col·locant les restes del primer en els espais que deixava buits aquest. En el moment de la reutilització es va malmetre l'estructura de cobriment de la tomba i no es reconstruí.

Materials representatius

Amfora africana.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació
La presència de fragments d'amfora africana ens donaria la data en que fou oberta per última vegada.

Cronologia

Finals S.I-S.VII d.C.

Observacions

ARXIU:

plantes

num.:

seccions alçats

llogratia

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

<p>JACIMENT:</p>		<p>U. E. 107</p> <p>☐ ☐ ☐</p>	
<p>Sector: 1</p>	<p>Zona:</p>	<p>Cala: 100</p>	<p>Ambit:</p>
<p>Deliniçió: Enterrament</p>	<p>Criteris de diferenciació:</p>	<p>Color:</p>	<p>Campanya: 1992</p>
<p>Superfície:</p>	<p>Fiabilitat estratigràfica: Bona</p>	<p>Consistència:</p>	<p>Cotes mínima màxima</p>
<p>Geològics</p>	<p>COMPONENTS</p>	<p>CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ</p>	<p>SEO ESTRATIGRÀFICA</p>
<p>Orgànics Ossos humans.</p>	<p>SEQÜÈNCIA FÍSICA</p> <p>Figural a: En contacte amb: Se li adossa: S'adossa a: Cobert per, 102 Cobreix: Fallat per: 113 Fallat: 103, 112 Reompleix per: Remople:</p>	<p>☒ N</p>	
<p>Artificials Ceràmica, pedra irregular, pedra de Lloera i ferro.</p>			
<p>Descripció Enterrament amb capçalera de tegula, laterals de pedra seca i llit de pedra de la Lloera que conté restes esquelètiques humanes d'almenys dos individus.</p>		<p>Data d'actuació</p>	<p>Fitxa revisada per</p>
<p>Stat de conservació Dolent</p>		<p>Responsable</p>	<p>Compr. de documentació Foto ☐ Dibuix ☐ Foto ☐</p>

Interpretació: Enterrament que conté les restes esquelètiques d'almenys dos individus. Les restes han estat remogudes, be originàriament be durant la construcció del marge de contenció que talla l'estructura per la meitat.

Materials representatius Tegula, fragments d'amfora africana i dolium, i claus de ferro.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació Fragments informes d'amfora africana.

Cronologia Finals S. I-S. VII d.C.

Observacions

ARXIU:

planes

seccions al país

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 108
○ □ △

JACIMENT:		Cala: 100		Ambit:		Campanya: 1992	
Sector: 1	Zona:	Criteris de diferenciació:		Color:		Cotes	
Delimitació: Enterrament		Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència:		mínima	
Superfície:		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		màxima	
Geològics		Igual a:				SEO. ESTRATIGRÀFICA	
Orgànics		En contacte amb:					
Ossos humans.		Se h adossa:					
Artificials		S'adossa a:					
Ceràmica i ferro.		Cobert per, 102					
		Cobrenx:					
		Fallat per:					
		falla: 103, 112					
		Reomplert per:					
		Remople:					
Descripció		Inhumació d'un individu infantil amb taüt de fusta en una fossa.		Data d'actuació		Fitxa revisada per	
Estat de conservació		Bo		Responsable		Compr. de documentació	
						☐ Fines ☐ Dibuits ☐ Foto	

Interpretació: Inhumació d'un individu infantil dins d'un taüt de fusta, a jutjar per la presència de claus de ferro al voltant de tot el seu perímetre corporal. A la zona dels peus apareixen restes òssies d'un segon individu. La relació entre aquests dos no pot establir-se, pel fet que la construcció del marge ha afectat plenament el segon, i a més s'ha aixecat en bloc tot el conjunt per tal de procedir a la seva consolidació i restauració al laboratori.

Materials representatius Claus de ferro i fragment de dolium.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació

Cronologia

Epoca romana indeterminada.

Observacions S'ha extret en bloc, amb un motlle de poliuretà expandit de dos components.

ARXIU:

planes

seccions alçats

fotografia

num.:

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

<p>JACIMENT:</p>		<p>U. E. 111</p> <p>○ □ △</p>	
<p>Sector: 1</p>	<p>Zona:</p>	<p>Cala: 100</p>	<p>Àmbit:</p>
<p>Definició:</p>	<p>Criteris de diferenciació:</p>	<p>Color:</p>	<p>Campanya: 1992</p>
<p>Superfície:</p>	<p>Fiabilitat estratigràfica: Bona</p>	<p>Consistència:</p>	<p>Cotes mínima màxima</p>
<p>COMPONENTS</p>	<p>SEQÜÈNCIA FÍSICA</p>	<p>CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ</p>	<p>SEO. ESTRATIGRÀFICA</p>
<p>Geològics</p>	<p>Igual a:</p> <p>En contacte amb:</p> <p>Se li adossa:</p>	<p>Ⓜ</p>	
<p>Orgànics</p> <p>Ossos humans.</p>	<p>S'adossa a, 106</p>		
<p>Artificials</p> <p>Pedra irregular, lloses de pedra de la Lloera, morter de calç i arena, i ceràmica.</p>	<p>Cobert per, 102, 114</p>		
	<p>Cobrecix:</p> <p>Tallat per:</p> <p>Talla: 103, 112</p> <p>Reompleït per:</p> <p>Reomple:</p>		
<p>Descripció</p> <p>Inhumació en estructura de murets, lloses i tegula.</p>	<p>Data d'actuació</p>	<p>Fitxa revisada per</p>	<p>Compr. de documentació</p> <p>Foto ☐ Dibuix ☐ Foto ☐</p>
<p>Estat de conservació</p> <p>Dolent.</p>	<p>Responsable</p>		

data inici:

data final:

Interpretació: L'estructura consta d'un 111t de pedra de la Lloera, d'uns murets laterals (un 1'aprofita de la U.E.106) construïts amb pedra irregular i morter de calç i arena, i d'una tegula que tanca els peus. Conté les restes esquelètiques (molt malmeses) d'un individu. Aquestes foren remogudes en la zona dels peus en el moment en que s'obre la U.E.106 per reutilitzar-la ja que, s'equivocaren i foradaren també aquesta. Quan es donaren compte de l'error rectificaren i obriren la U.E.106, però ja havien malmès part d'un mur i la zona dels peus de la U.E.111. L'error pot indicar que les tombes no estaven ben senyalades o que tenien una cobertura comú que no permetia reconèixer on començava una i acabava l'altra.

Materials representatius

Fragments informes d'amfora africana.

Referència materials:

Fuils d'inventari núm.:

Elements i culls de datació

Amfora africana.

Cronologia

Finals S.I-S.VII d.C.

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alçats

fotografia

num.:

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 112

JACIMENT:		Cala: 100		Àmbit:		Campanya: 1992	
Sector: 1	Zona:	Criteris de diferenciació: Composició		Color:		Cotes mínima màxima	
Definició: Estrat		Friabilitat estratigràfica: Bona.		Consistència: Dur			
Superfície:		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		SEO. ESTRATIGRÀFICA	
COMPONENTS		Geològics Conglomerats heteromètrics igual a: molt angulosos.		☒			
Orgànics		En contacte amb					
		Se li adossa:					
		S'adossa a:					
		Cobert per, 103					
		Cobrecix:					
		Fallat per: 104, 105, 106, 107, 108, 111, 113, 114					
		Fallat:					
		Reompleix per:					
		Reomple:					
Descripció		Peudemont format per conglomerats heteromètrics molt angulosos amb matriu llim-argilosa rogenca carbonatada.		Data d'actuació		Fixa revisada per	
Estat de conservació		Responsable				Cumpr. de documentació	
						☐ Fixa ☐ Dibuts ☐ Foto	

Interpretació:

Materials representatius

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació

Cronologia

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alçats

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/N.

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 113

JACIMENT:		Cala: 100		Ambit:		Campanya: 1992	
Sector: 1	Zona:	Criteris de diferenciació: Components geològics		Color:		Cotes mínima màxima	
Definició: Marge de contenció		Fiabilitat estratigràfica: Dolenta		Consistència:			
Superfície:		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		SEO. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics		Igual a:		(M)			
Pedres irregulars.		En contacte amb:					
Orgànics		Se li adossa: 102, 101					
		S'adossa a, 103, 107					
Anticials		Ceràmica					
Descripció		Marge de pedra seca fet amb pedres irregulars de mitjà tamany. Caigut en alguns trams per l'acció de la màquina.					
Estat de conservació		Dolent.		Data d'actuació		Fitxa revisada per	
				Responsable		Compt. de documentació	

data inct:

data linat:

Interpretació: Marge de contenció de les feixes.

Materials representatius

Tegulae

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i còpius de datació

Tot i la presència de tegula és una estructura moderna que es pot datar en el moment de construcció de les feixes. Possiblement S. XVIII.

Cronologia

Estrat modern (S. XVIII)

Observacions

ARXIU:

planes

núm.:

seccions alçats

núm.:

fotoaeriala

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

<p>U.E 201</p> <p>☐ ☐ ☐</p>	
<p>Campanya: 1992</p> <p>Cotes mínima màxima</p>	
<p>SED. ESTRATIGRÀFICA</p>	
<p>Color: Fosc</p> <p>Consistència: Compacte</p>	
<p>CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIO</p> <p>☒</p>	
<p>Criteris de diferenciació:</p> <p>Color i textura</p> <p>Fiabilitat estratigràfica: Dolenta</p> <p>SEQUÈNCIA FÍSICA</p> <p>Figural: 101</p> <p>En contacte amb:</p> <p>Se li adossa:</p> <p>S'adossa a:</p> <p>Cobert per:</p> <p>Col·locat: 202, 203, 204</p> <p>Fallat per:</p> <p>Falla:</p> <p>Reomplert per:</p> <p>Remople:</p>	
<p>COMPONENTS</p> <p>Geològics</p> <p>Terres.</p> <p>Orgànics</p> <p>Ossos d'animal.</p> <p>Artificials</p> <p>Ceràmica, vidre, plom i bronze.</p>	
<p>Descripció</p> <p>Estrat superficial de terra vegetal.</p>	
<p>Estat de conservació</p> <p>Dolent.</p>	
<p>Data d'actuació</p> <p>Fixa revisada per</p>	
<p>Responsable</p> <p>Compr. de documentació</p> <p>Fixa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐</p>	

Interpretació: Estrat superficial de terra vegetal utilitzat fins els anys 70 per a conrear-hi. Conté tant material d'època romana com modern. El material romà hauria estat removilitzat durant les tasques de construcció de les feixes f/o durant les tasques agrícoles.

Materials representatius Ceràmica vidrada, pisa blanca, porcellana, blau català de la cirereta, ceràmica pickman, vidres de finestra, tegula, imbrex, dolium, àmfora africana, àmfora púnica, plom bronze i ceràmica comuna.

Referència materials:

Falls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació Es tracta d'un estrat modern utilitzat com a terra de conreu entre el S. XVIII i el XX.

Cronologia

S. XVIII-XX

Observacions

ARXIU:

plantes

seccions aïçats

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U. E. 202		☐ ☐ ☐	
Sector: 2		Zona:	Ambit:
Cala: 200		Campanya: 1992	
Definició: Estrat.	Criteris de diferenciació: Color i textura	Color: Fosc	Cotes mínima màxima
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica: Bona	Consistència: Flonja	SEO. ESTRATIGRÀFICA
COMPONENTS			
Geològics	Terres	CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ	
Orgànics	Igual a:	☒	
	En contacte amb:		
	Se li adossa:		
	S'adossa a, 204		
	Cobert per, 201		
	Cobren: 205		
	Tallat per:		
	Talla:		
Reompleït per:			
Rempleït:			
Artificials Ceràmica i morter de calç i arena.		Data d'actuació	
Descripció Estrat amb un alt contingut de matèria orgànica que presenta exclusivament materials romans.		Fixa revisada per	
Estat de conservació Bo		Responsable	
		Compr. de documentació	
		☐ Fines ☐ Dibuits ☐ Foto ☐	

data inict

data inaf

Interpretació:

Materials representatius
Ceramica comuna.
Tegula, imbrex, dolium, àmfora africana i

Referència materials:
Fulls d'inventari núm.:

Elements i cùrens de datació
Ceramica comuna reduïda tipus Foguet 15C

Cronologia S.V-VI d.C.

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alçats

num.:

num.:

fotografia

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U.E. 203
○ □ △

JACIMENT:		Cala: 200		Àmbit:		Campanya: 1992	
Sector: 2	Zona:	Criteris de diferenciació: Color i textura		Color: Marró		Cotes mínima màxima	
Delimitació:		Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència: Força		SEO ESTRATIGRÀFICA	
Superfície:		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ			
Geològics		Igual a:					
Terres		En contacte amb:					
		Se li adossa: 204					
		S'adossa a:					
Orgànics		Cobert per, 201					
		Cobreix: 206					
		Fallat per:					
		Fallat:					
		Reomplert per:					
		Remople:					
Descripció		Terra marró força compacte que no presenta materials antròpics.					
Data d'actuació							
Fixa revisada per							
Responsable							
Compt. de conservació		Bo		Fotoc. ☐		Dibuix ☐	
						Compt. de documentació ☐	

data inici:

data final:

Interpretació:

Materials representatius

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació

Cronologia

Observacions

ARXIU:

planes

seccions alçats

fotografia

num.:

num.:

Dispositives:

B/N

Color

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

JACIMENT:		Cala: 200		Àmbit:		Campanya: 1992	
Sector: 2	Zona:	Criteris de diferenciació:		Color:		Cotes	
Definició: Enderroc.		Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:		mínima	
Superfície:		SEQUÈNCIA FÍSICA		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		màxima	
Geològics	COMPONENTS	Igual a:				SEO. ESTRATIGRÀFICA	
	Pedres calcàries	En contacte amb:					
		Se li adossa: 202					
Orgànics		S'adossa a, 203					
		Cobert per, 201					
		Cobrenx: 205					
		Tallat per:					
		Talla:					
		Reomplert per:					
		Remople:					
	Artificials	Ceràmica.					
Descripció		Enderroc d'una estructura de pedra seca.		Data d'actuació		Fitxa revisada per	
Estat de conservació		Dolent.		Responsable		Cumpr. de documentació	
						FINE ☐ OIBUI ☐ FOTO ☐	

Proces d'excavació:

data inici:

data final:

Interpretació: Estrat d'enderroc del que sembla un mur de pedra seca.

Materials representatius Amfora africana.

Referència materials:

Fulls d'inventari num.:

Elements i criteris de datació Fragments informes d'àmfora africana.

Cronologia

S. I-S. VII d.C.

Observacions

ARXIU:

plantes

seccions alçals

fotografia

num.:

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.I.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

U.E. 205

Sector: 2		Zona:	Cala: 200	Àmbit:		Campanya: 1992
Definició: Estrat	Criteris de diferenciació: Color i textura		Color: Marró		Cotes mínima màxima	
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència: Flonja			
COMPONENTS						
Geològics	Terres		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		SEO ESTRATIGRÀFICA	
Orgànics	Igual a:					
	En contacte amb:					
	Se li adossa:					
	S'adossa a:					
	Cobert per, 202, 203					
	Cobreix: 206					
	Tallat per:					
Artificials	Ceràmica					
	Talla:					
	Reompleix per:					
Remple:						
Descripció Estrat que presenta exclusivament materials d'època romana.			Data d'actuació		Fitxa revisada per	
Estat de conservació			Responsable		Cumpi. de documentació	
					Fines Dibuix Foto	

Proces d'excavació:

data inici:

data final:

Interpretació:

Materials representatius

Tegula, imbrex, àmfora africana.

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i culls de datació Amfora africana. Està per sota d'un estrat que es pot datar en el S.V-VI d.C.

Cronologia

S.I-V/VI d.C.

Observacions

ARXIU:

planes

núm.:

seccions alçats

núm.:

fotografia

Diapositives:

B/N

Color

L.A.U.B.T.
Tarragona

MAS GASSOL (ALCOVER, ALT CAMP)

JACIMENT:

Sector: 2		Zona:	Cala: 200	Àmbit:		U. E. 206 ○ □ △	
Definició: Estrat		Criteris de diferenciació: Color i textura		Color: Vermell		Campanya: 1992	
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica: Bona		Consistència: Tova		Cotes mínima: màxima:	
Geològics		COMPONENTS		CROQUIS D'UBICACIÓ I EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Terres		Egual a: 103					
Orgànics		En contacte amb:					
		Se li adossa:					
		S'adossa a:					
		Cobert per, 203, 205					
Artificials		Cobreix:					
		Tallat per:					
		Talla:					
		Reomplert per:					
		Remople:					
Descripció Estrat uniforme esteril.		Data d'actuació		Fixa revisada per			
		Responsable		Compr. de documentació			

Interpretació

Materials representatius

Referència materials:

Fulls d'inventari núm.:

Elements i criteris de datació

Cronologia

Observacions

ARXIU:

planes

seccions-alçats

fotografia

núm.:

núm.:

Diapositives:

B/N:

Color:

ANNEX 2
Inventari dels materials

CAMPANYA 1992

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Pedra Lloera								4		
Campaniana A				1				1		
T.S. Hispànica				2				2		
T.S. Africana D				2				2		
Comú Rom. OX				5	3		1	9		
Comú Rom. RED				3	1			4		
Vidre							2	2		
Amfora africana				4				4		

DATAÇIO

Segle XX

CAMPANYA 1992

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Pedra Lloera				2				2		
Tegula			1	39			20	60		
Imbrex				2			2	4		
Amfora itàlica				1				1		
Comú.Rom. OX				7	2	1		10		
Comu.ROM. RED							1	1		
Later				1				1		
Paviment				2				2		Preparació i restes d'opus signinum.
Amfora africana				3	1			4		

CAMPANYA

1992

DATAció

Segle XX

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P. C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Pedra Lloera								16		
Tegula				19			9	28		
Imbrex							4	4		
Dolium				3				3		
Comu. Rom. OX				9		1	1	11		
Comu. Rom. RED				6				6		
Paviment/revet.				11				11		Frag. d'opus signinum groller i fi.
Amfora africana				5				5		

CAMPANYA 1992

comuna vidrada

DATACIÓ S XIX-XX

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES I OBSERVACIONS
SilTex								2	Una B.P. i una B.N.1ªG.
Tegula				3			2	5	
Comú vidrada				1				1	

Amfora africana.

CAMPANYA

1992

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES I OBSERVACIONS
Amfora africana				1				1	
Tegula				12			5	17	
Dolium				4				4	
Tovot				1				1	
Revestiment				3				3	Opus signinum.

CAMPANYA 1992

Amfora africana

DATAÇÓ

Finals S.I-S.VII d.C.

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Amfora africana				1				1		
Comú Rom. RED				1				1		
Comú Rom. OX				1				1		
Tegula				23			5	28		
Dolium				1				1		
Tovot				1				1		
Revestiment				1				1	Revestiment de calç i arena.	

CAMPANYA 1992

Amfora africana

DATAÇÓ
Finals S.I-S.VII d.C.

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Tegula				6			2	8		
Imbrex				2				2		
Pedra Lloera				6				6		
Dolium				1				1		
Comú Rom. OX				1				1		
Comú Rom. RED				1				1		
Revestiment				6				6	Opus signinum	
Amfora africana				3				3		

DATAIO
FinaIs S.I.-S.VII d.C.

CAMPANYA 1992

Amfora africana

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF	ANS	FONS	VOR	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Tegula			1	1			1	3		
Dolium				1				1		
Pedra Lloera				17				17	Llosa fragmentada.	
Revestiment				1				1	Opus signinum fi.	
Comú Rpm. OX				1				1		
Clau ferro								2		
Amfora africana				3				3		

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Amfora africana				4				1		
Tegula				2				2		
Dolium				1				1		
Comú Rom. OX				1				1		
Clau de ferro								1		

DATAIO
Finals S.I-S.VII d.C

CAMPANYA 1992

Amfora africana

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Pedra Lloera				6				6		
Tegula				3			2	5		
Dolium				1				1		
Comú Rom. RED				1				1		
Amfora africana				2				2		
Rèvestiment				3				3	Opus signinum	
Ferro				2				2		

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Tegula				2			1	3		
Imbrex				1			1	2		
Dolium							1	1		
Later				1				1		
Comú Rom. RED				1			1	2		
Comú Rom. OX				3				3		
Amfora africana				1*				1		
Amfora púnica	P-17						1	1		
Revestiment				2				2	Opus signinum.	
Escoria								2		
Comú ox.vidrada				2				2		
Blanca i blava				1				1	De la cirereta.	
Porcellana	Quinqué			1				1		
Bronze				1				1		
Plom			1					1	Anella.	
Vidre										

CAMPANYA

1992

Pisa blanca.

DATAÇIO

Segle XX

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P. C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Pickman				2				2		
Pisa blanca				1			2	3		

MAS GASSOL

Comuna Romana reduïda Foguet 15-C

DATAció

1992

S.V-VI d.C.

CAMPANYA

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P. C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL	REFERÈNCIES	OBSERVACIONS
Amfora africana				6	2			8		
Comú Rom. RED	Foguet 15C						2	2		
Comú Rom. RED				2	1			3		
Comú Rom. OX				1				1		
Tegula				31			10	41		
Imbrex				4				4		
Dolium				8		1	1	10		
Tovot				1				1		

Amfora africana.

DATAció

Finals S.I-S.VII d.C

REFERÈNCIES I OBSERVACIONS

CLASSE	TIPUS	REFERÈNCIA	P.C	INF.	ANS.	FONS	VOR.	TOTAL
Tegula							2	2
Amfora africana				3				3

ANNEX 3
Inventari de les restes
humanes

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. RESTA I
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani	1			49	50	Hi ha tot el crani menys la cara.
mandib.	1			3	4	
maxilar				1	1	
dents	3				3	
clavicula		1			1	
omoplat				7	7	
húmer		1	1		2	
cúbit	1	1			2	
radi	1		1		2	
vèrtebra	8			40	48	
costella	1			64	65	
esternó				1	1	
coxal				1	1	
fèmur		1		1	2	
tibia						
peroné		1		2	3	
ròtula						
ossos del carp						
ossos del tars	11				11	
metacarp						
metatars						
falange	43				43	
indet.				36	36	80

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. RESTA II
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani				141	141	
mandib.				3	3	
maxilar				4	4	
dents	5			1	6	
clavicula	2	1	3		6	
omoplat		1		5	6	
húmer		4	1	2	7	
cúbit		1	2	3	6	
radi	1	2		1	4	
vèrtebra	1			5	6	
costella				136	136	
esternó				1	1	
coxal	1			5	6	
fèmur	2				2	Sense epífisi distal.
tibia				5	5	
peroné		1		4	5	
ròtula	1				1	
ossos del carp						
ossos del tars						
metacarp	6				6	
metatars	7				7	
falange	13				13	
indet.				136	136	

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. RESTA III
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani				6	6	
mandib.	1				1	
maxilar						
dents						
clavicula	1				1	
omoplat				3	3	
húmer			1		1	
cúbit			1		1	
radi	1				1	
vèrtebra						
costella				11	11	
esternó						
coxal						
fèmur						
tibia		2			2	
peroné		1			1	
ròtula						
ossos del carp						
ossos del tars						
metacarp						
metatars						
falange	1				1	
indet.				10	10	

FITXA OSTEOLOGICA MGA'92						U.E. 104
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani				6	6	
mandib.						
maxilar						
dents	4				4	
clavicula		2			2	
omoplat	1				1	
húmer	1	1	3	1	6	
cúbit	2	1	2		5	
radi	4	2		1	7	
vèrtebra	38			35	73	
costella	24			38	62	
esternó	1			3	4	
coxal	5			4	9	
fèmur	3	1	1		5	
tibia	1	4	2	27	34	
peroné	1			4	5	
ròtula	2				2	
ossos del carp	11			6	17	
ossos del tars	12				12	
metacarp	12				12	
metatars	8				8	
falange	54				64	
indet.					82	

FITXA OSTEOLOGICA MGA'92						U.E. 105
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani				11	11	
mandib.						
maxilar				1	1	
dents	6				6	
clavicula		1	1		2	
omoplat						
húmer	1	1		1	3	
cúbit		1			1	
radi	1		1		2	
vèrtebra	15			10	25	
costella				72	72	
esternó				2	2	
coxal	2			1	3	
fèmur	2				2	
tíbia		2	2		4	
peroné	1	1		1	3	
ròtula	2				2	
ossos del carp	3				3	
ossos del tars	8				8	
metacarp	8				8	
metatars	10				10	
falange	27				27	
Indet.					4	

FITXA OSTEOLOGICA MGA'92						U.E. 106
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani						
mandib.						
maxilar						
dents						
clavicula	1	1			2	
omoplat				7	7	
húmer			1		1	
cúbit		1			1	
radi						
vèrtebra	8			4	12	
costella	1			22	23	
esternó						
coxal	2			1	3	
fèmur	2	3		1	6	
tibia	3		1		4	
peroné	1	5		4	10	
ròtula	2				2	
ossos del carp	12			2	14	
ossos del tars	20				20	
metacarp	8				8	
metatars	18			1	19	
falange	53			1	54	
indet.				98	98	85

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. 107
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani				32	32	
mandib.				2	2	
maxilar						
dents	10			1	11	
clavicula				2	2	
omoplat						
húmer		1	1	2	4	
cúbit						
radi		1		2	3	
vèrtebra	6			4	10	
costella	3				3	
esternó						
coxal				2	2	
fèmur		2	1	1	4	
tibia						
peroné						
ròtula						
ossos del carp						
ossos del tars	1				1	
metacarp	2				2	
metatars						
falange	5				5	
indet.				16	16	

Nota: El material d'aquesta U.E. no s'ha inventariat pel fet d'estar encara dins el motllo de poliuretà.

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. 108
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani						
mandib.						
maxilar						
dents	11				11	
clavicula						
omoplat						
húmer			1		1	
cúbit						
radi						
vèrtebra						
costella						
esternó						
coxal						
fèmur						
tibia						
peroné						
ròtula						
ossos del carp						
ossos del tars						
metacarp						
metatars						
falange						
indet.				27	27	

FITXA OSTEOLÒGICA MGA'92						U.E. 111
	Sencer	frag.epif. prox.	frag.epif. dist.	Fragment	Total	Observacions
crani						
mandib.						
maxilar						
dents						
clavicula						
omoplat						
húmer						
cúbit						
radi						
vèrtebra				2	2	
costella				5	5	
esternó						
coxal						
fèmur						
tibia			2		2	
peroné			2		2	
ròtula	1				1	
ossos del carp						
ossos del tars	10				10	
metacarp						
metatars	9				9	
falange	4				4	
indet.				14	14	

ANNEX 4
Dibuixos dels materials

INDEX DE LAMINES

Làmina I (Resta I): 1.Tégula.

Làmina II (Resta I): 1.Fons de ceràmica romana comuna oxidada.

2.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 3.

3.Ansa de ceràmica romana comuna oxidada.

4.Ansa d'àmfora africana.

Làmina III (Resta II): 1.Fons de ceràmica ibèrica oxidada.

2.Vora de ceràmica ibèrica oxidada.

4.Vora de vidre romà.

(Remenat general): 3.Vora de vidre romà.

Làmina IV (Resta II): 1.Tégula.

Làmina V (U.E.104): 1.Tégula.

Làmina VI (U.E.201): 1.Vora d'àmfora púnica tipus P-17.

2.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 15C.

Làmina VII (U.E.202): 1.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 15C.

2.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 15C.

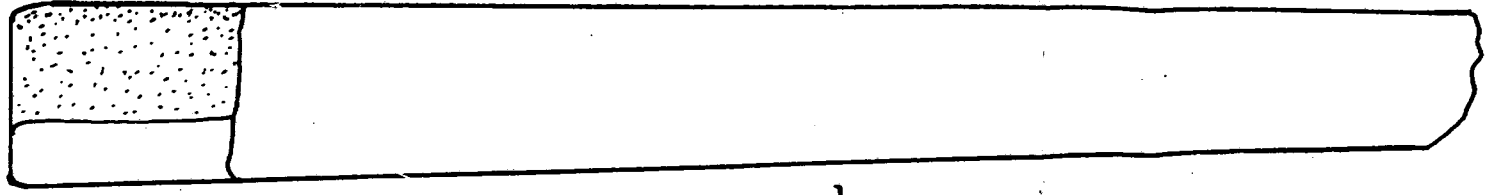
3.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 3.

4.Vora de ceràmica romana comuna reduïda tipus Foguet 3.

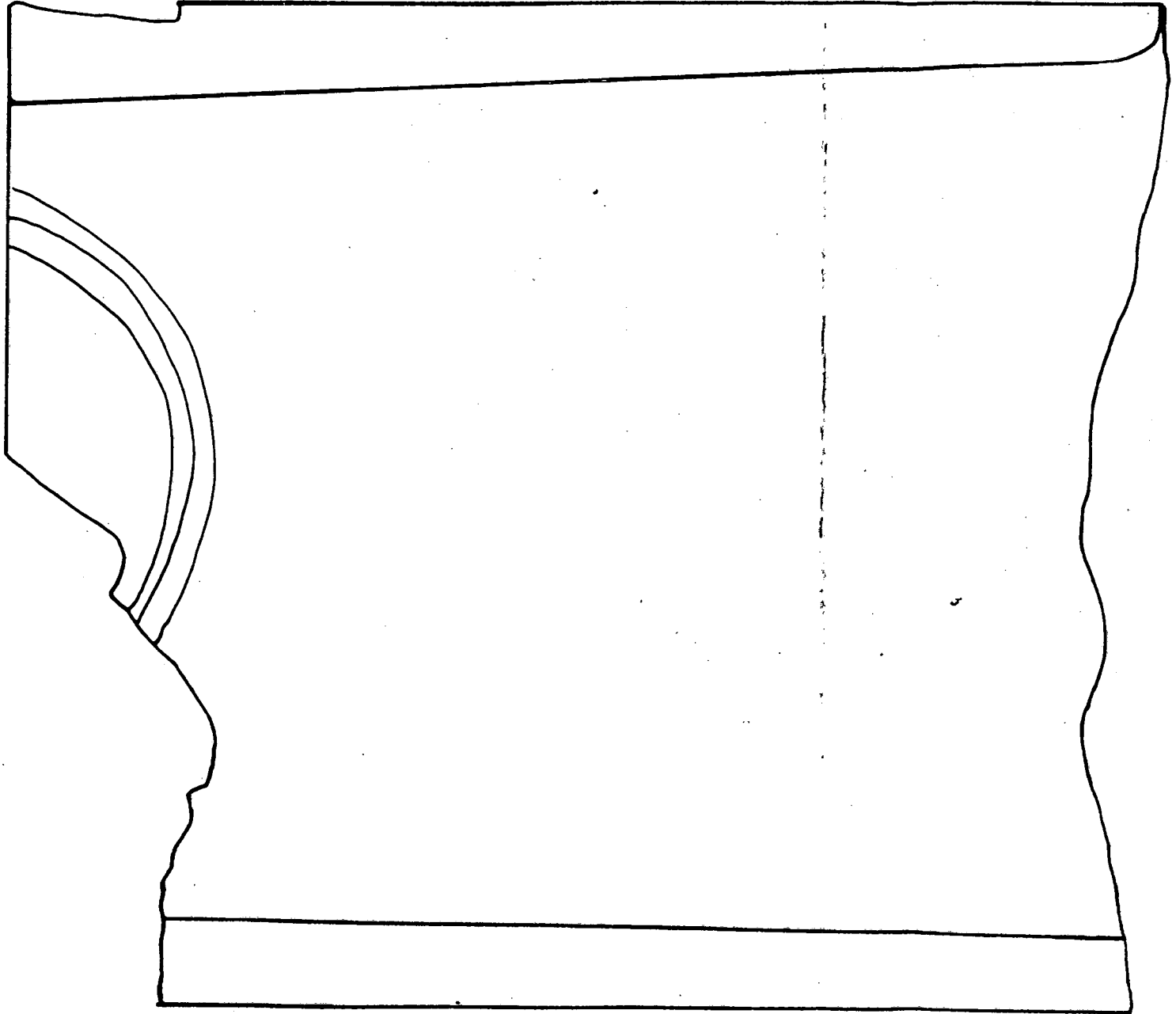
Làmina VIII (U.E.202): 1.Fragment del cos. Ceràmica romana comuna oxidada.

2.Ansa de ceràmica romana comuna oxidada.

Làmina IX (U.E.205): 1.Ansa d'àmfora africana.

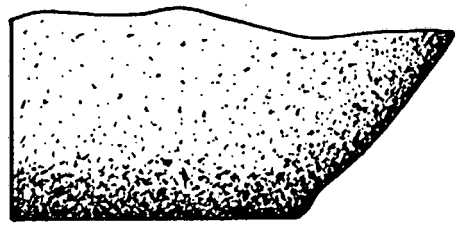
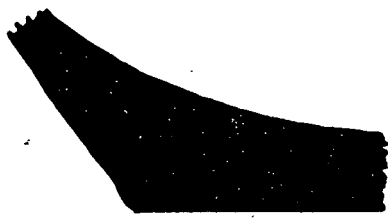

1

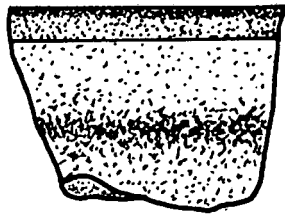

1

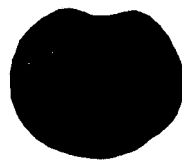
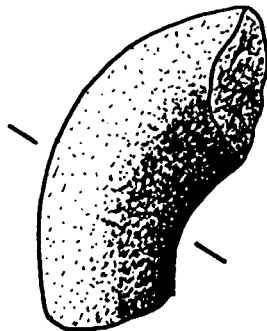

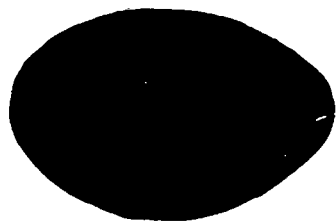
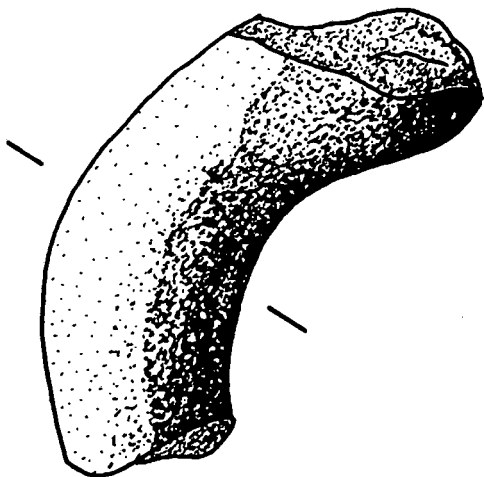
1

2

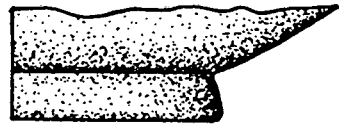
3

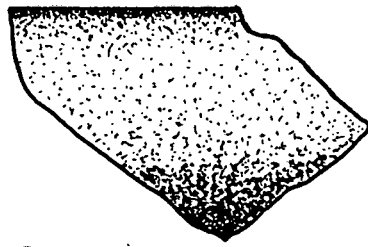
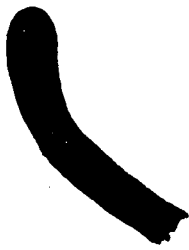
4

II

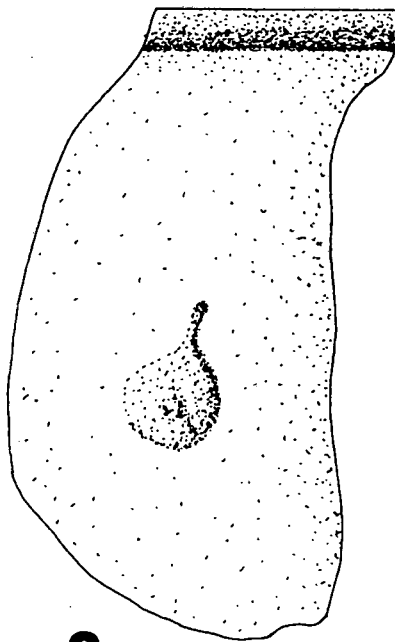

1

2

3

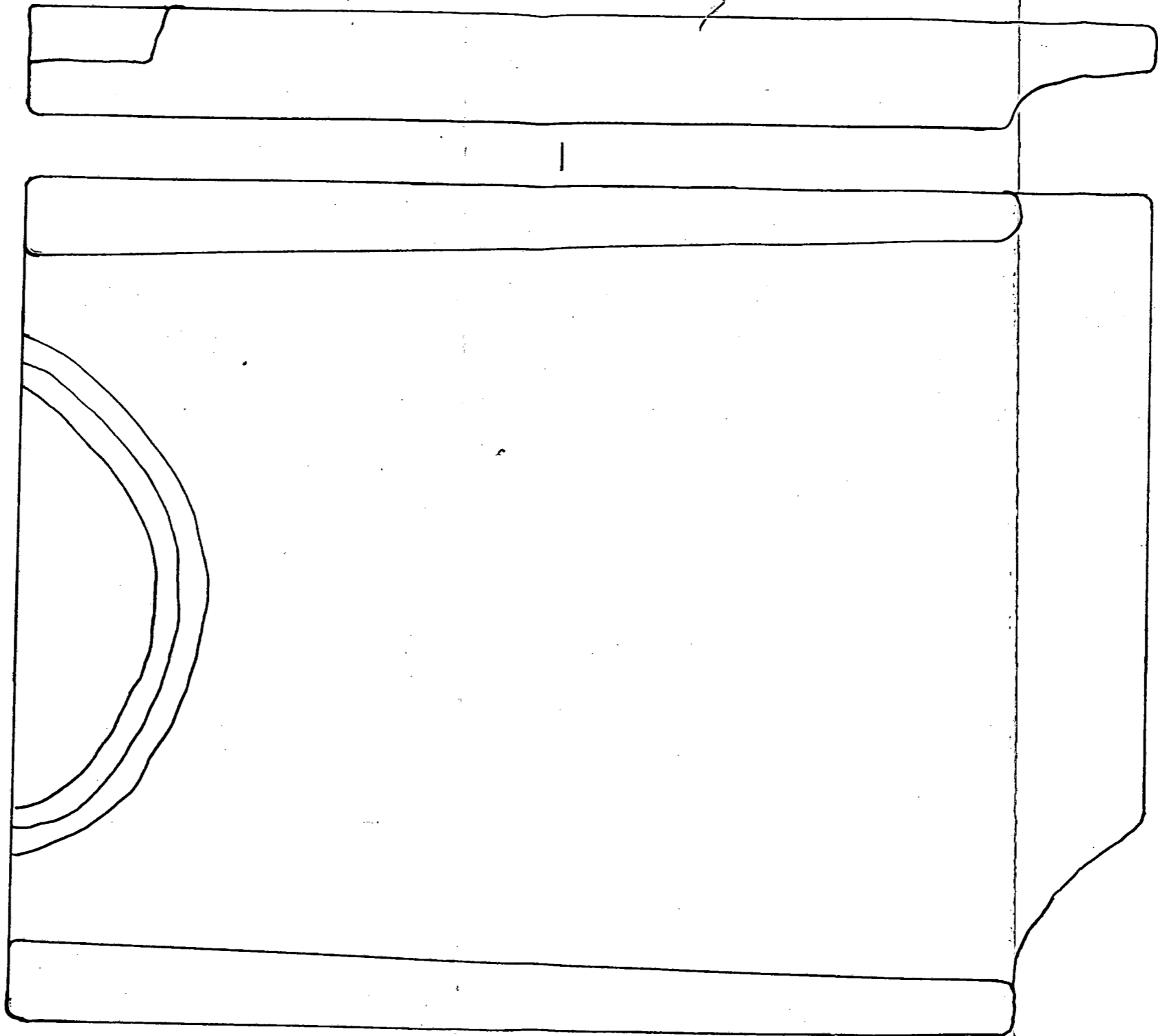
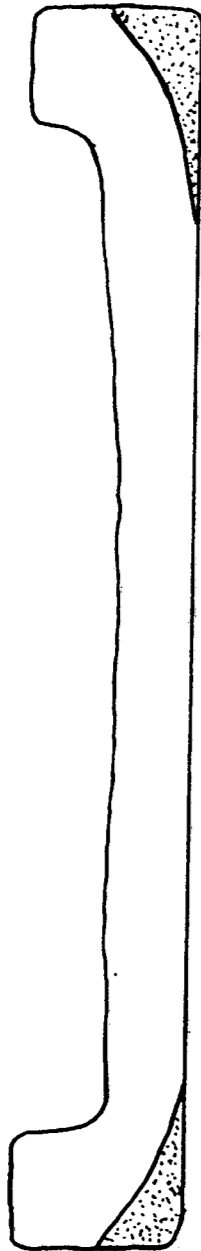

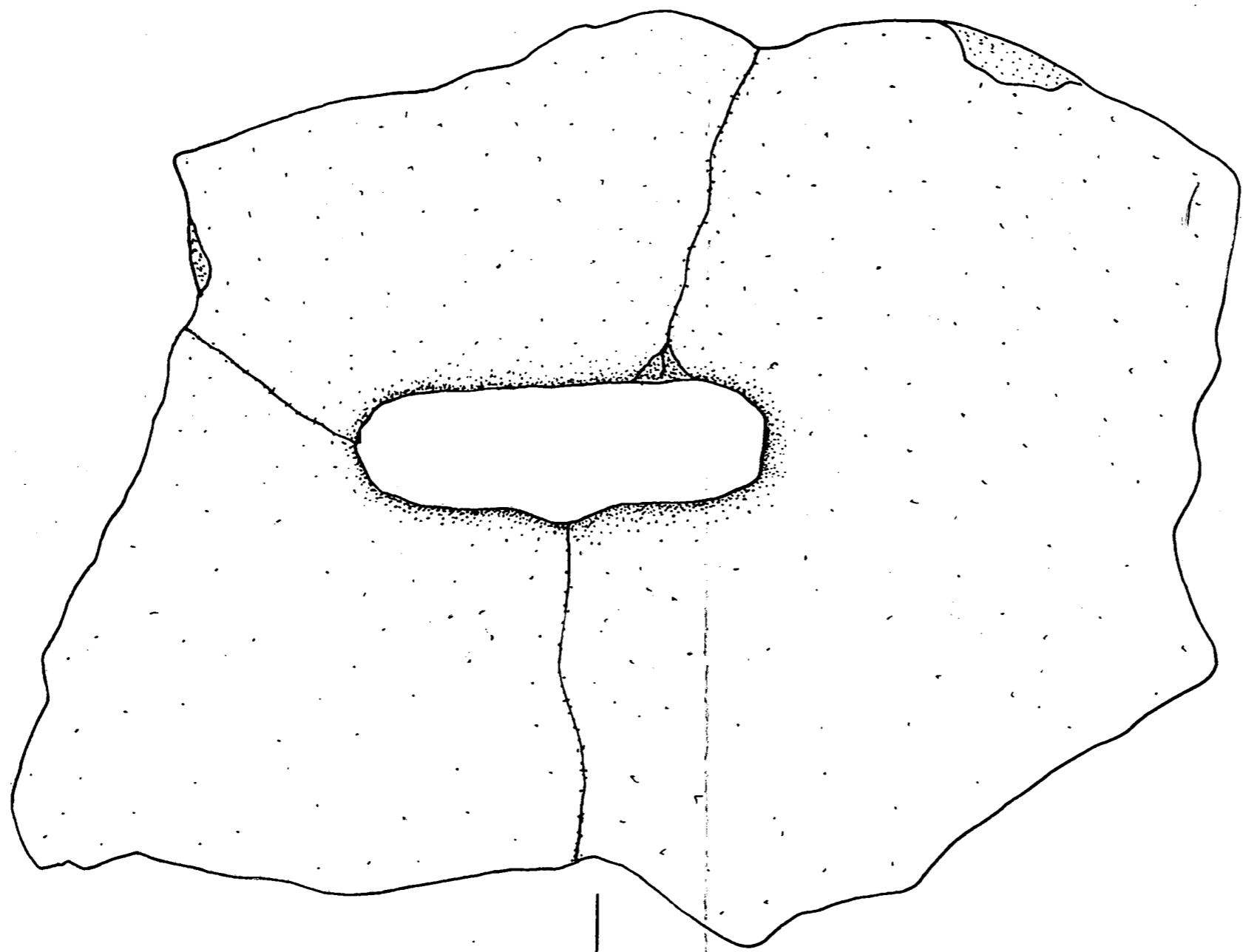
4

III

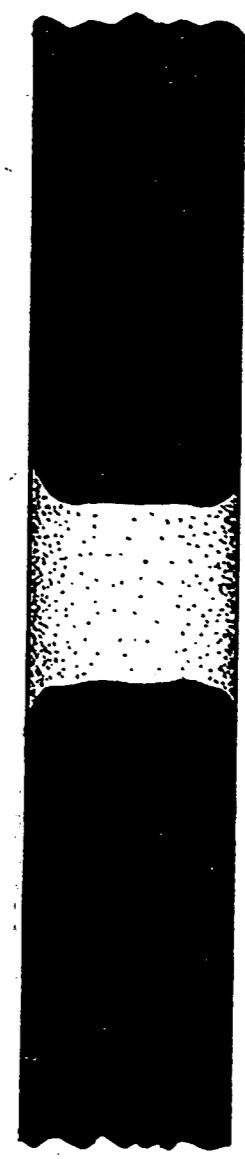

IV

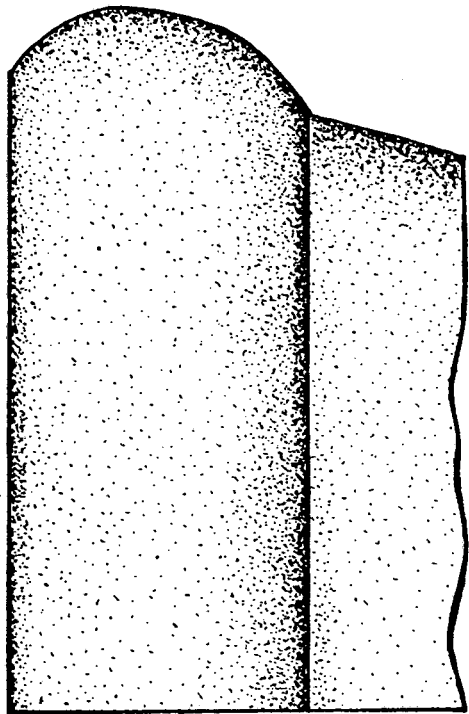

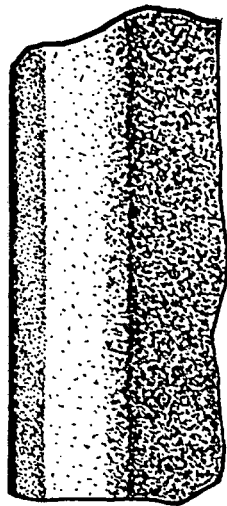
V

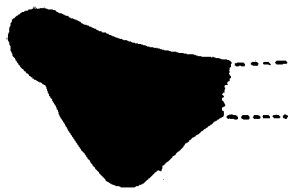
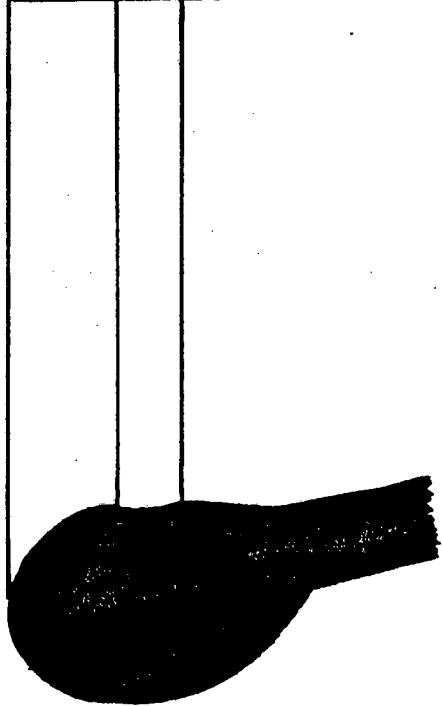
0 5 CM

1

2

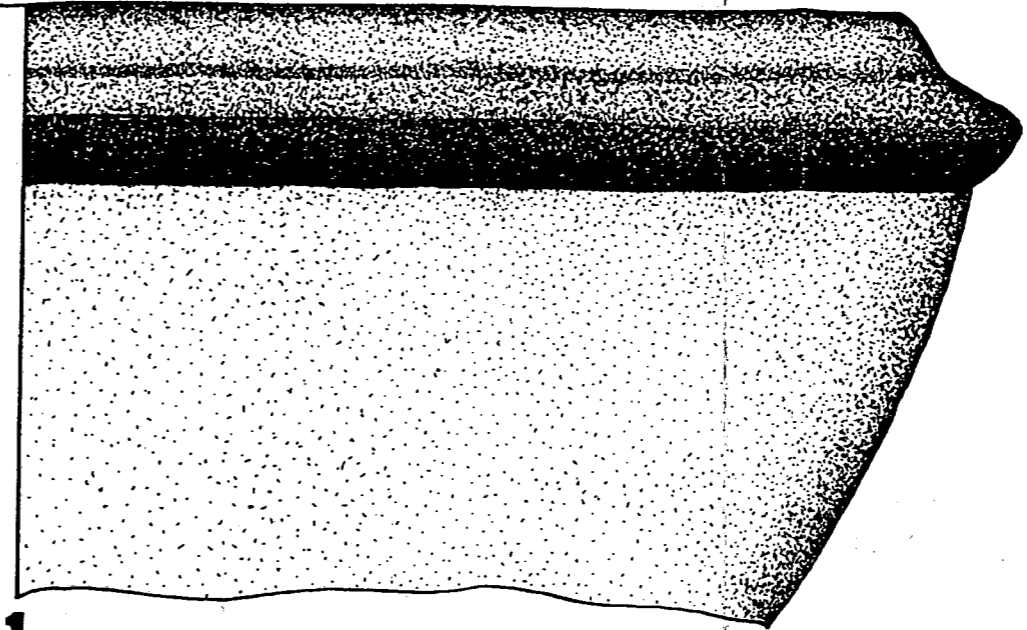

5CM

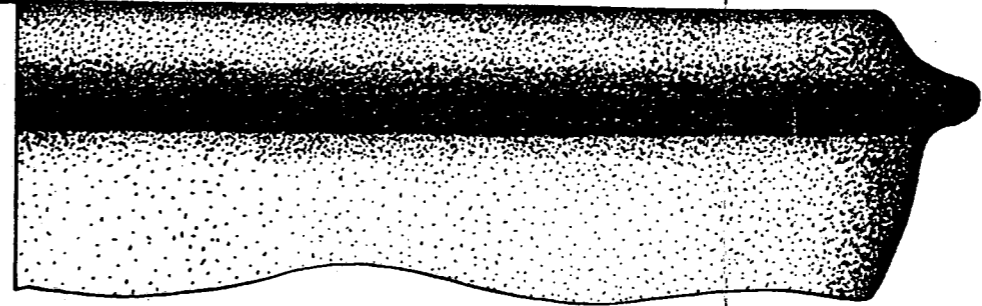

0

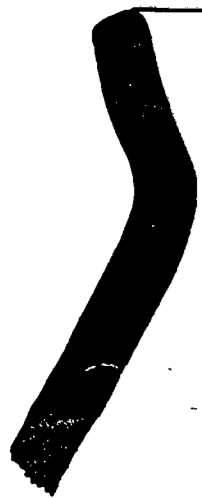
VI

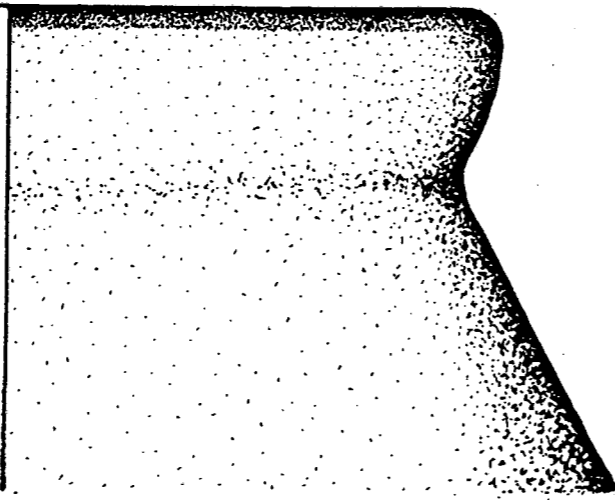
1

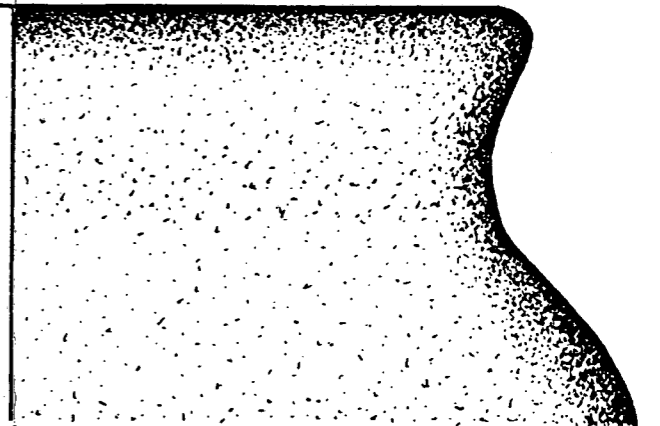
2

VII

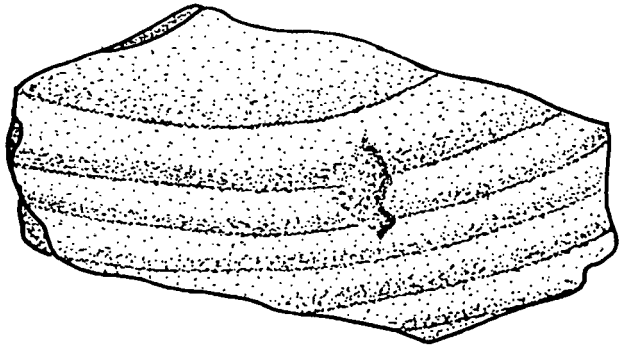
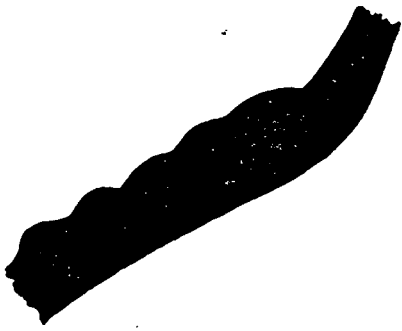

3

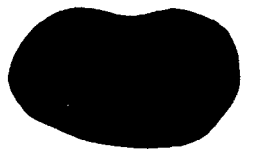
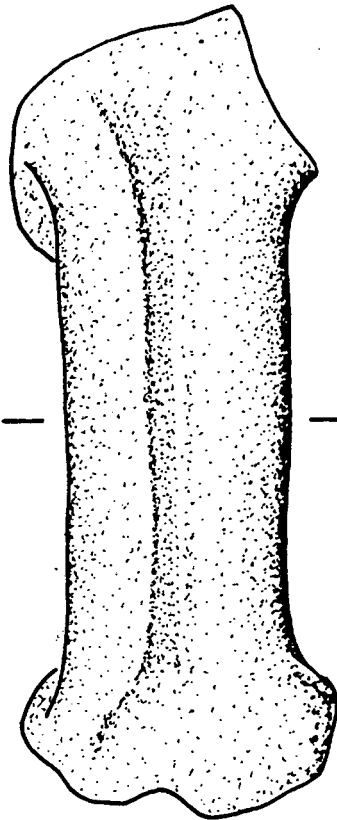
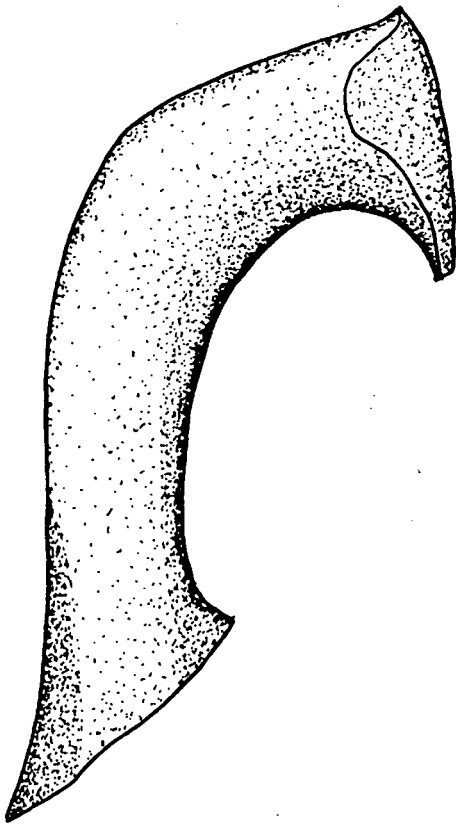

4

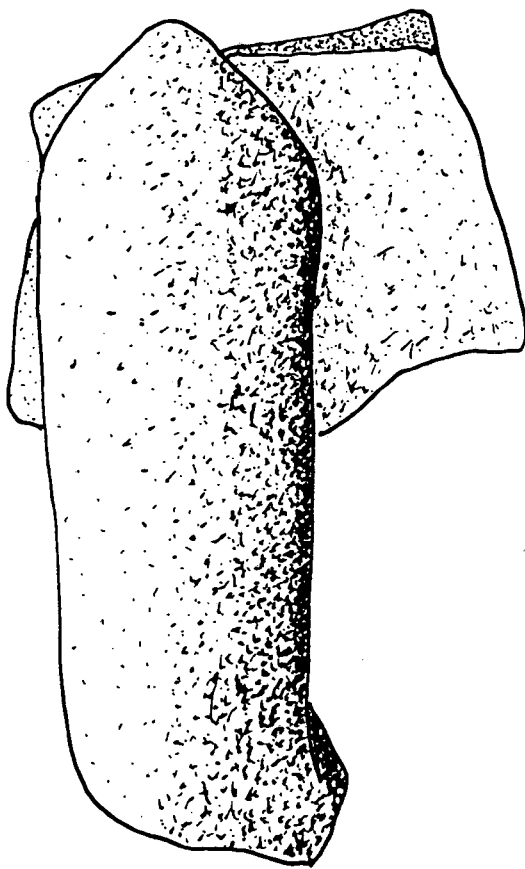
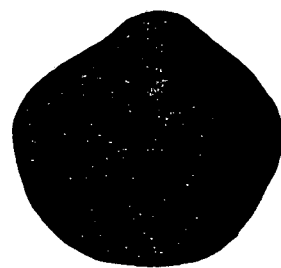
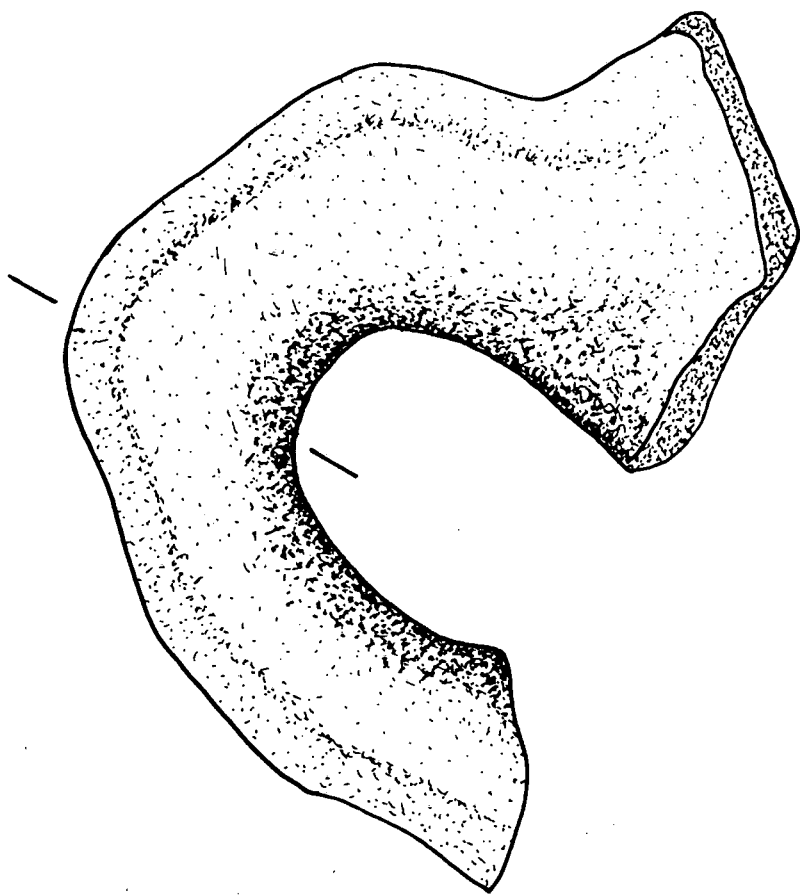
1

2

VIII

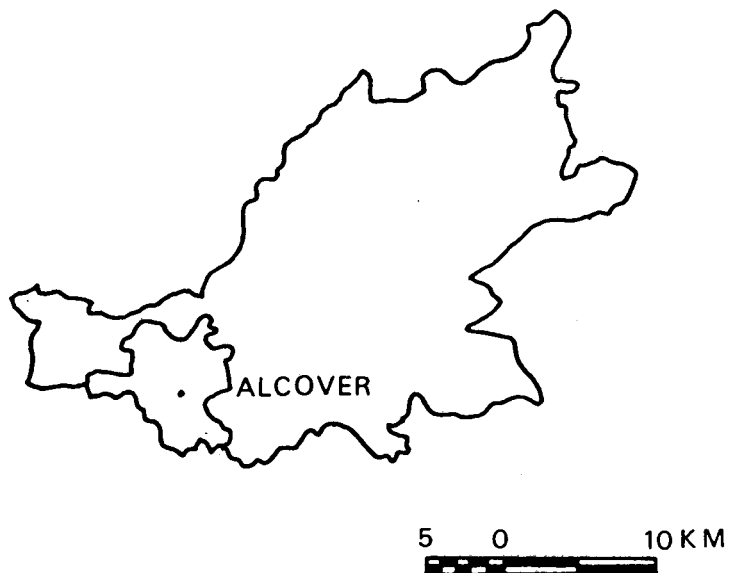
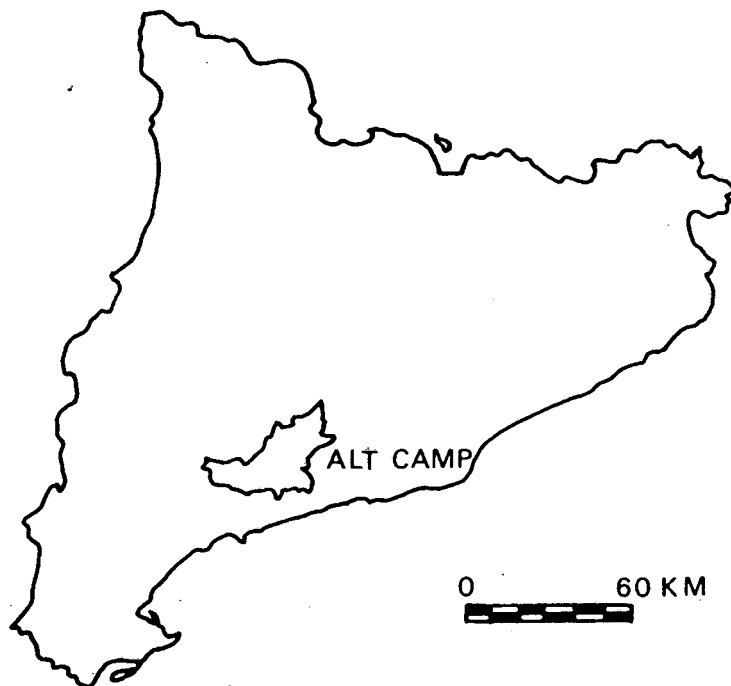

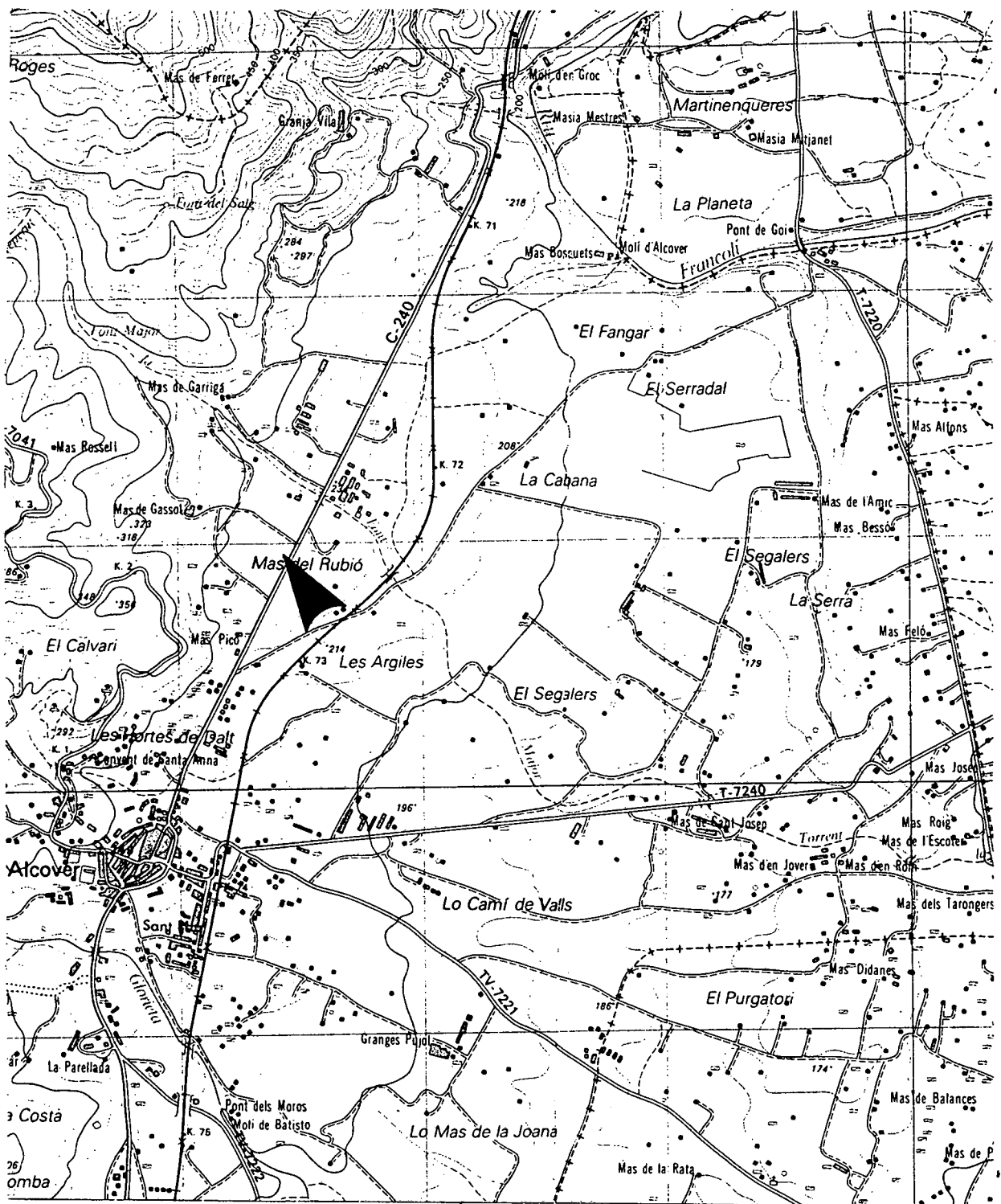
IX

ANNEX 5
Planimetria

El terme municipal d'Alcover dins el marc geogràfic de Catalunya i de l'Alt Camp.

Situació del jaciment (mapa topogràfic I.G.N., E. 1: 25.000).

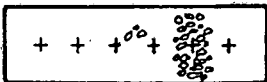
Zona intervinguda (mapa topogràfic E. 1: 1.000).

MGA 92 Planta situació de les cales

CARRER

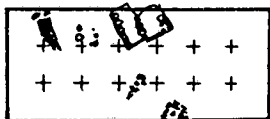
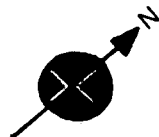
237

236

CALA 200

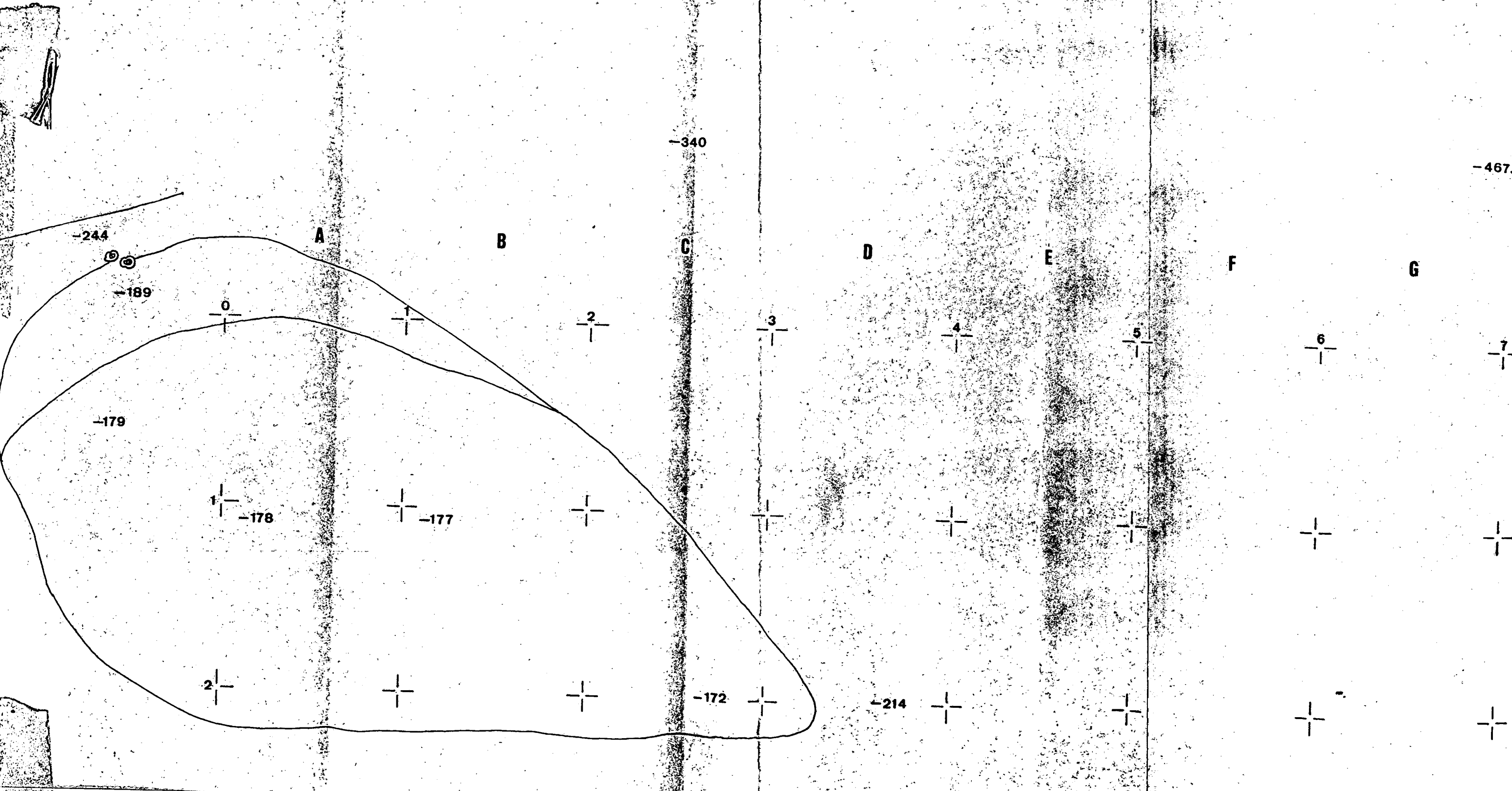
DIPOSIT

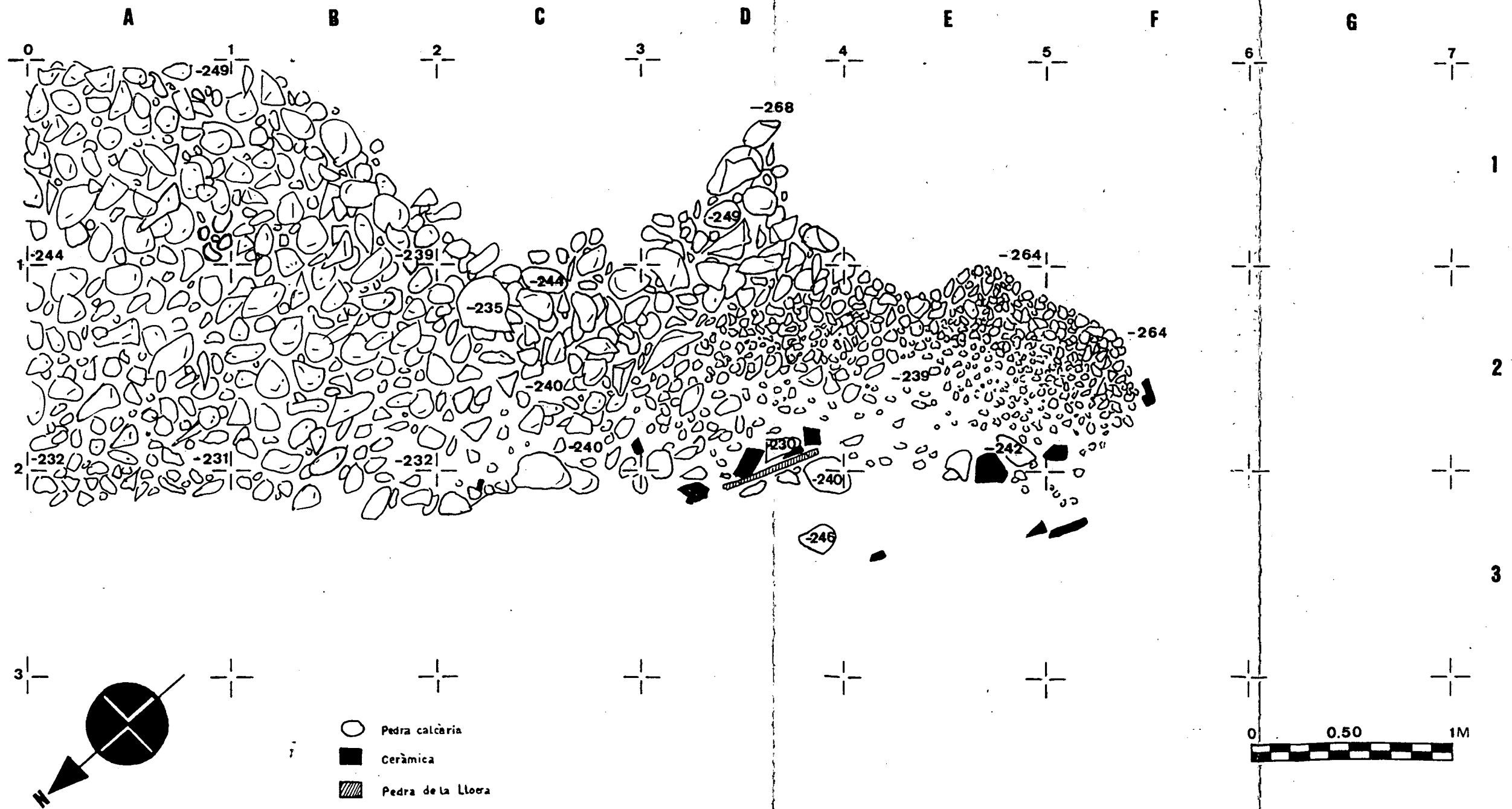
CALA 100

235

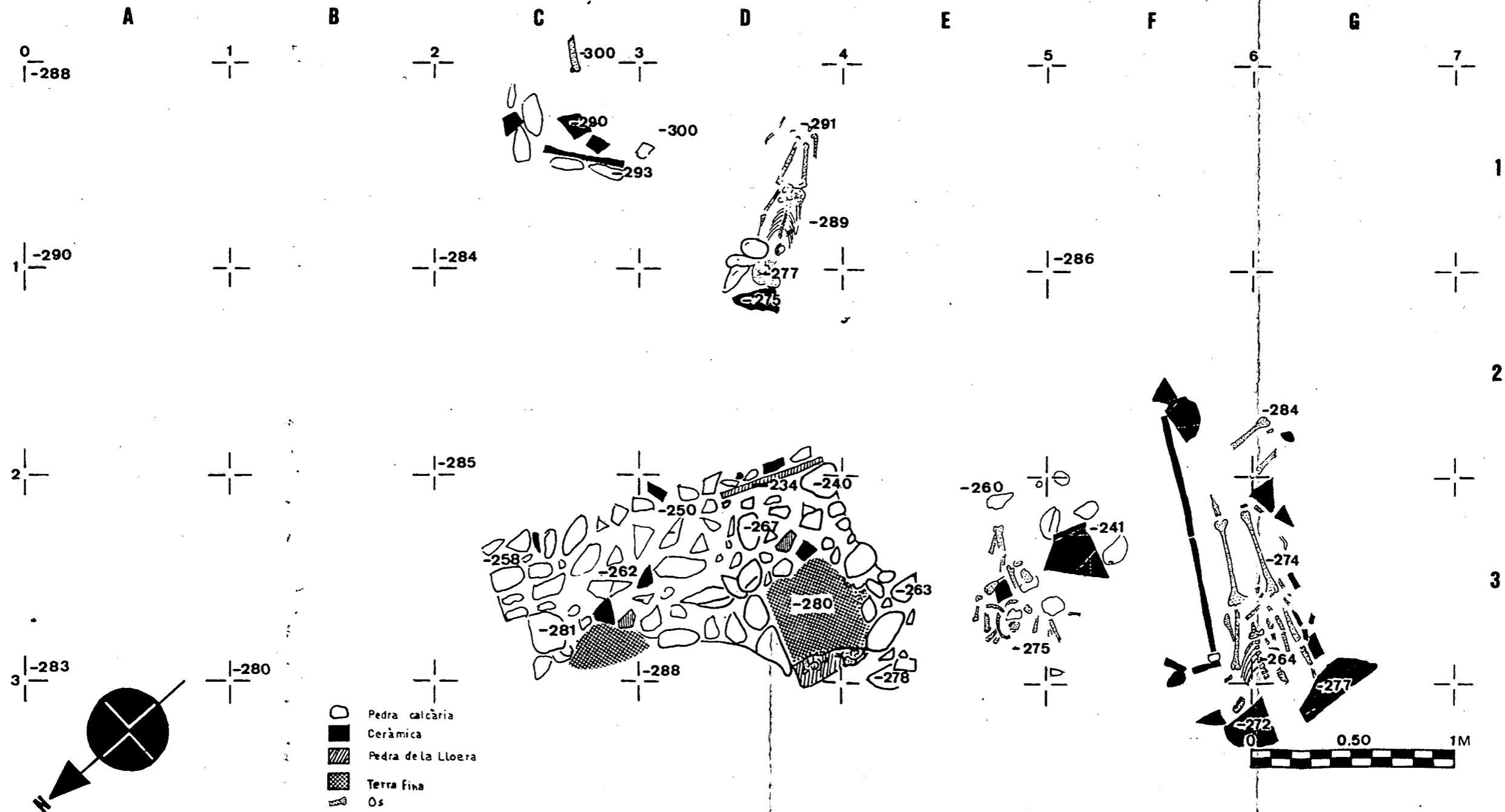

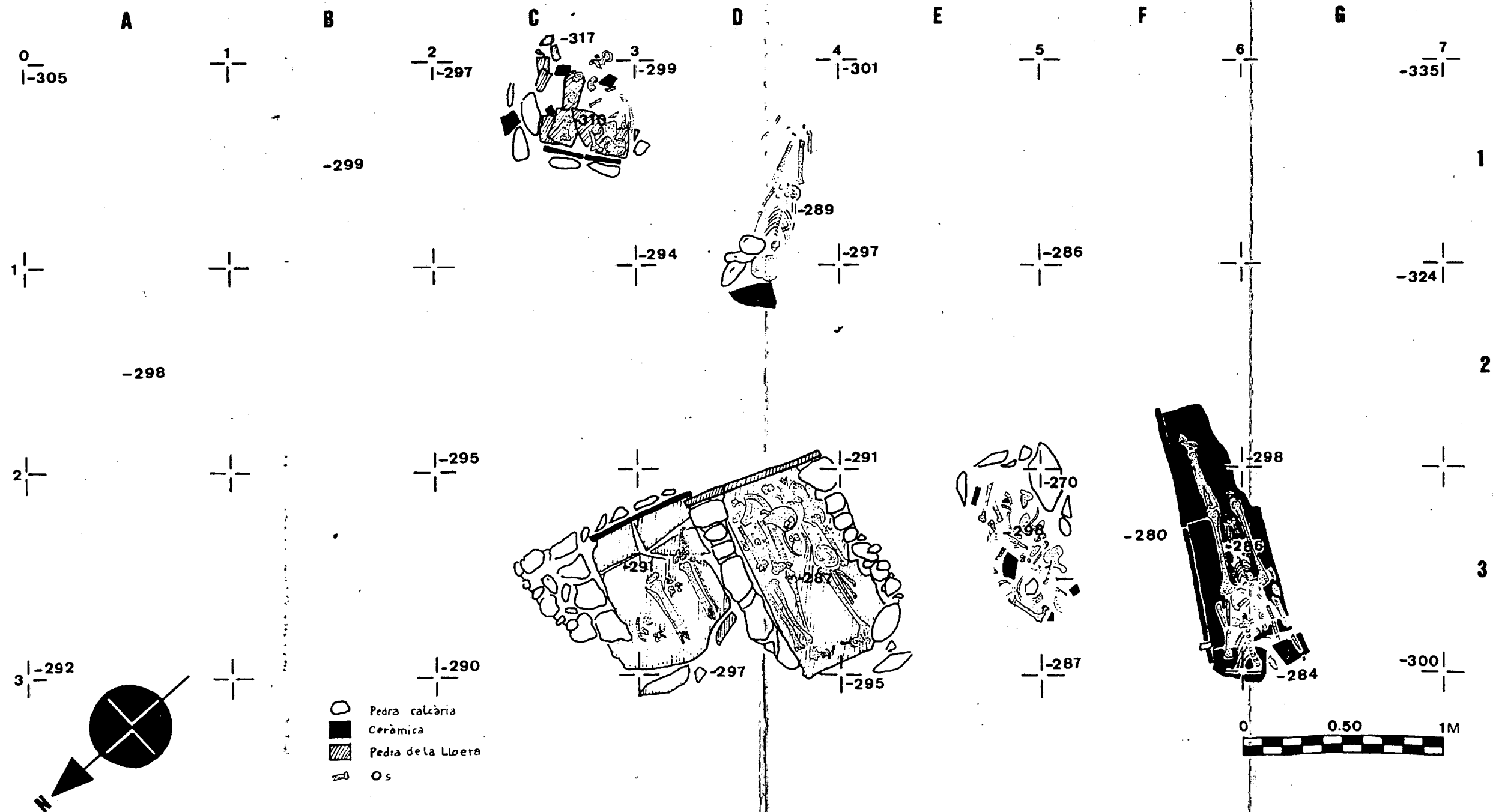
M GA 92 Sector 1 Cala 100 UE 102

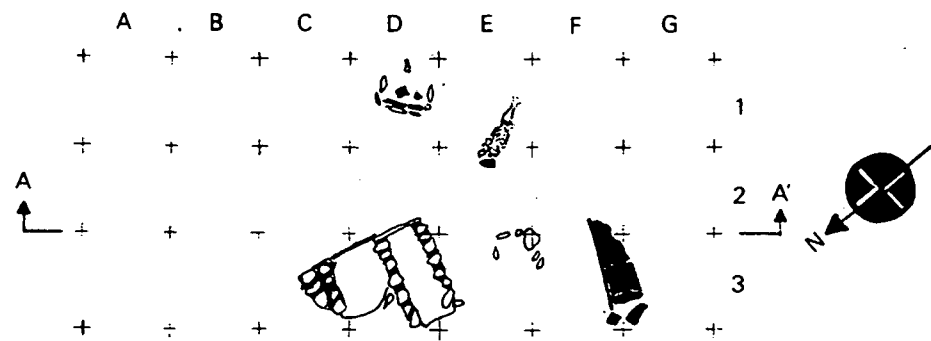
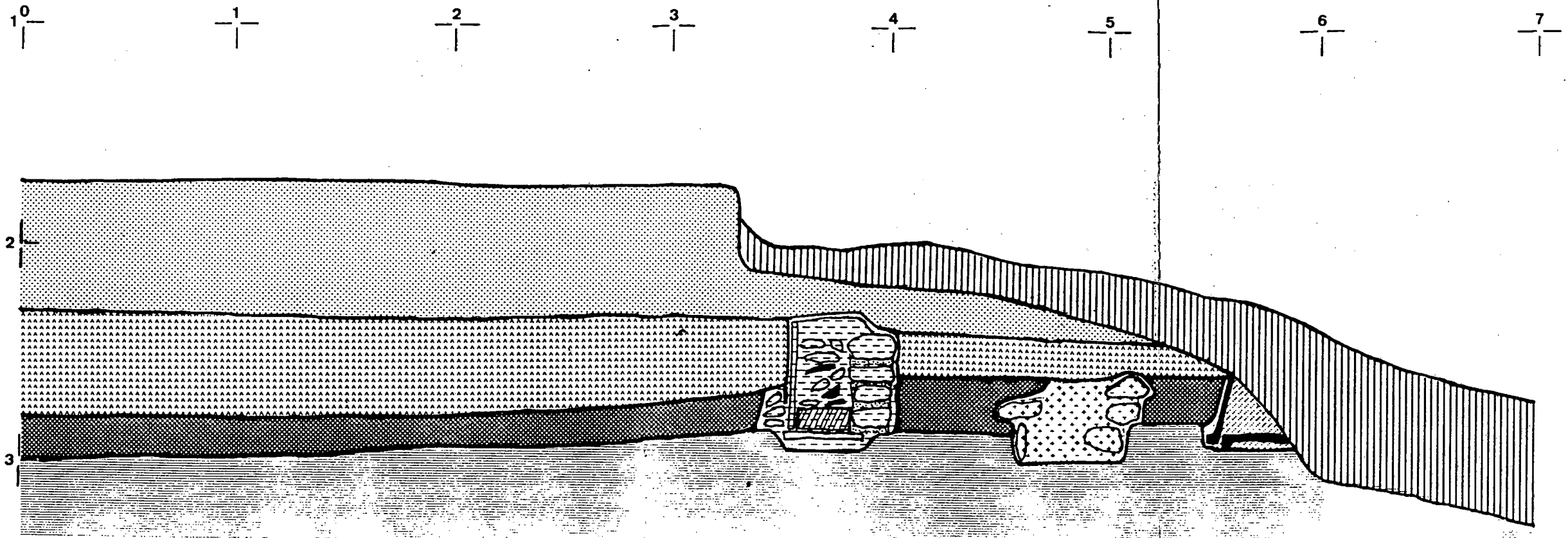
M GA 92 Sector 1 Cala 100 UE 103

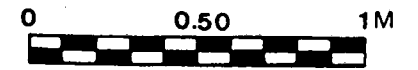
MGA 92 Sector 1 Cala 100 UE 112

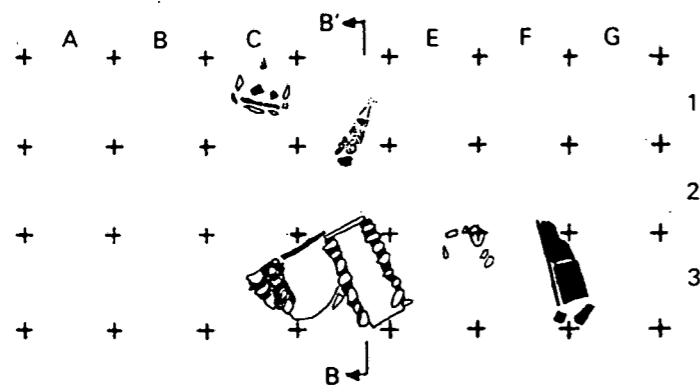
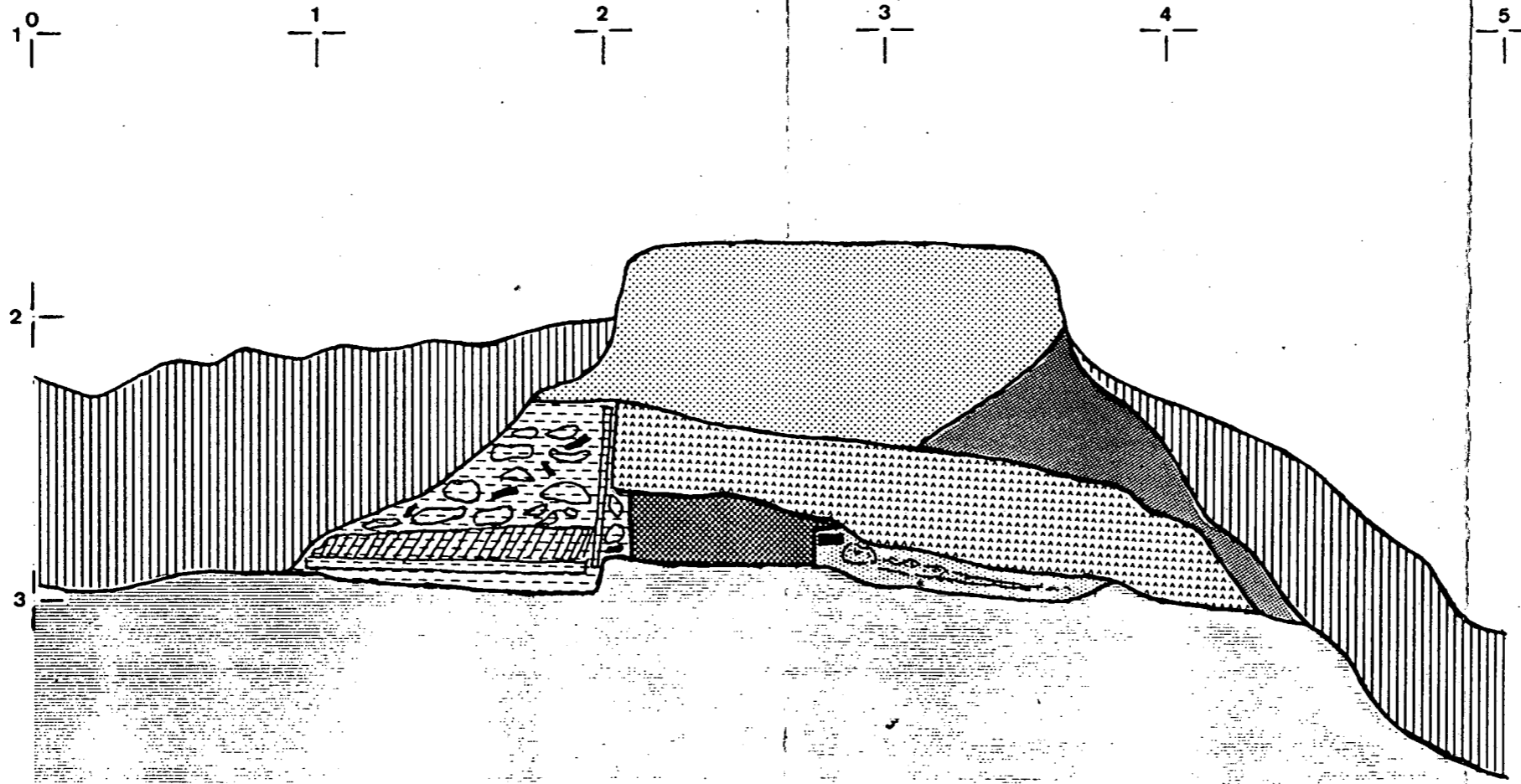
MGA 92 Sector 1 Cala 100 Secció A-A'

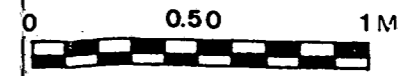
- UE 101
- UE 102
- UE 103
- UE 104
- UE 105
- UE 106
- UE 112
- UE 114

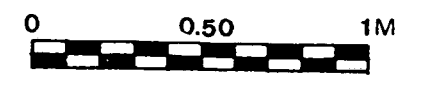
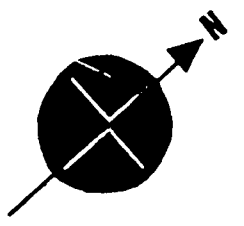
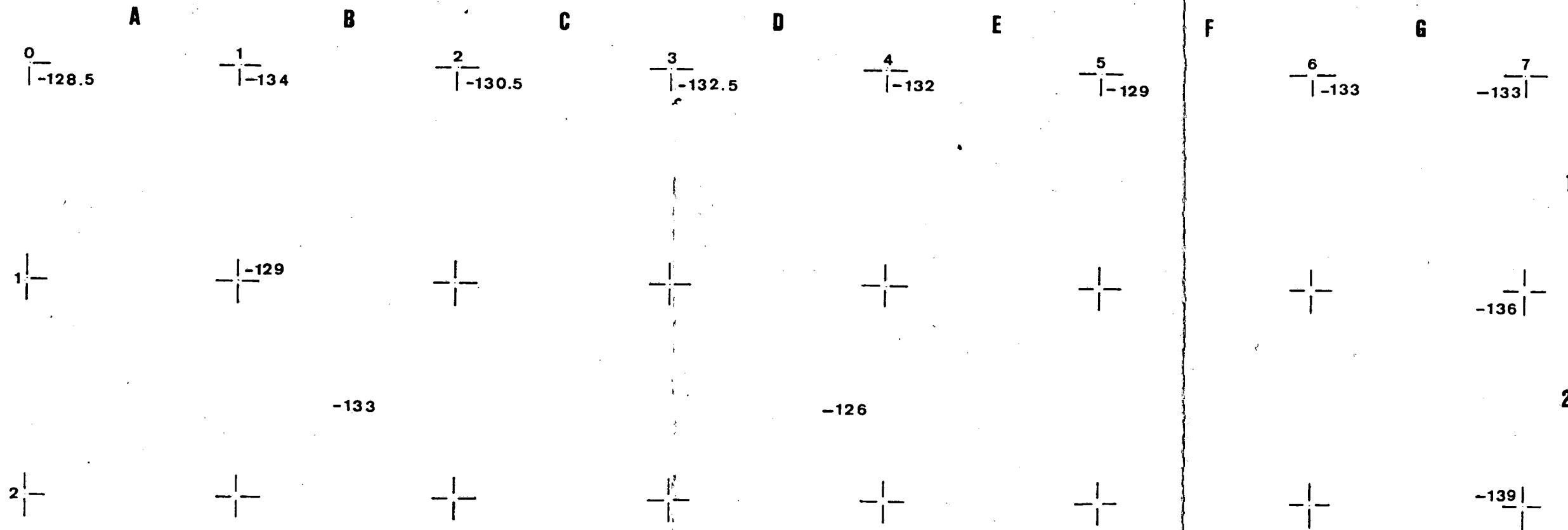

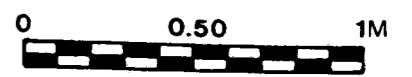
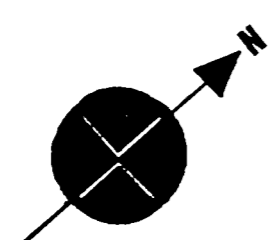
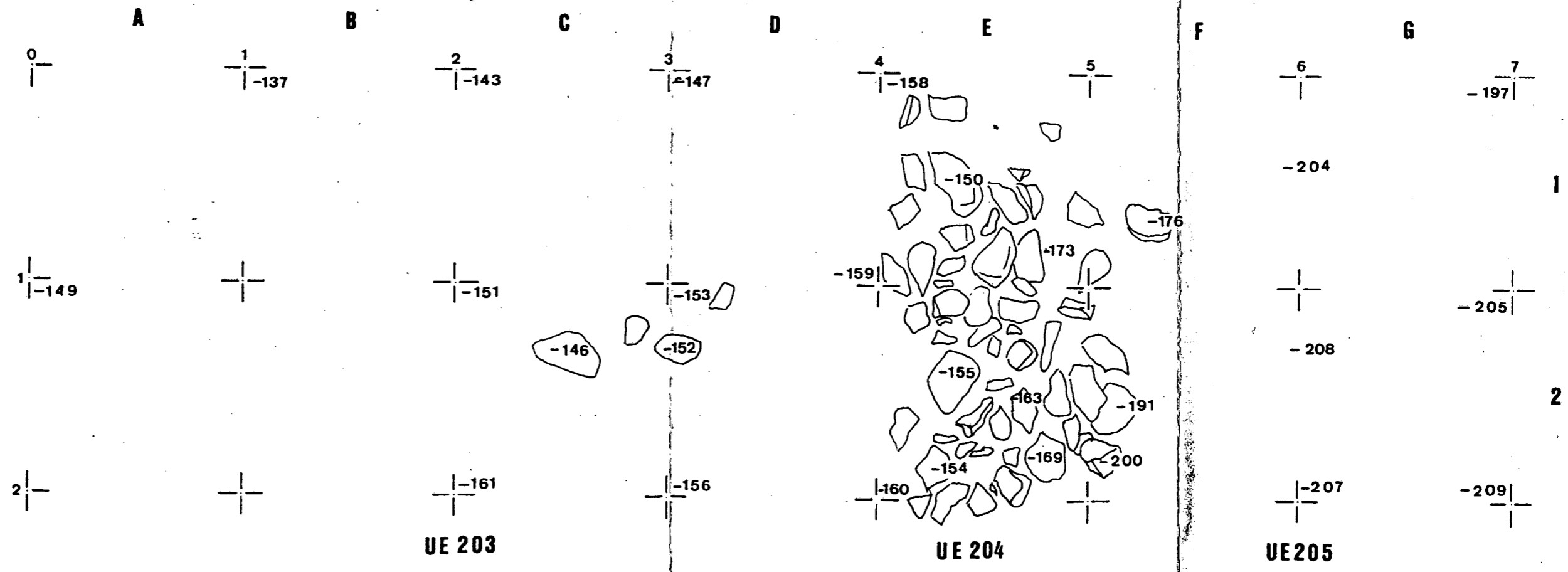
MGA 92 Sector 1 Cala 100 Seccio' B-B'

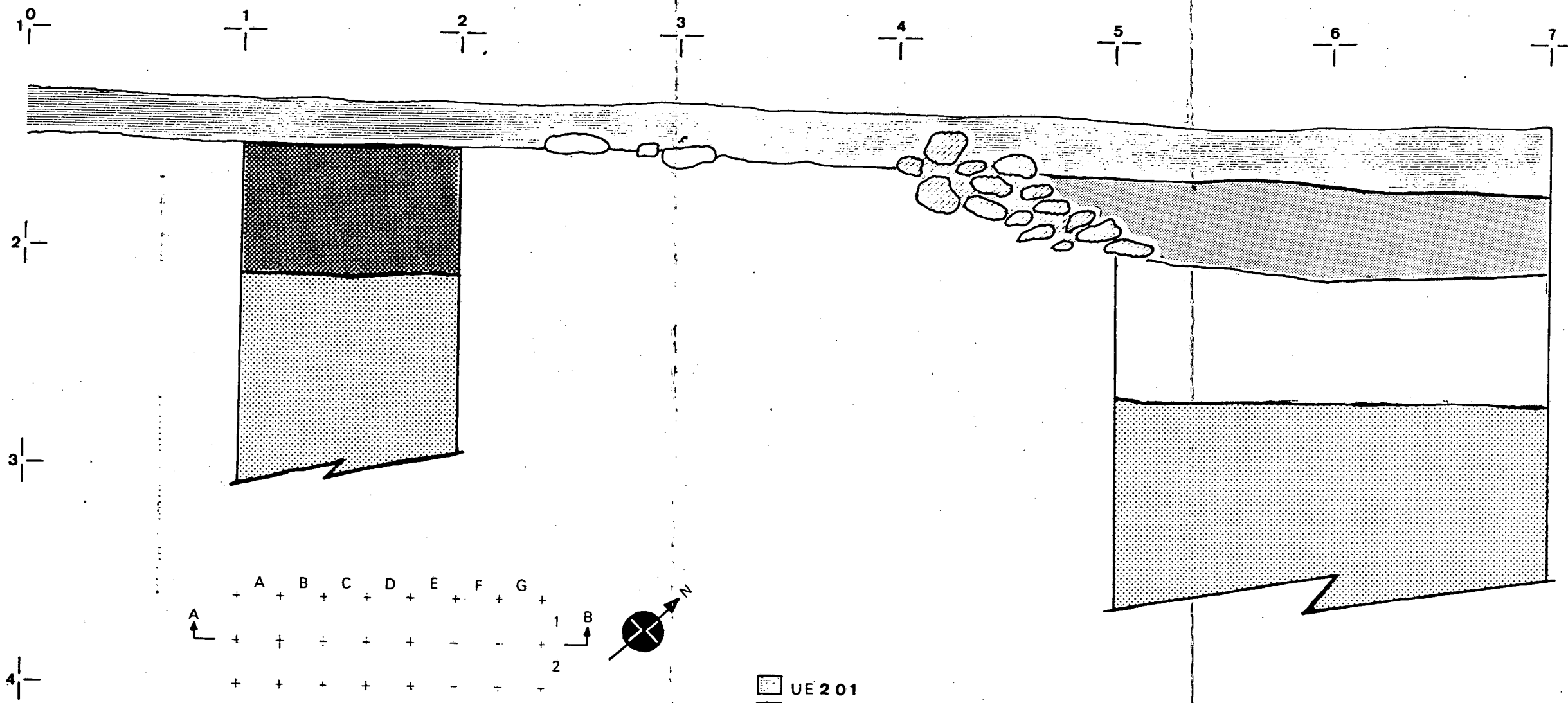

- UE 101
- UE 102
- UE 106
- UE 108
- UE 112
- UE 113
- UE 114

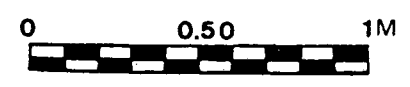

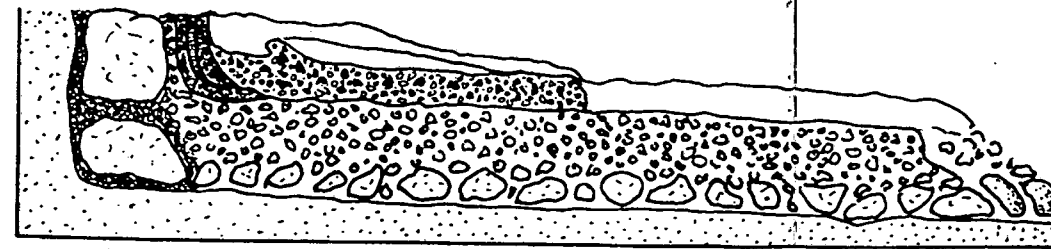
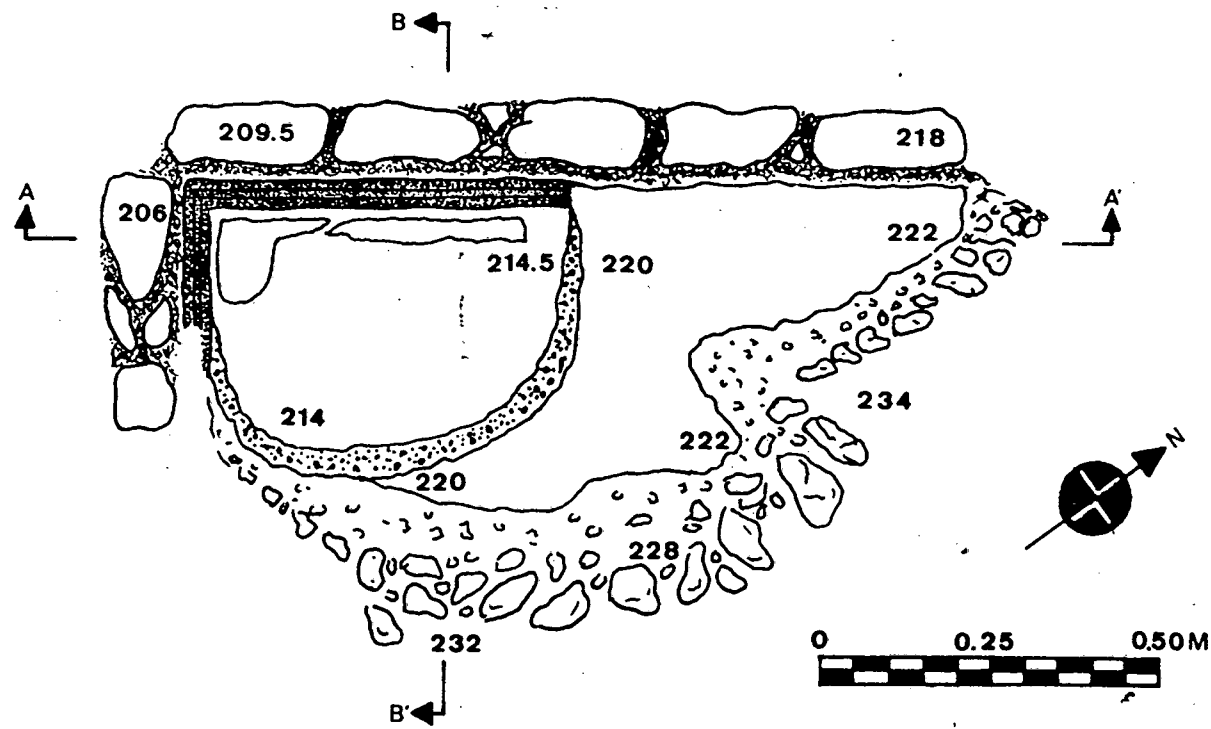

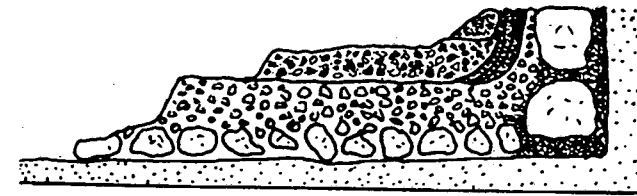
- UE 201
- UE 202
- UE 203
- UE 204
- UE 205
- UE 206

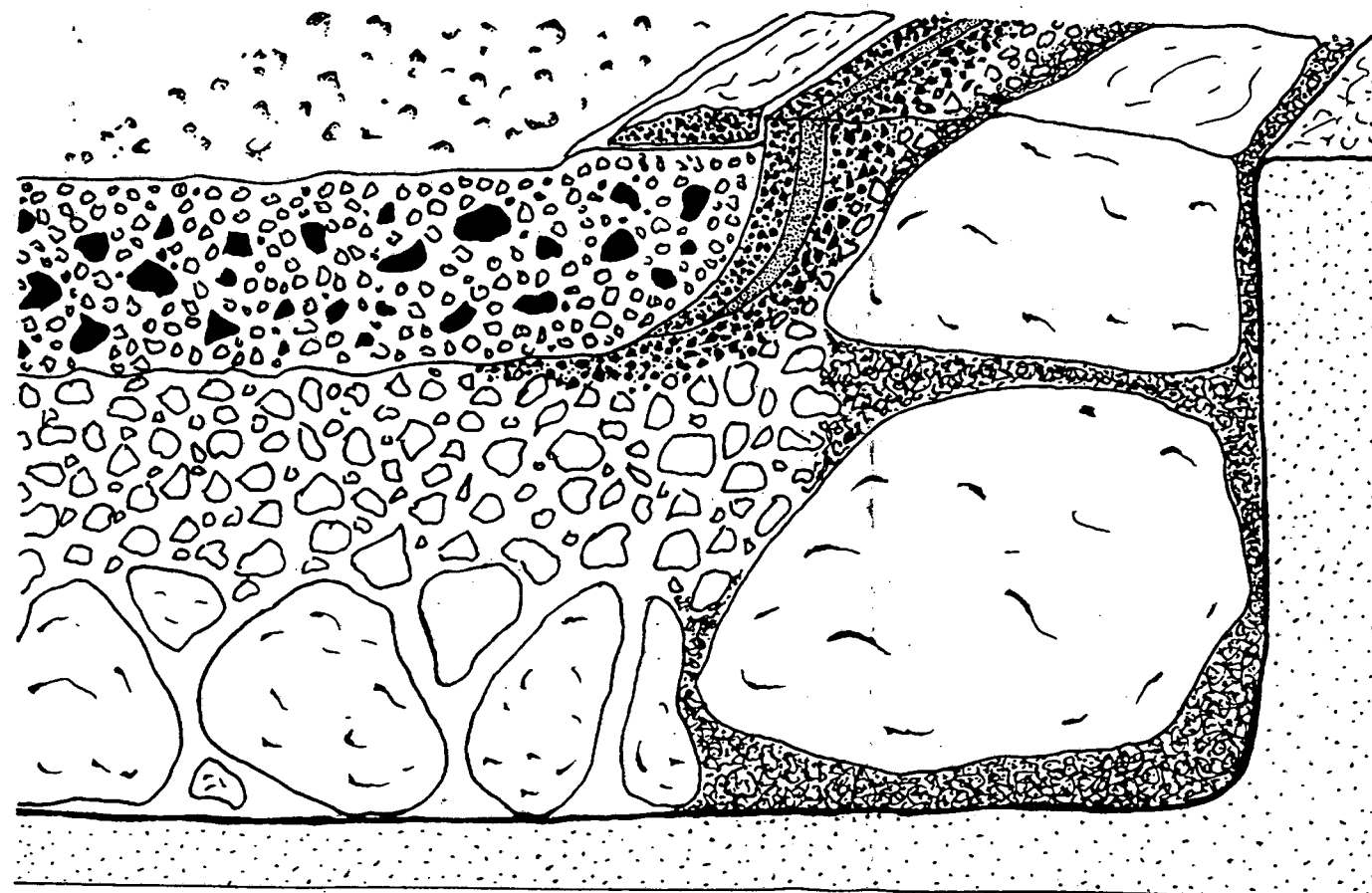
MGA 92 Sector 2 Diposit

SECCIÓ A-A

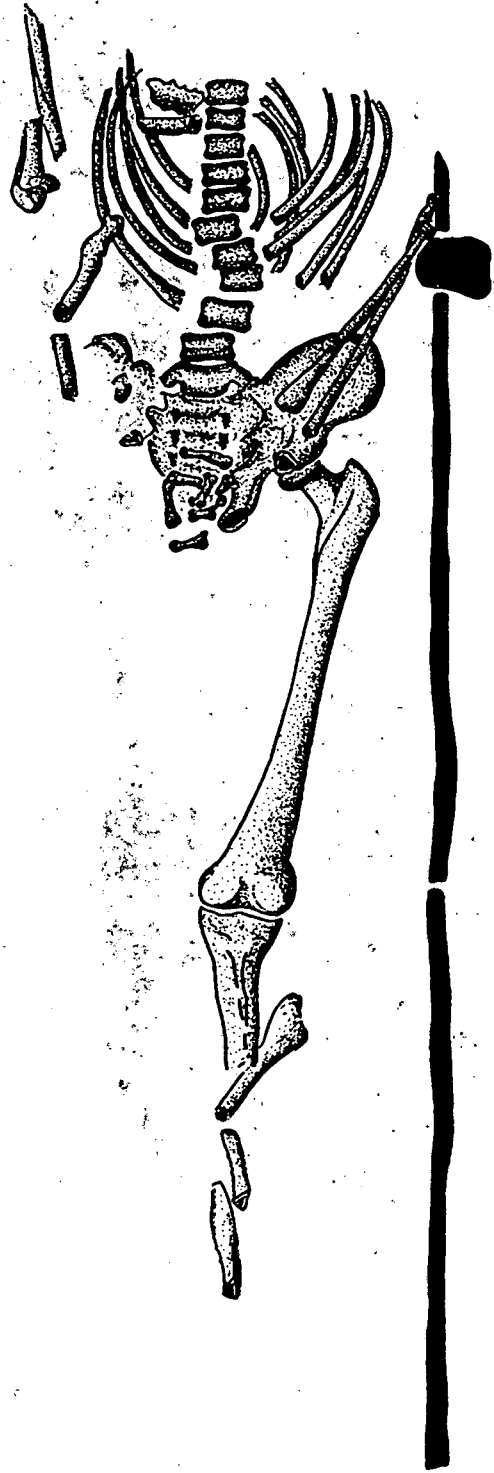

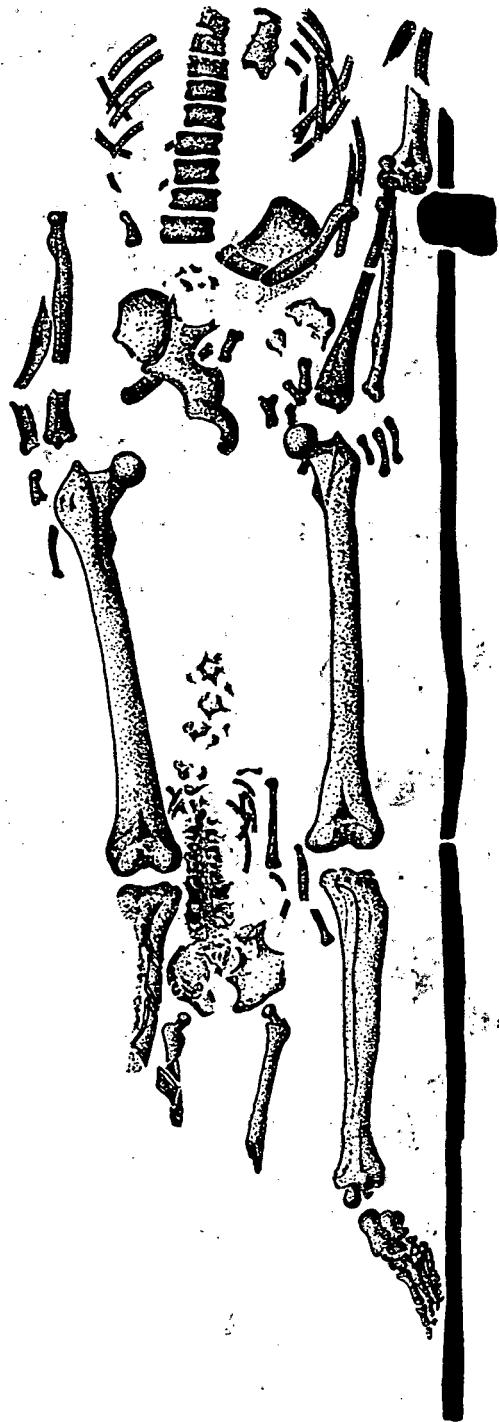
SECCIÓ B-B

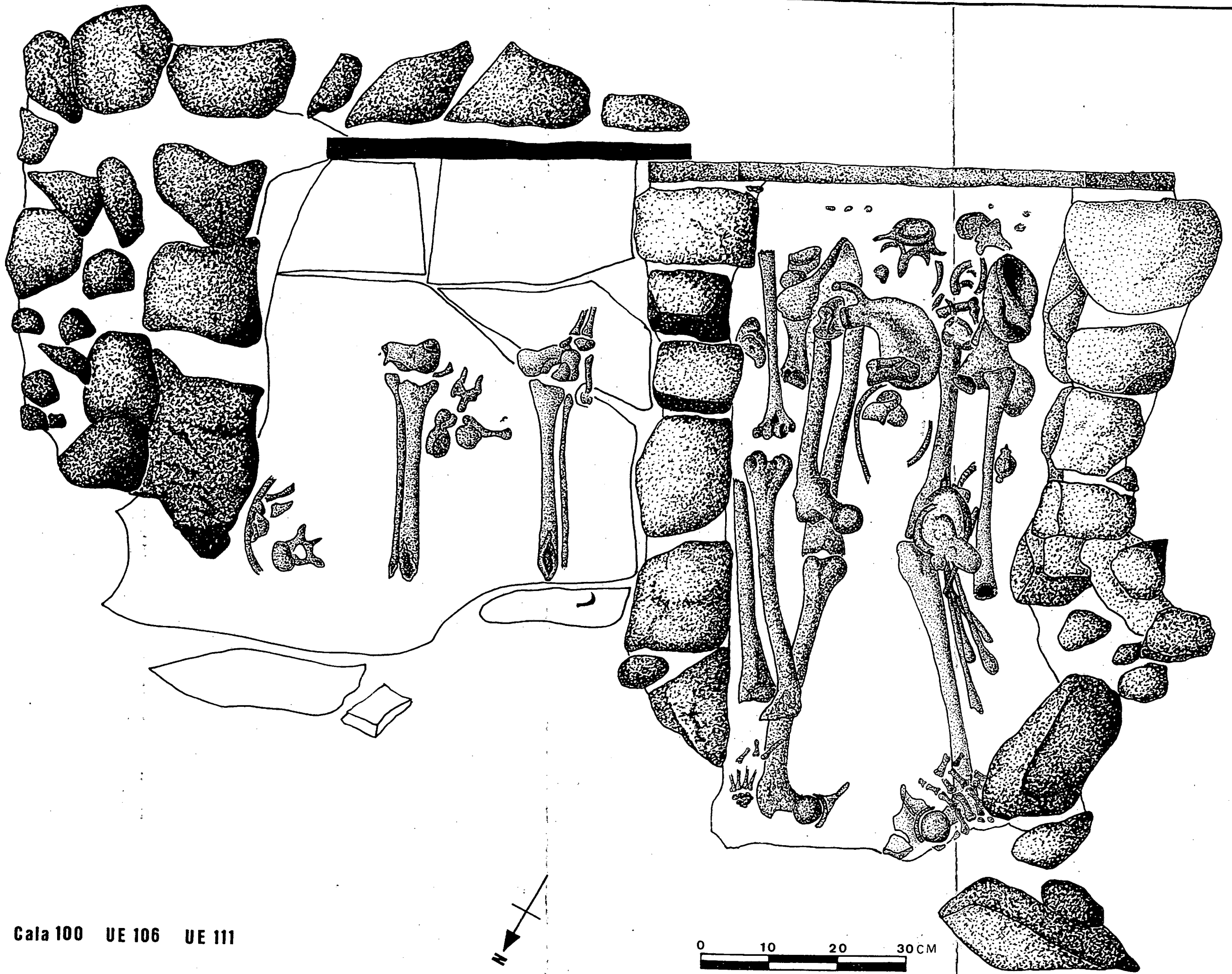

- 8 Col·lúvió carbonatat
- 7 Morter de calç i arena
- 6 Opus signinum fi
- 5 Opus signinum groller
- 4 Revest. de calç i arena fina
- 3 Opus signinum fi
- 2 Opus signinum groller
- 1 Emmacat

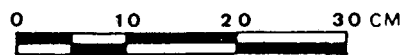
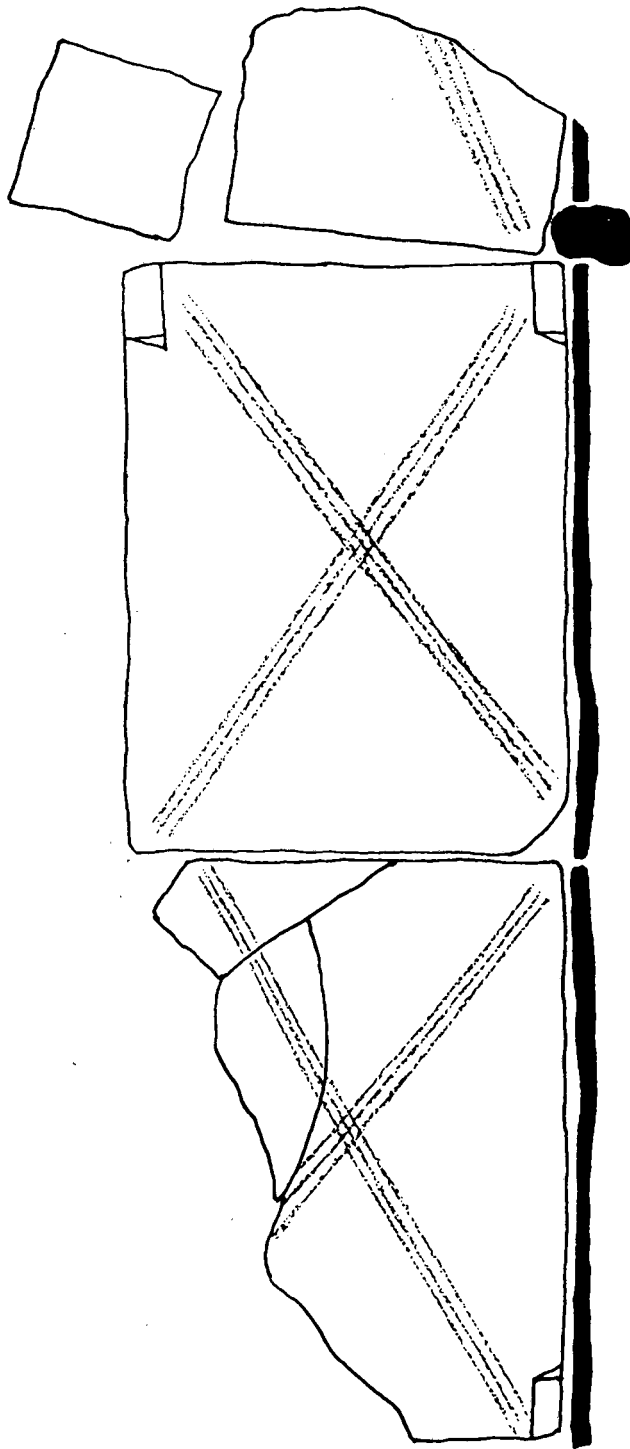

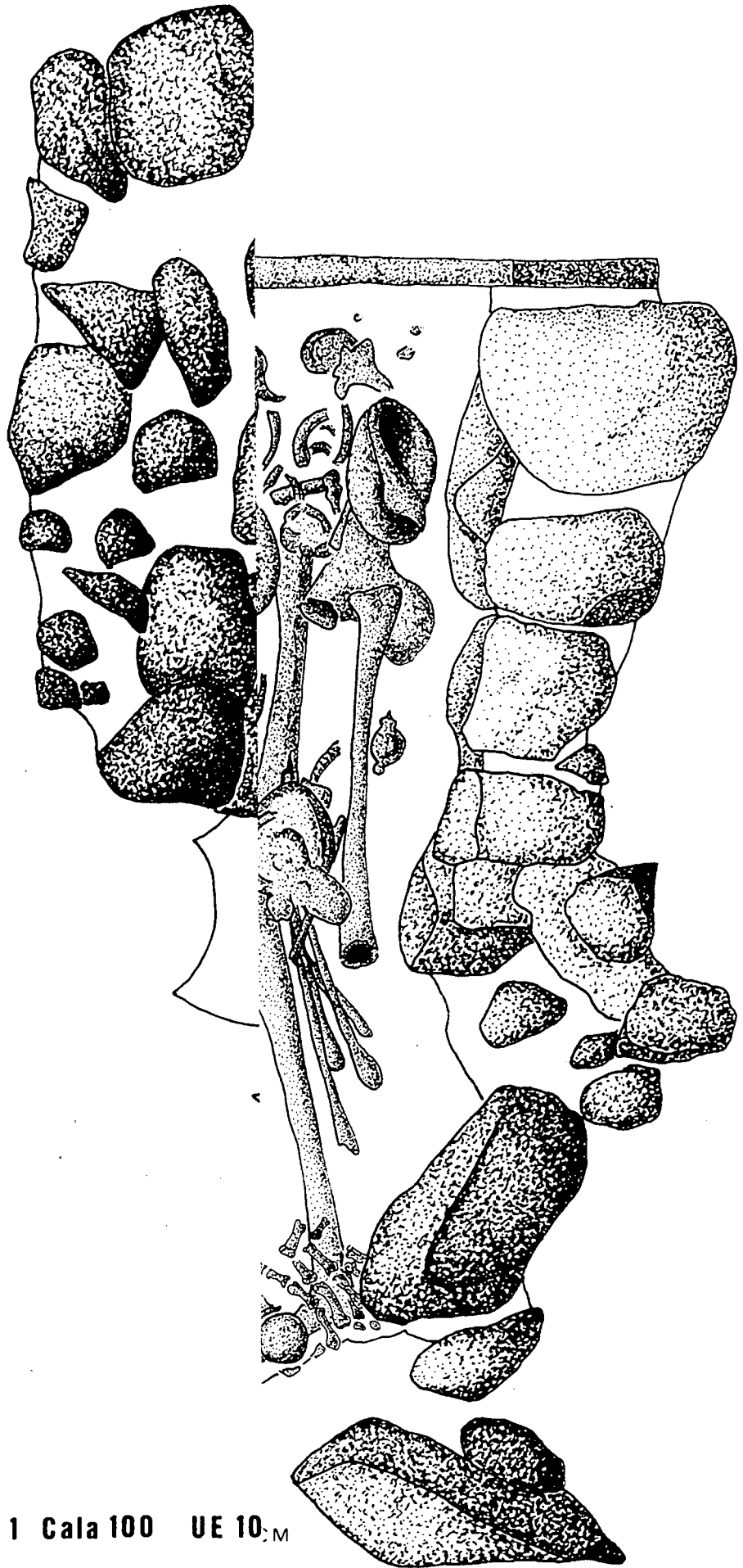

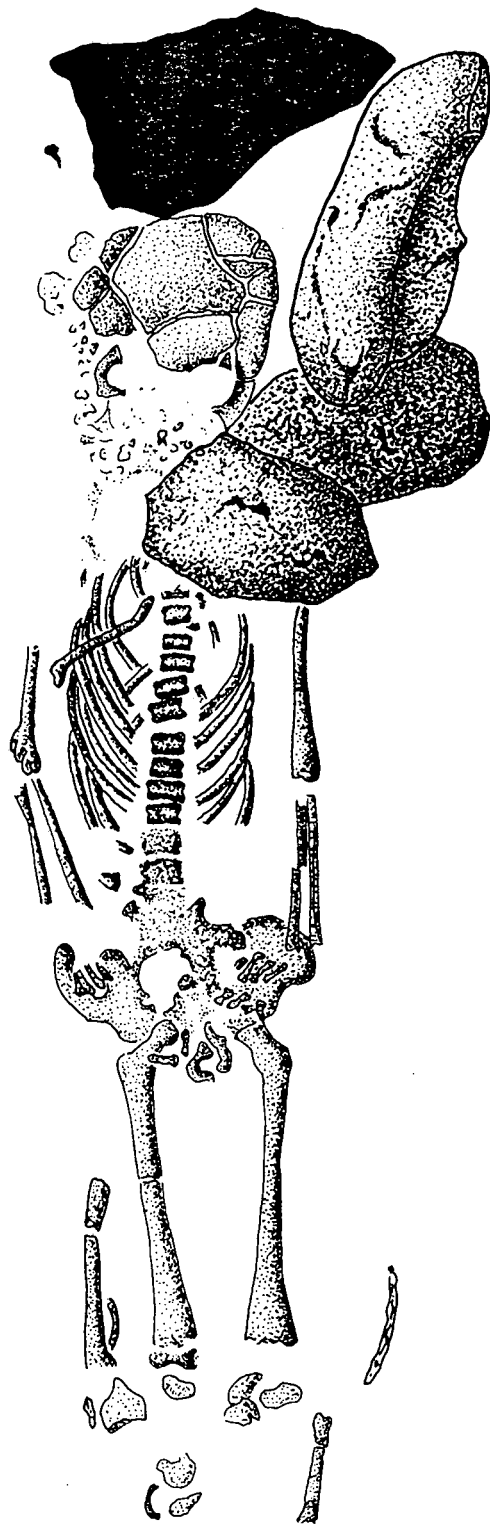
MGA 92 Sector 1 Cala 100 UE 106 UE 111

MGA 92 Sector 1 Cala 100 UE 104

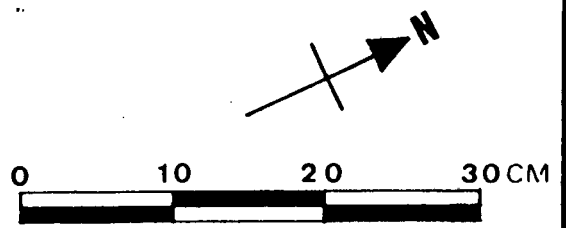

MGA 92 Sector 1 Cala 100 UE 10.M

MGA 92 Sector1 Cala 100 UE 108

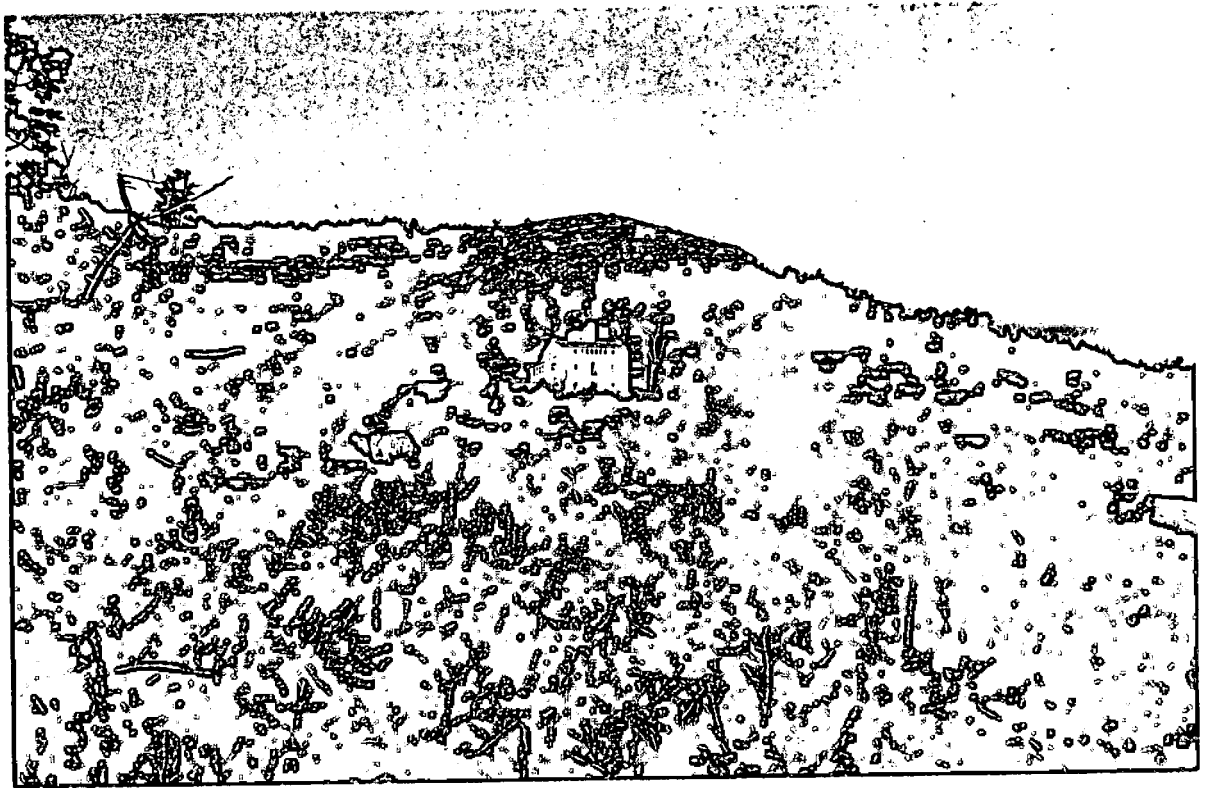

ANNEX 6
Fotografia

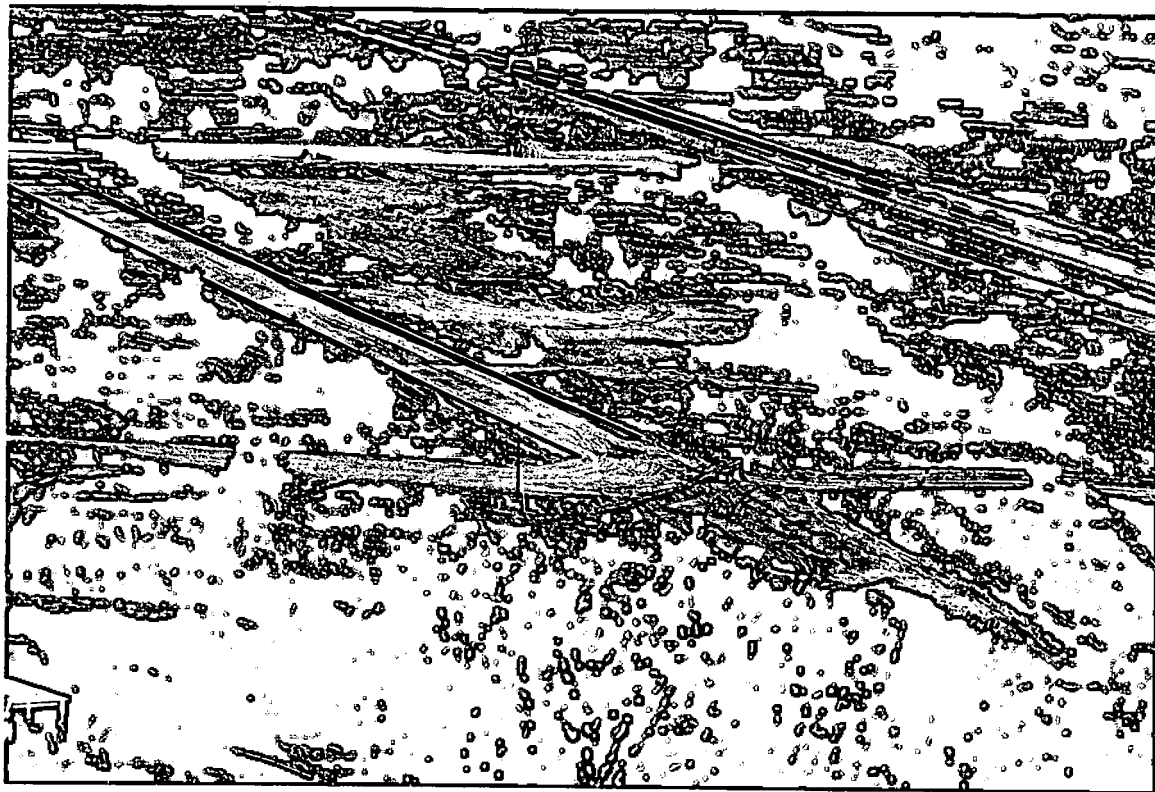
ANNEX FOTOGRAFIA.

En aquest annex es presenta un recull de fotografies preses durant l'excavació de Mas Gassol que documenten la situació del jaciment i els diferents treballs realitzats. L'escassa representació de fotografies en blanc i negre es deu a la pèrdua d'una de les pel·lícules durant la manipulació que portava a terme el laboratori fotogràfic encarregat del revelat. Adjuntem documentació referent a aquest afer.

DIR. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
Foto. Pep Viugets	ACT CAMP	GENER 1992	
color EKTAR 125		Vista del Mas de Gassol	
Núm. 1		Vista general de la josa	

Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.7
Foto. Pep. Viuyets	ALT CAMP	GENYER 1992	
Color. EKTAR 125		Vista general de la zona	
Núm. 2		Vista general del jaciment.	

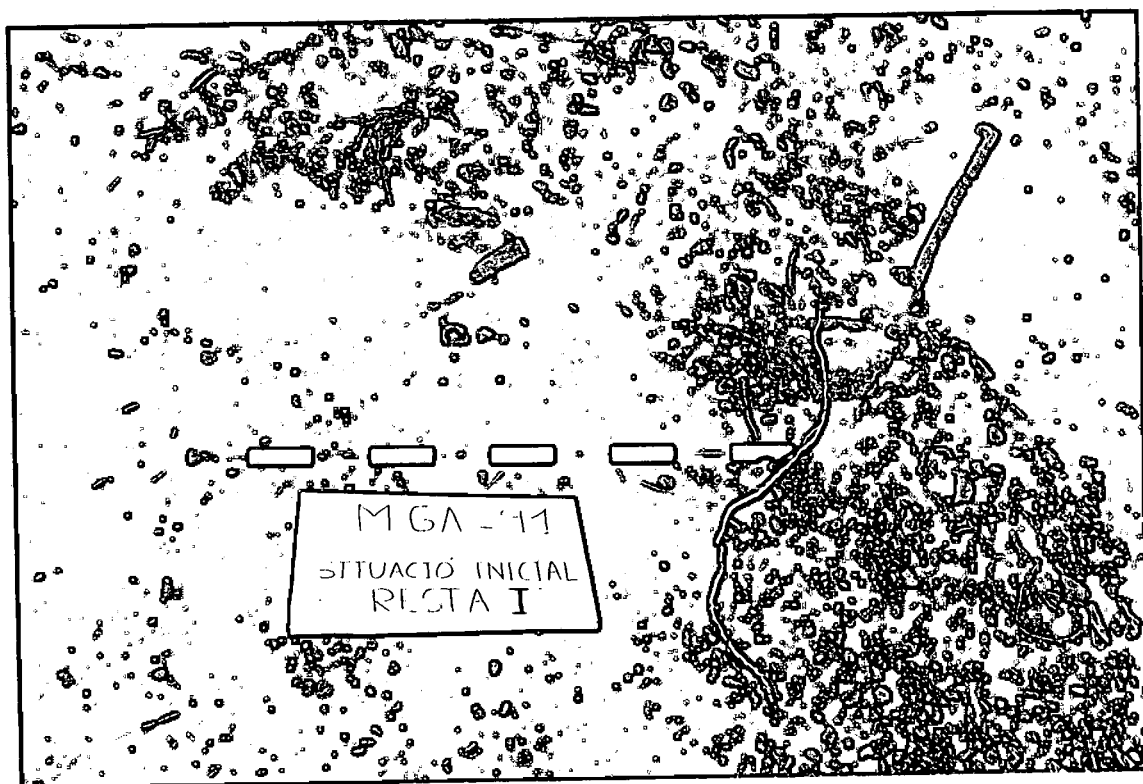
Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
Foto. Pep Viuyets	ALT CAMP	GENEB. 1992	
COLOR. EKTAR 125		Situació inicial del jaciment	
Núm. 3		Situació inicial Resta II	

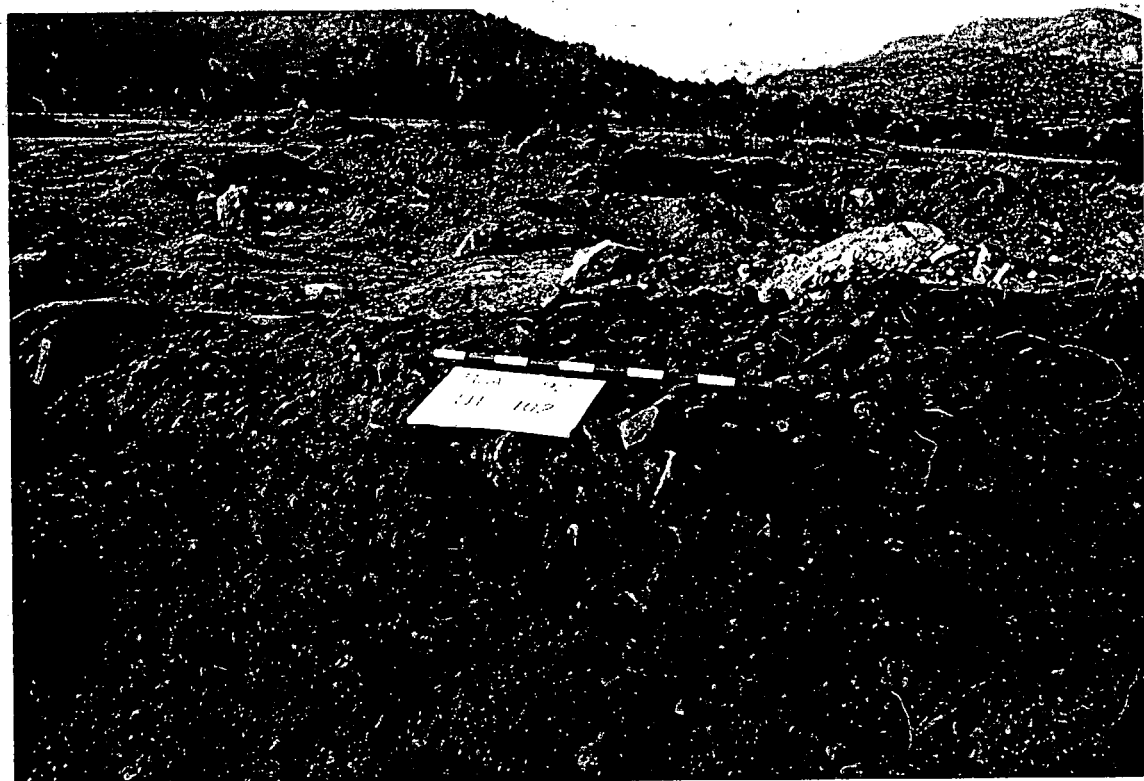
Dir. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
Foto. Pop Viuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
Cobr. EKTAR 125		Situació inicial Resta II.	
Num. 4			

DIR. LLUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L. Δ. U. T.
FOTO. Pep Viuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
COLOR EKTAR 125		Situació inicial Resta I	
Núm. 5			

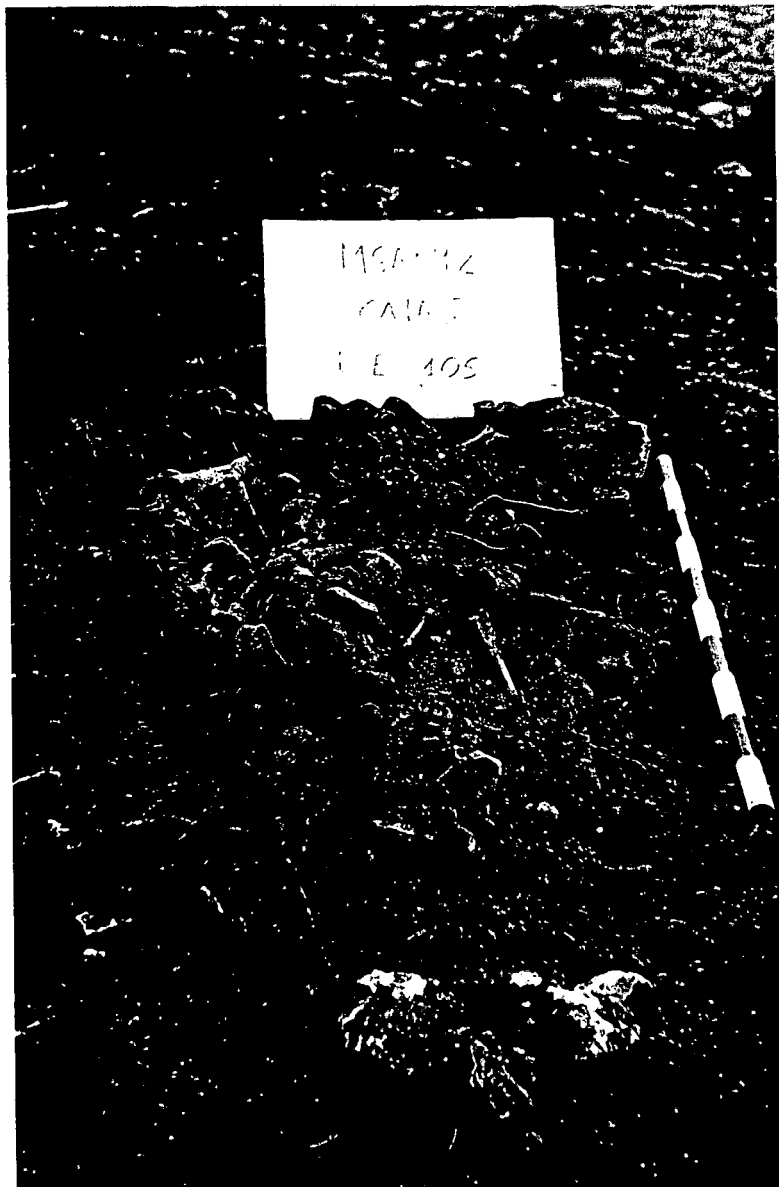
Dir. Lluís Pinjol		MAS DE GASSOL (Alcover)		L. A. U.T.
Foto.	Pep Vinjets S.M. Vergés	Act. Camp.	Gener 1992	
Color	EKTAR 125 FUSI H6 100		Vista general de l'U.E. 102	
	Núm. 6		Procés d'excavació de l'U.E. 104.	

Dir. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.&U.T.
FOTO. Pep Viuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
Color EKTAR 125		Enterrament de l'U.E. 104.	
Núm. 7			

Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
Foto. MANEL GUELL	ALT CAMP	GENEER 1992	
Color GOLD 100		U.E. 105 durant l'excavació.	
Núm. 8			

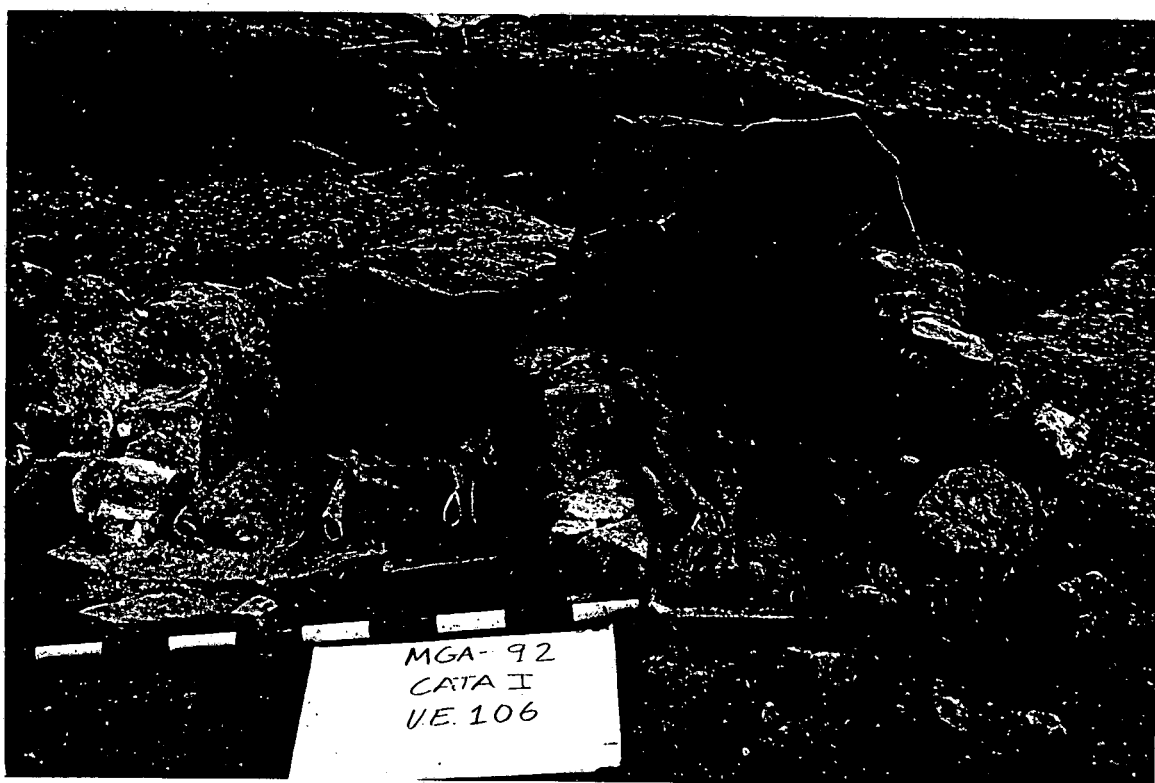
dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.D.U.T
foto. J.M. Vergès	ALT CAMP	GENER 1992	
color FUJI HG 100		Procés d'excavació de l'U.E. 106	
Núm. 9			

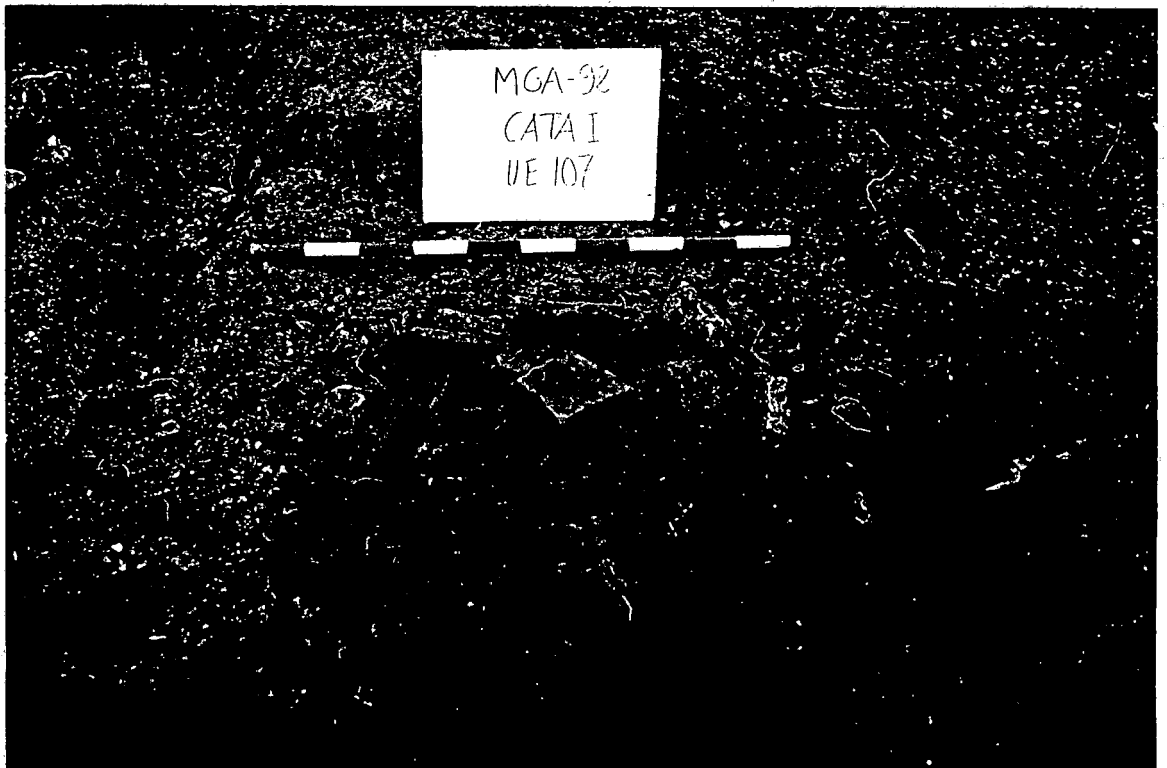
Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
Foto. Pep Uuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
color EKTAR 125		U.E. 106	
Núm. 10			

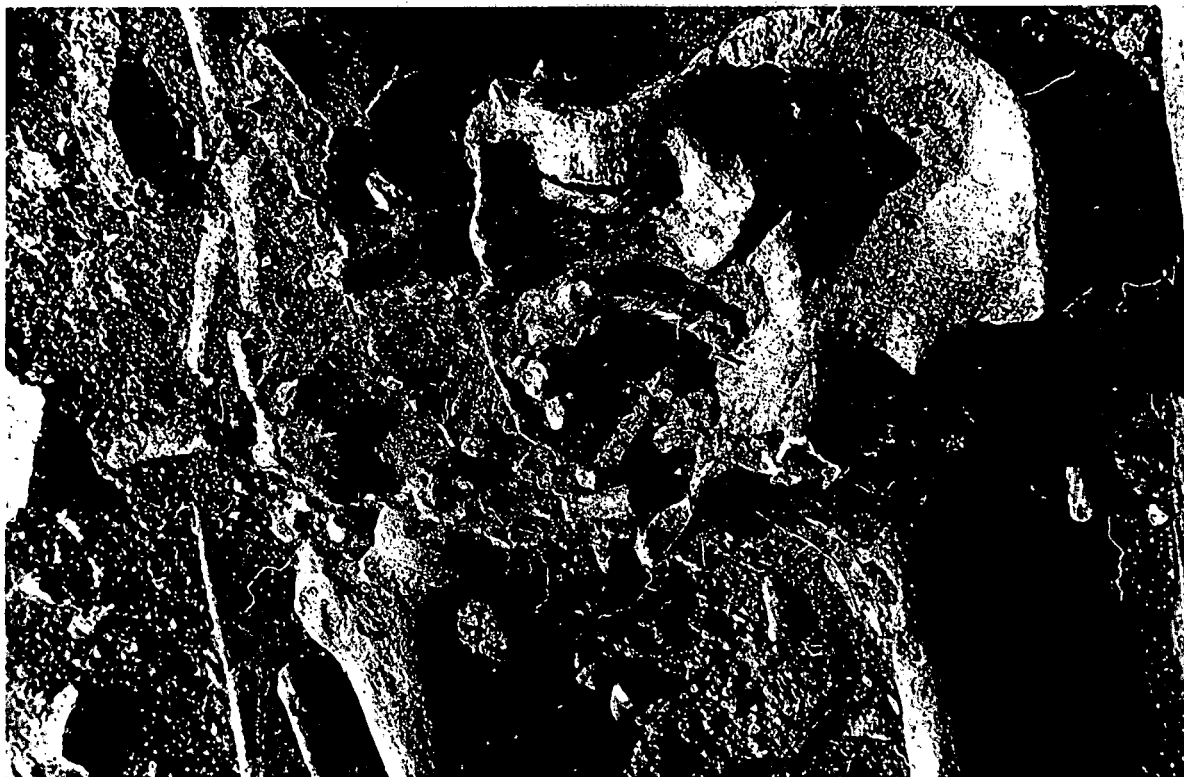
DIR. Lluís Pluyol	MAS DE GASSOL (ALCOVER)		L.A.U.T.
FOTO. Pep Vinyets	ALT CAMP	GENYER 1992	
Color EKTAR 125		U.E. 106 i III	
Núm. 11			

Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover).		L.A.U.T.
Foto. Pep Vinyets	ALT CAMP	GENER 1992	
Color EKTAR 125		Vista general de l'U.E. 104, 105 i 106 durant l'excavació.	
Núm. 12		U.E. 107	

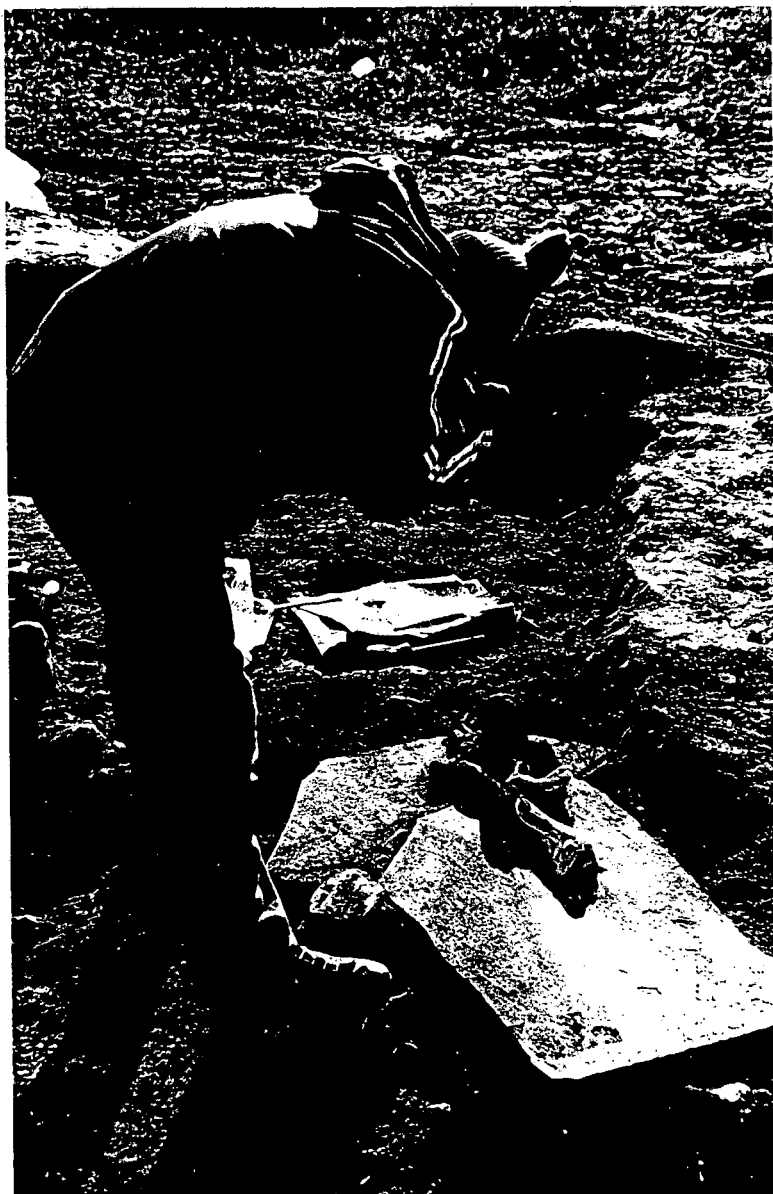
DIR. Lluís PIUYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
Foto. J.M. Vergés.	ALT CAMP	GENER 1992	
Color FUSI HG 100		U.E. 104 i 106. Estat de conservació de les restes humanes.	
Núm. 13			

Die. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L. A. U. T
Foto. Pep Viugets	ALT CAMP	GENÈR 1992	
Color EKTAR 125		Enterrament de l'U.E. 108	
Núm. 14			

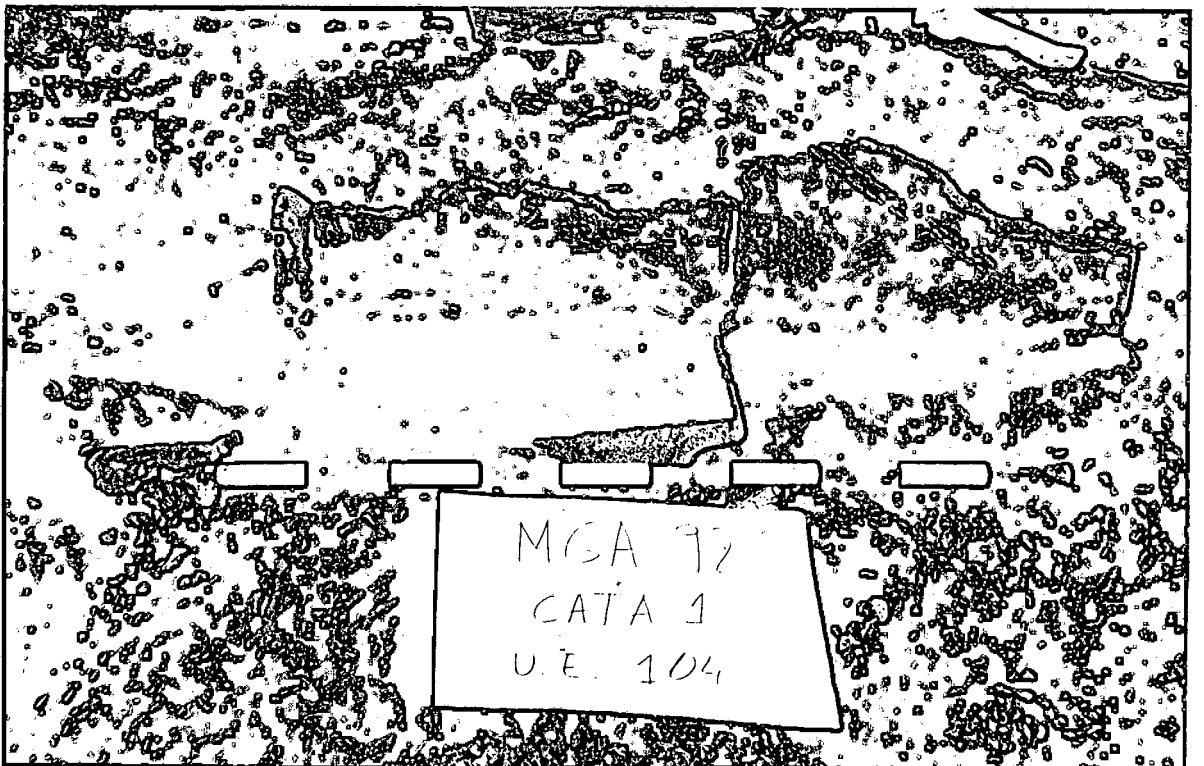
Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
Foto. J. M. Vergès	Alt Camp	Gener 1992	
Color FUSI HG 100		Documentació gràfica de l'U.E. 106	
Núm. 15			

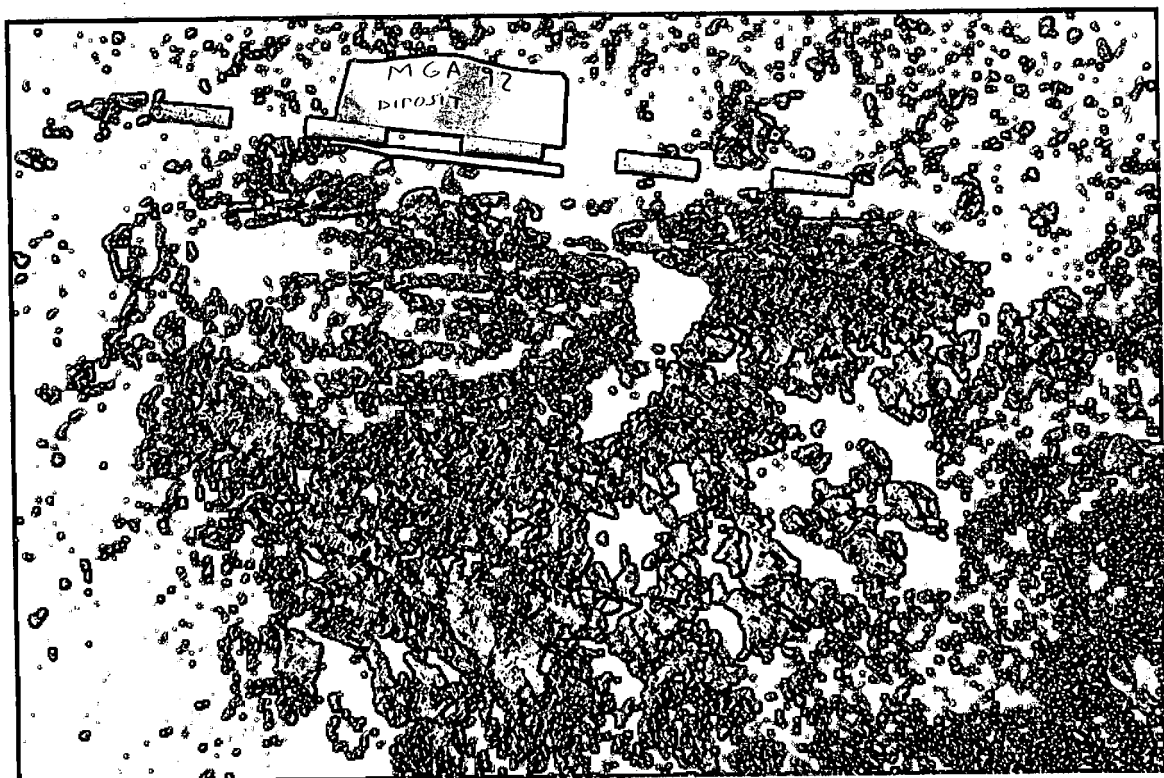
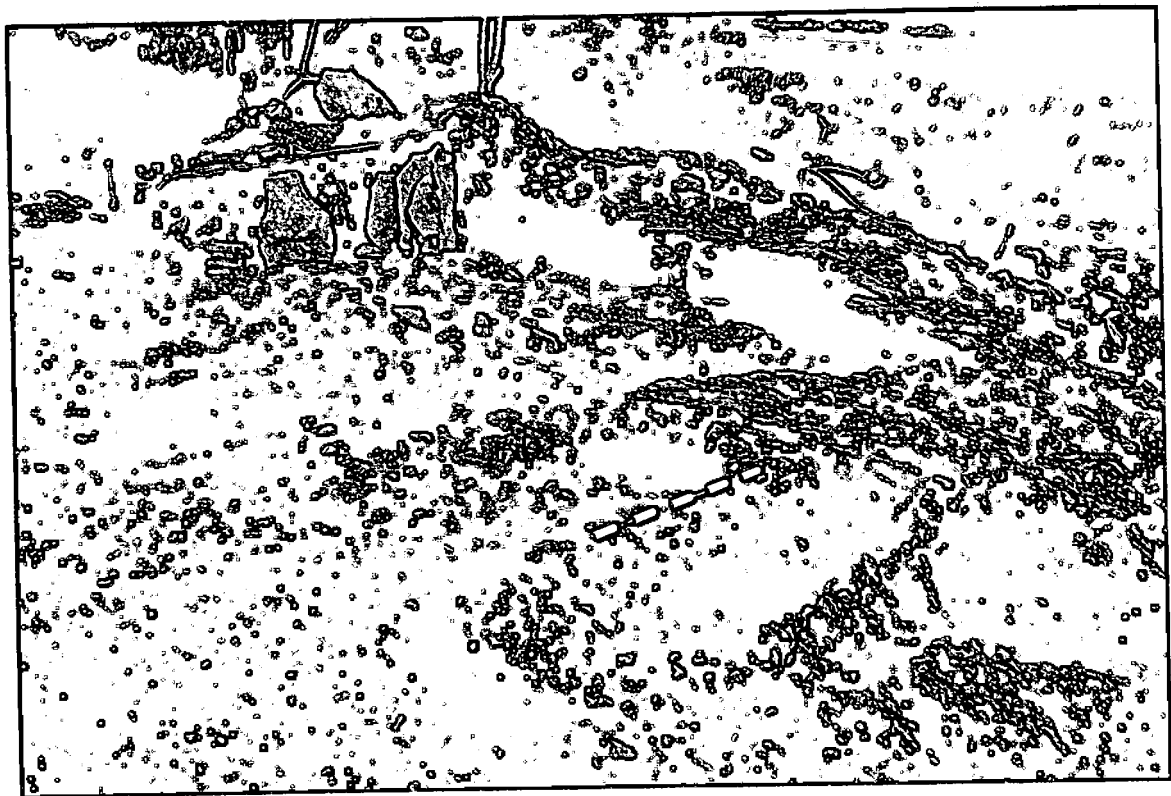
Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L. A. U. T.
Foto. PEP Viuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
Color EKTAR 125		Procés de consolidació U.E. 106	
Núm. 16			

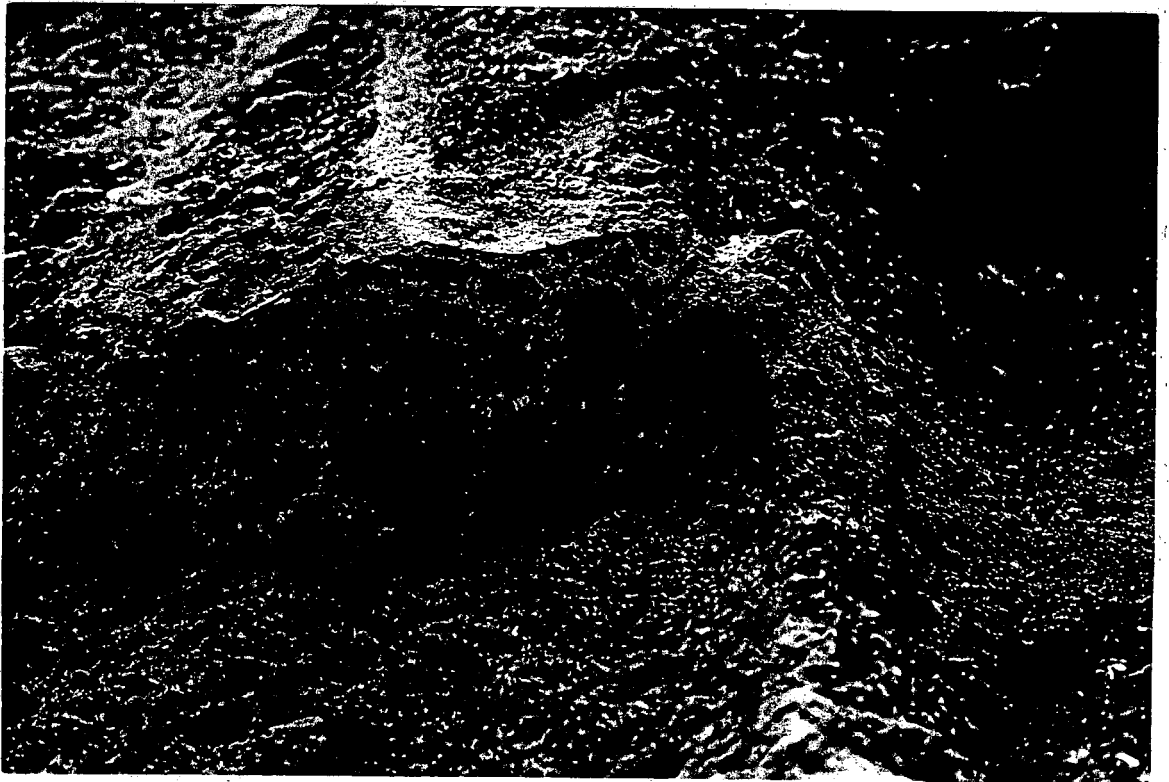
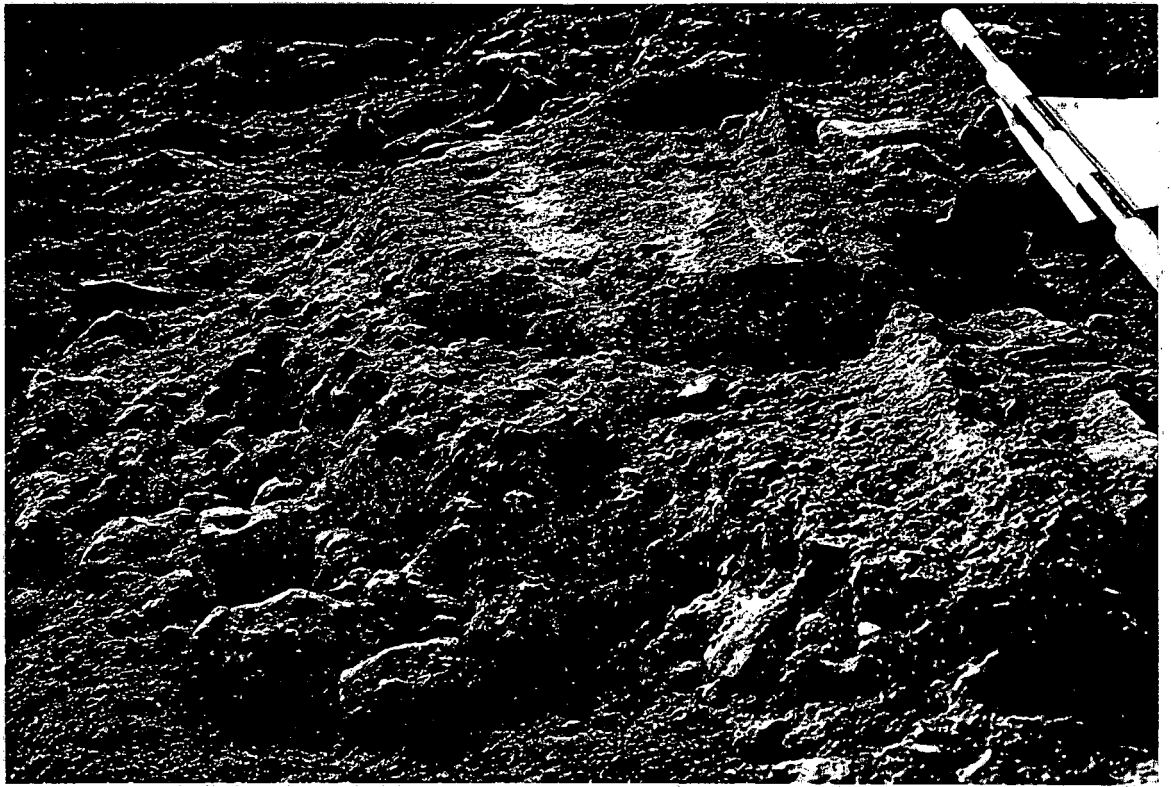
DR. LUIS PIUYOL	MAS DE GASSOL (A COVER)		L.A.U.T
FOTO. J.M. VEIGÈS	ALT CAMP	GENER 1992	
color FUJI HG 100		U.E. 104	
Núm. 17			

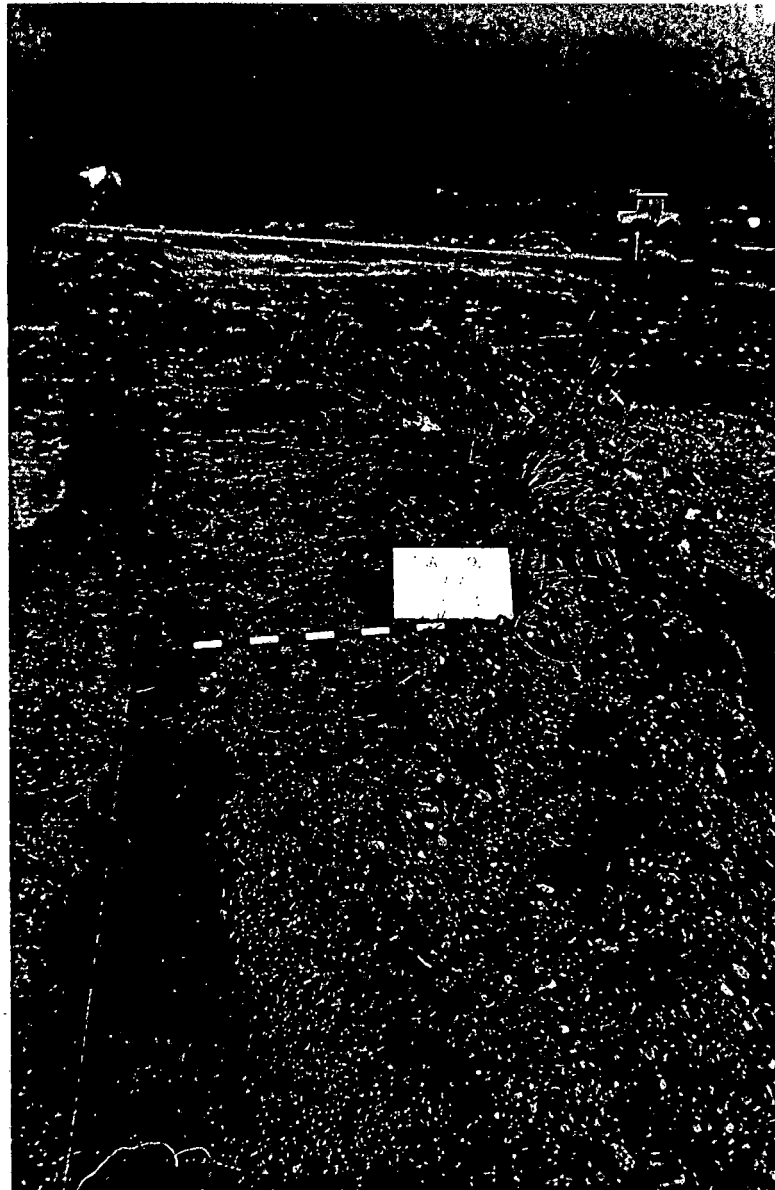
Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
Foto. Pep Viuyets	ALT CAMP	GENER 1992	
Color EKTAR 125		Vista general del jaciment després de l'excavació.	
Núm. 18		Vista general del dipòsit.	

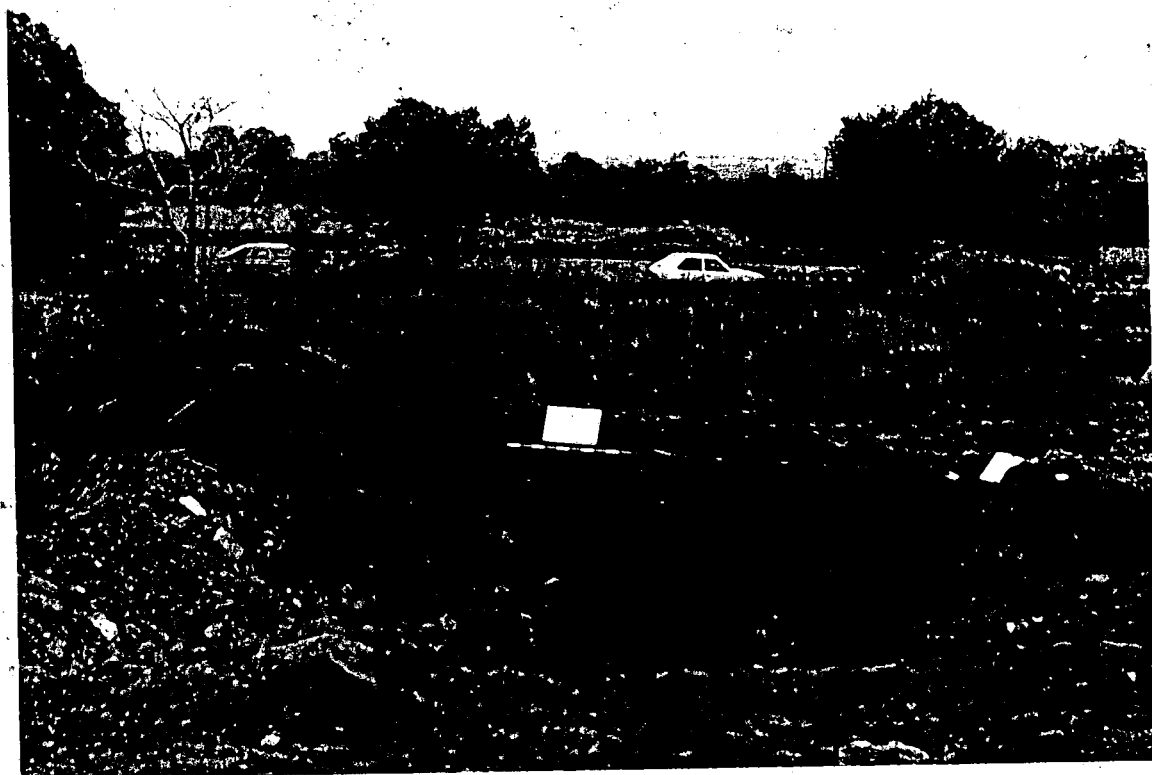
DIR. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L. A. U. T
FOTO. PEP VINYETS	ALT CAMP	GENER 1992	
Color EKTAR 125		Vista general del dipòsit.	
Núm. 19		Detall	

Dir. LLUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alquer)		L. A. U. T.
Foto. MANEL GUELL	ALT CAMP	GENER 1992	
Color Gold 100		U.E. 201 aaus l'excavació.	
Núm. 20			

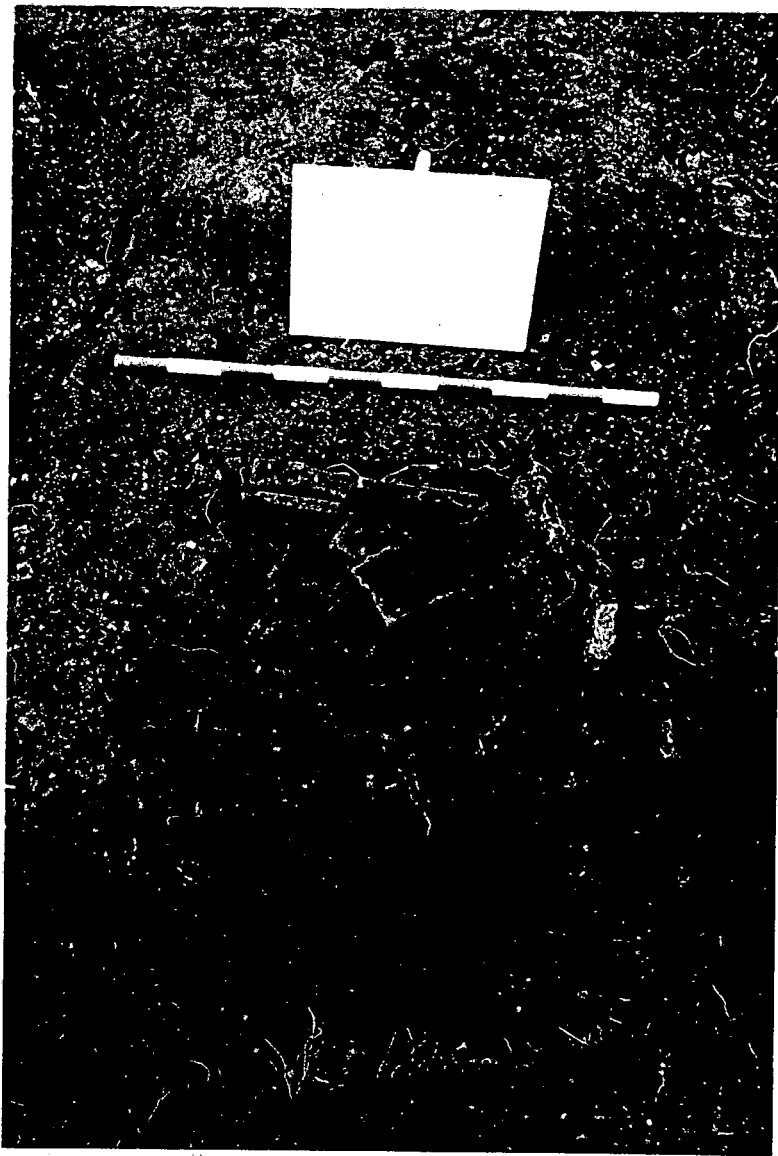
DIR. LLOIS PINYOL:	MAS DE GASSOL (Alcover)		L. A. U. T
FOTO. X. P. RODRIGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/W KODAK 5062 PX		Vista general U.E. 102	
Núm. 21		U.E. 106, 105 i 104. Procés d'excavació.	

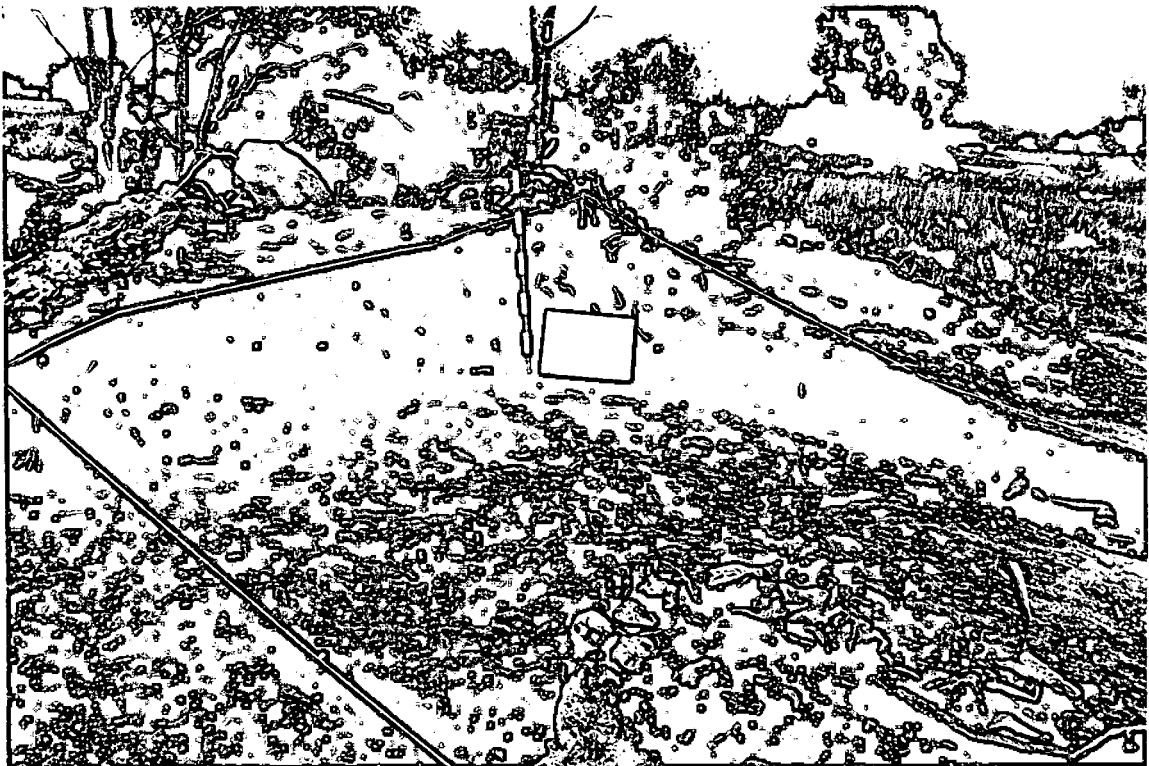
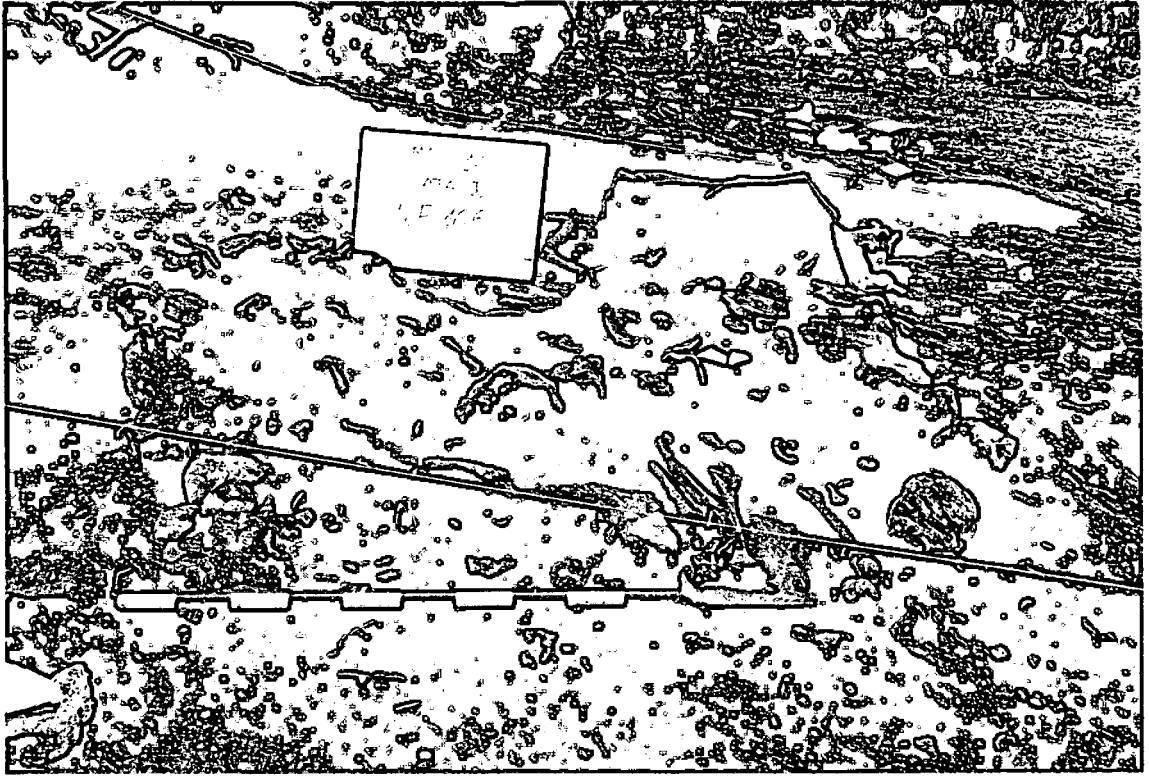
DIR. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alquer)		L.A.U.T.
FOTO. X.P. RODRIGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. KODAK S062 PX		Enterrament de l'U.E. 104.	
Núm. 22			

DR. LLOIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
FOTO. X.P. RODRIGUEZ	ALT. CAMP	GENER 1992	
B/W. KODAK S062 PX		Excavació de L'U.E. 107.	
Núm. 23			

DIR. LLOIS PINVOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
FOTO. X.P. RODRIGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. KODAK S062 PX		Vista General U.E. 106 y 101 / U.E. 103	
Núm. 24			

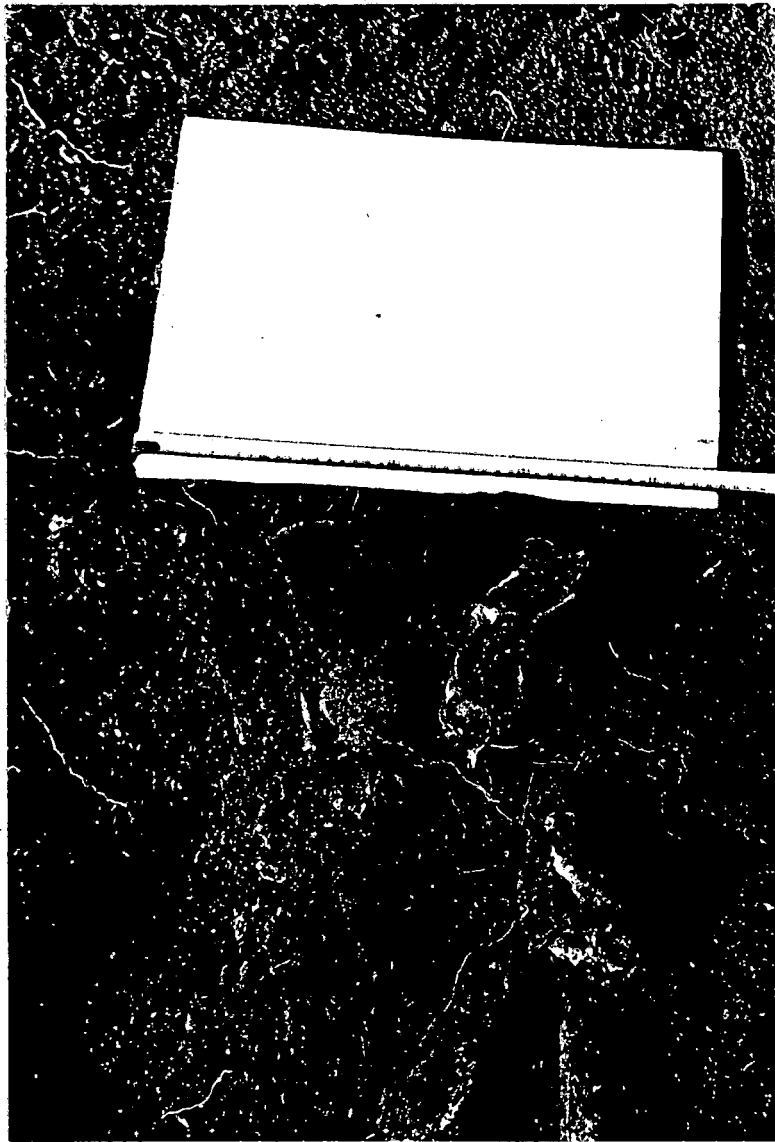
DIR. LUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
FOTO X.P. RODRIGUEZ	ALT. CAMP	GENER 1992	
B/N. KODAK S062 PX		Treballs d'excavació. Visites al jaciment dels veïns d'Alcover.	
Núm. 25			

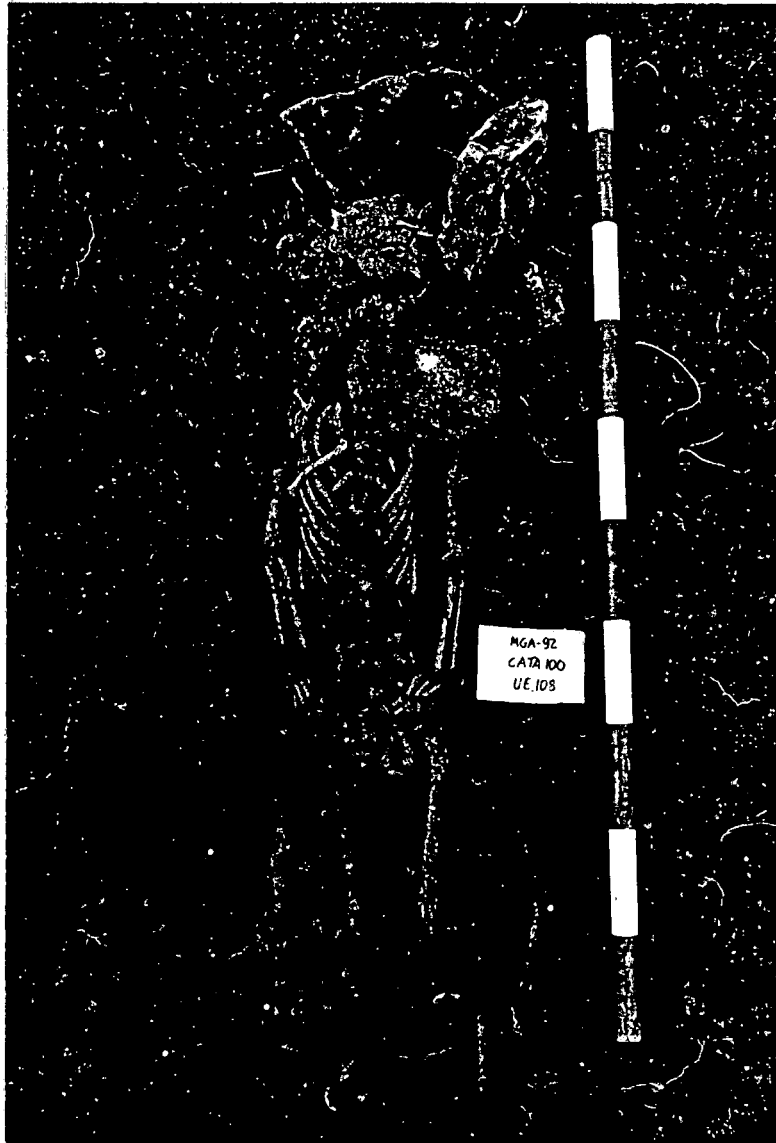
DIR. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
FOTO. X.P. RODRÍGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. KODAK 5062 PX			Treballs d'excavació. Visites al jaciment dels veïns d'Alcover.
Núm. 26			

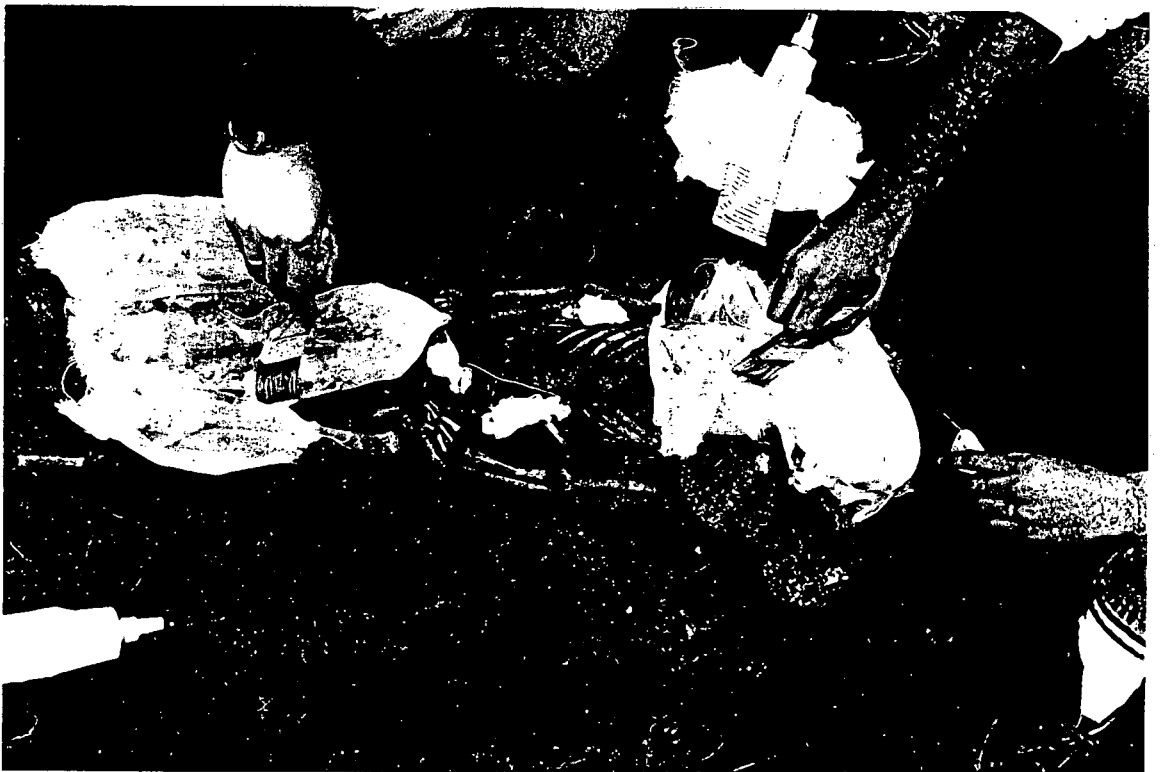
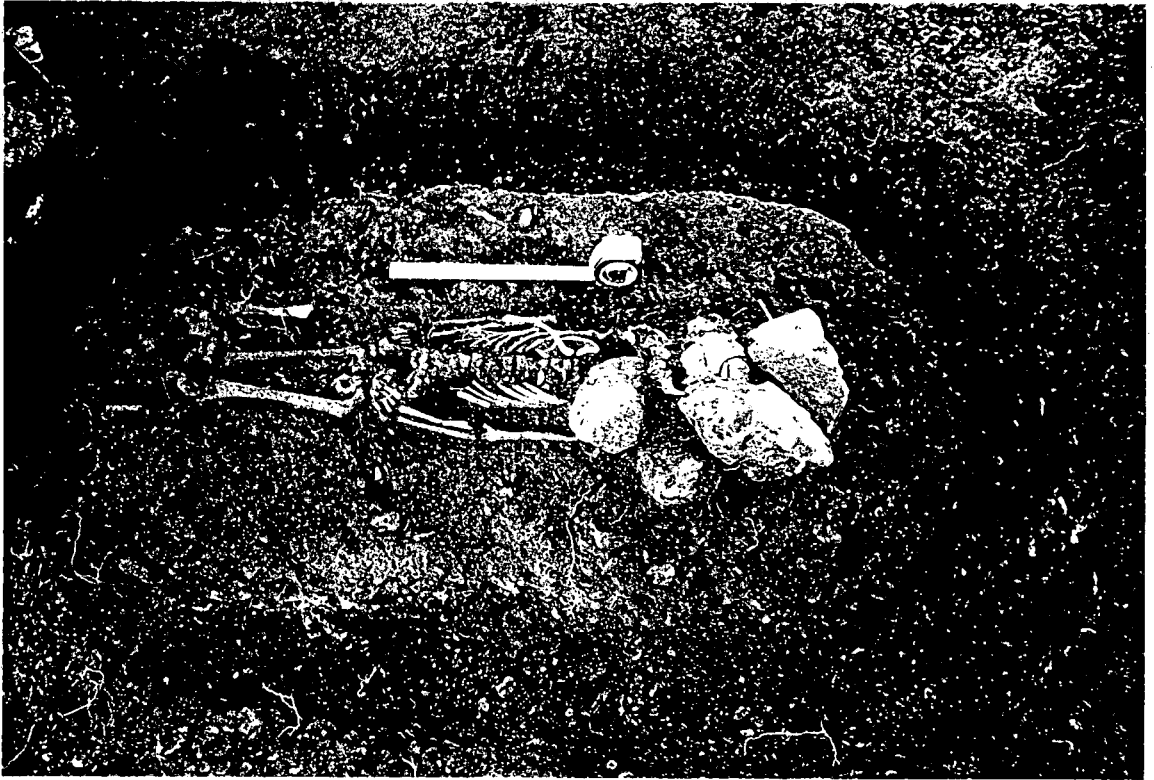
DIR. LLUIS PINYOL	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
FOTO. : X.P. RODRIGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. ILFORD 400 DELTA		Detall de l'excavació U.E. 108	
Núm. 27			

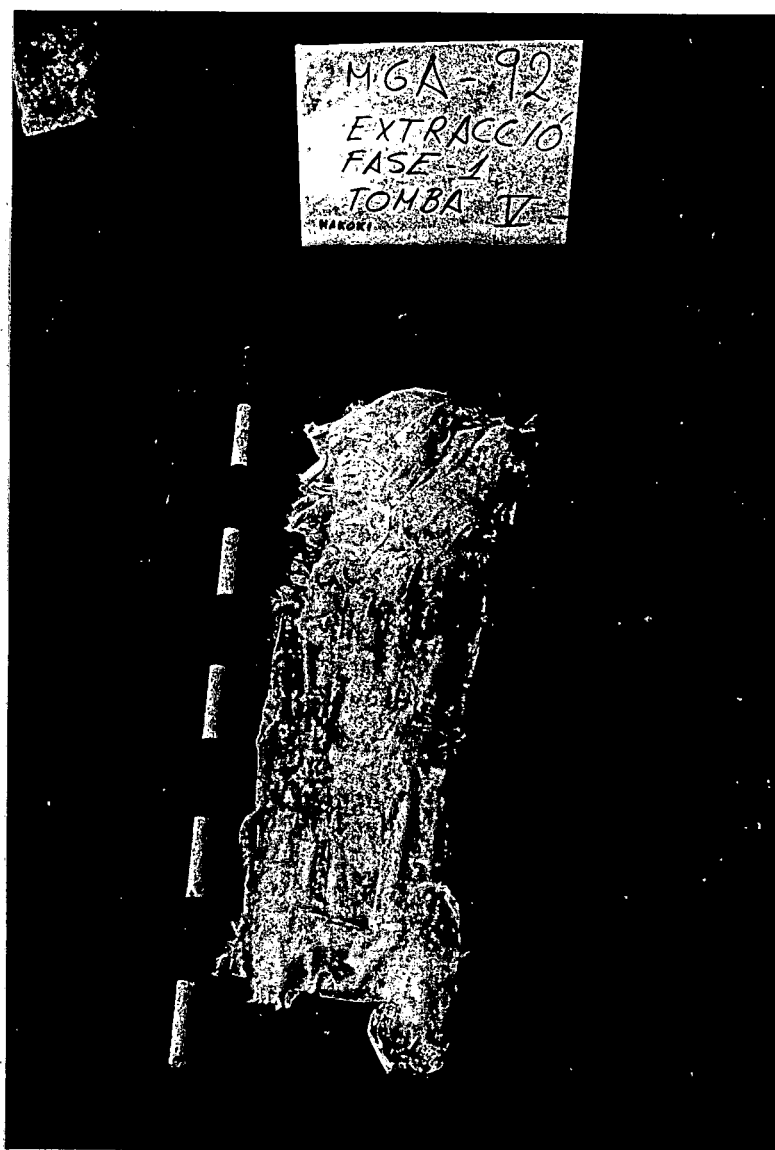
Dir. : Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T
FOTO. X.P. RODRÍGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. ILFORD 400 DELTA		Enterrament U.E. 108	
Novi. 28			

Dir.: Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.A.U.T.
Foto.: X.P. RODRÍGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. ILFORD 400 DELTA		Extracció del enterrament de l'U.E. 109	
Núm. 29			

Dir. Lluís Pinyol	MAS DE GASSOL (Alcover)		L.Δ.U.T.
FOTO: X.P. RODRIGUEZ	ALT CAMP	GENER 1992	
B/N. ILFORD 400 DELTA		Extracció del enterrament de l'U.E. 108	
Num. 30			

ANNEX 7
Diari d'excavació

DIARI D'EXCAVACIO DE LA NECROPOLI DE MAS GASSOL

(ALCOVER).

Primera unitat cronològica: dia 1 de Gener 1992.

Equip d'excavació: Marina Mosquera, David Bea, Manel GÜell, Xose Pedro Rodríguez, Pep Vinyets, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès i Lluís Piñol.

S'inicien els treballs d'excavació de la necròpoli amb dos objectius inicials:

- Documentació i recuperació de les restes aparegudes en superfície.
- Prospecció de l'àrea per tal d'esbrinar si es conserven d'altres restes.

Les restes aparegudes al voltant d'un talús han estat discriminades en tres grans grups (Resta I, Resta II i Resta III) segons la seva ubicació topogràfica. Així, considerem que el registre arqueològic aparegut a la zona sud del talús conforma la Resta I, el registre de la zona nord s'agrupa en la Resta II. La Resta III es situa entre les dos anteriors, a la vessant oest del talús.

Descripció dels tres grups:

a) Resta I: S'enquadra en un talús afectat pel treball de les màquines amb un pendent d'uns 30 graus aproximadament, en la vertent sud del testimoni. En la superfície del pendent s'observen fragments de tegulae (12 en total) i restes òssies humanes. Totes aquestes restes semblen correspondre en principi a dos enterraments. Els fragments menys remoguts, aparentment in situ, es situen a uns 40-50 cm. de la superfície, dimensions que coincideixen igualment amb l'enterrament documentat a la Resta II. Com a mínim un dels individus (en el cas de que ens trobem davant de dos enterraments) és un adult, possiblement home.

Les restes disposades en el talús apareixen des del nivell de base del mateix fins a uns 40-50 cm. de la superfície, zona en la que es situen sis o set fragments de tegulae en

posició primària aparentment.

La hipòtesi inicial de la existència de més d'un individu es va confirmant per la aparició de dues mandíbules inferiors; una d'elles és d'un adult i l'altra d'un infant. La mandíbula i el crani de l'infant han aparegut associats en posició secundària amb les restes del peu d'un adult.

b) Rest a II: Es documenten restes d'una llosa de pedra d'Alcover associada amb restes humanes (les epífisis dels fèmurs estan adherides a la concrecció que s'ha format a la llosa. Les restes humanes corresponen a la zona troncal (costelles i vèrtebres), extremitats (fèmurs i tíbies) i cap (fragments de crani). Ara per ara no sabem si es tracta de més d'un individu. Aquestes restes es troben, com les de la Rest a I, a 40-50 cm. de la superfície. Algunes de les restes humanes han caigut per la vertent Nord del testimoni.

Durant l'excavació d'aquesta Rest a II apareix en connexió anatòmica una part d'un membre inferior (fèmur) i part de la pelvis. Continuem excavant, i sota les restes anteriors, apareix l'altre fèmur i un coxal relativament ben conservats, al costat d'una llosa de pedra d'Alcover. Totes aquestes restes han estat fotografiades.

Ens apareix una mandíbula inferior bastant ben conservada, probablement d'una dona . A la mateixa línia de profunditat (40-50 cm.) i vers la vertent sud apareix un altre agrupament de restes òssies i varis fragments d'opus signinum, que anomenem Rest a III i que describim a continuació.

c) Rest a III: Entre la Rest a I i la Rest a II, a la vessant Oest del testimoni, apareix el que denominem Rest a III. És formada en principi per una mandíbula fragmentada en tres parts que remonten, altres ossos petits i fragments d'opus signinum.

Fixem un punt zero que es troba al SW del testimoni, sobre un registre de la xarxa d'aigües que es troba a la base del segon carrer de la urbanització. Es prenen cotes de la part superior del talús.

Per últim comencem a extraure el nivell superficial, UE 101. Aquest matí hem rebut la visita dels periodistes del Diari de Tarragona i del setmanari "El Pati", avisats per l'alcalde d'Alcover.

A les quatre de la tarda donem per finalitzat el primer dia d'excavació.

Segona unitat cronològica: dia 2 de gener de 1992

Equip d'excavació: Marina Mosquera, Pep Vinyets, David Bea, Xose Pedro Rodríguez, Manel Güell, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès i Lluís Piñol.

Comencem la jornada d'excavació rebaixant la UE 101, el sediment superficial. A la part est del testimoni apareix una gran acumulació de pedres (U.E. 102) que constitueixen la base de nivellament del terreny de conreu i el reompliment d'un marge. Molt possiblement les restes arqueològiques es devien situar al sector oest, que malauradament ha estat el més afectat per les obres de remoció del terreny.

A la zona Sud del testimoni han aparegut les restes d'un individu en posició probablement primària i que possiblement es podria associar amb l'individu adult aparegut en la resta I el primer dia d'excavació.

Hem delimitat la zona d'excavació, que compren una quadrícula de 21 metres quadrats (tres per set).

Avui han visitat l'excavació els periodistes de TV3, que han vingut amb l'alcalde del poble, i els del setmanari "El vallenc".

Tercera unitat cronològica: dia 3 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Marina Mosquera, Xose Pedro Rodríguez, Pep Vinyets, David Bea, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès, Lluís Piñol i Manel Güell.

Reanudem les feines del dia anterior. Les restes que apareixien a la vessant Sud del testimoni continuen éssent excavades. Es realitza el dibuix de la UE 102 i s'hi prenen les cotes de profunditat. Es redueix la quadrícula en 4 metres quadrats per tal de centralitzar l'excavació en l'àrea on en principi apareixien les restes en superfície, quedant actualment en 10 metres quadrats. S'ha acabat de delimitar la UE 102.

En l'enterrament de la vessant Sud han aparegut trossos de morter de calç i arena, i altres materials constructius associats a l'esquelet. En un primer moment sembla ser que no apareixen més restes òssies. Aquestes es troben molt aixafades. Són les restes d'un braç, les falanges i algun troç de costella.

Es comencen els treballs a un nou sector d'excavació, que denominem Sector II, situat al vessant Nord-Oest, prop del segon carrer de la urbanització, per tal de documentar si existeix una continuïtat arqueològica amb el sector I (cata 100). Procedim a obrir un tall en perpendicular al paral·lel del carrer, extraient la terra que ha estat remoguda per la màquina. Hi apareix una bona quantitat de material ceràmic, sobretot de construcció (tegulae, imbrices), així com fragments d'àmfores, dolia, un fragment de vora d'un recipient de vidre i diversos pans de opus signinum. En la neteja del tall s'arriba fins al nivell del talús que sembla que no ha estat tocat per la màquina. Han aparegut un petit fragment decorat de Terra Sigillata Hispanica i un petit fragment de ceràmica de vernís negre Campaniana A en aquest sector però fora de context.

En aquest mateix sector es procedeix a perllongar el tall vers el Sud, extraient la terra superficial remenada per la màquina. Ha aparegut una concentració de material

ceràmic de construcció bastant significativa. La concentració ceràmica desapareix aproximadament al metre de la perllongació. S'acaba de netejar el nivell superficial fins a la aparició del talús no tocat per la màquina.

A l'extrem Sud-Oest del Sector II, just on finalitza l'actuació de la màquina, apareixen les restes d'un paviment d'opus signinum molt malmés per la acció de l'excavadora, i que molt possiblement podria pertanyer a un dipòsit. On ha desaparegut es manté la seva preparació en calç. Prop del paviment hi trobem alguns fragments de material ceràmic, destacant entre ells un fragment decorat de Terra Sigillata Hispanica, encara que per la seva erosió ens sembla que prové de la superfície. Trobem una resta òssia animal.

Al sector I fotografiem la UE 102 i es comença a excavar aquesta unitat estratigràfica. Associat a les restes òssies de la vessant sud del testimoni ens apareix un fragment d'àmfora africana. Un cop excavada la UE 102, ens apareix dessota la UE 103, que a primera vista i en base a les troballes en superfície sembla ser un estrat bo. En aquest mateix àmbit sud ens han aparegut més restes de l'individu (Resta I), concretament la part superior del cos en connexió anatòmica. Han aparegut fins ara algunes restes de crani, costelles, part de la columna vertebral, l'esternó, part del braç i de la ma. El cos apareix tallat a la alçada de la cadera. Un dels fèmurs probablement és el que aparegué caigut per la vessant del talús i fou retirat el 31 de desembre de 1991. L'altre podria aparèixer, doncs hem trobat alguns metacarps del peu. Encara no està clar si les tegulae que apareixen corresponen al llit funerari o bé apareixen caigudes. El que sí sembla clar és que l'estructura funerària correspon a una sepultura de tegulae en secció quadrangular.

Continua rebaixant-se la UE 103. Aquest és l'estrat que oblitera les tombes i el trobem alterat degut a l'acció de la màquina. Ens apareix un llit funerari en la meitat nord del testimoni. Entre aquest llit i les restes esquelètiques de l'individu de la vessant

sud apareixen altres restes humanes que podrien correspondre a un altre enterrament.

A la zona nord en principi no hi apareixen ni estructures ni restes òssies.

Entre l'enterrament de la vessant sud i el possible nou enterrament apareix una estructura funerària. Les restes òssies que han aparegut fa un moment anirien associades a un fragment caigut de tegula de considerables dimensions. Totes aquestes hipòtesis no podran ésser conformades fins que finalitzem la excavació de la UE 103.

Un altre fet significatiu sembla ser que l'esquelet associat al llit funerari que ha aparegut avui, podria situar-se per dessota de l'estructura, i per tant estaria intacte en part. Per tant ens trobariem davant d'una mena d'estructura tumular.

Es procedeix a obrir una cata al Sector II (cata 200), justament en la part superior del talús i seguint el tall del mateix. Es comença a rebaixar el nivell superficial, molt compacte.

S'acorda canviar el sistema de denominació de les restes aparegudes en base a l'aparició d'elements en posició primària. A partir d'aquest moment anomenarem a cada unitat que no sigui un estrat amb la denominació de Tomba a més a més d'assignar-se un nombre per la seva diferenciació.

Cuarta unitat cronològica: dia 4 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Marina Mosquera, Pep Vinyets, Xose Pedro Rodríguez, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès, David Bea, Lluís Piñol.

Es continua realitzant la labor començada ahir de rebaixar l'estrat superficial UE 201 de la cata oberta al Sector II. Un cop passada la primera capa, el terreny ens apareix més tou i treballable. Aproximadament a la zona central de la cata ens ha aparegut el que sembla un mur o estructura de pedra seca que en alguns punts apareixeria enderrocada. Es procedeix a la neteja d'aquesta estructura i a la seva delimitació per a concretitzar si ens trobem davant d'un mur o no. Durant aquesta tasca de neteja s'ha trobat una peça de bronze i un fragment d'una anella de plom. L'estructura de pedra seca és susceptible de ser observada en el tall del talús, encara que molt malmesa, i aniria en principi associada a la concentració de material ceràmic de construcció a la que ens referim en el diari d'ahir. En la delimitació de l'estructura han aparegut alguns claus de ferro, algunes ceràmiques comunes i alguns ossos que ens semblen d'animal. Hem comprovat que aquest estrat es troba també remenat degut a que ens han aparegut fragments de porcellana en l'estructura i vidres de finestra, possiblement restes d'adobs. Continuem rebaixant la UE 201.

Es continuava excavant el que anomenarem Tomba I (Resta I). La Tomba III sembla ser d'estructura tumular, apareixent-hi les restes de dos individus. Trobem les tíbies i una pèlvis. Un dels esquelets estaria posicionat damunt de l'altre.

L'esquelet de la Tomba I estaria enterrat amb les mans encreuades damunt de la zona pelviana. Han aparegut alguns fragments informes de ceràmica.

S'ha continuat rebaixant la UE 103, començada a excavar ahir. A la cata del sector II ha aparegut un fragment d'opus signinum, en apariència remogut. Sembla ser que si la estructura que apareix és un mur, és de molt mala factura. A aquesta estructura se li

assigna la UE 204.

Es fotografia la Tomba III, el testimoni en conjunt i el procés de consolidació amb primal de les restes òssies de les Tombes I i III.

Es decideix rebaixar una quarta part de la Cata II, entre el possible mur i el final de la cata. Allí apareix un nou estrat de terra molt més fosca (U.E.202), que en el tall produït per la màquina solament s'observa en un dels costats del possible mur (UE 204). Hem excavat uns 20 cm. fins que ha aparegut una quantitat considerable de pedruscall, que altrament s'observa en el tall del talús. Fins aquí apareix algun material ceràmic romà, però el nivell pertanyent a la UE 204 es manté, igual com el de la UE 201, encara remogut.

Procedim a descriure les tres tombes aparegudes fins al moment:

a) Tomba I: Apareixen restes d'un individu dins d'una estructura de secció quadrangular de tegulae, definida a partir de la documentació del seu llit i d'un dels seus laterals en posició primària vertical. L'esquelet apareix seccionat pels omòplats i el crani, del qual en surten algunes restes, així com per l'alçada de les tíbies. Les restes són bastant complertes. Apareixen també restes d'un esquelet infantil a la zona de les cames de l'anteriorment descrit, pel que hem de pensar que probablement l'enterrament era doble. S'ha trobat una costella i una vèrtebra infantil.

b) Tomba II: Apareix una acumulació de restes òssies i un fragment gran de tegula, en apariència remenat. S'ha d'acabar d'excavar per tal de saber davant de quin tipus d'enterrament ens trobem.

c) Tomba III: Ens apareixen restes pertanyents a dos esquelets humans. La màquina els ha seccionat per l'alçada de la pèlvis. Els dos esquelets apareixen l'un sobre l'altre. Les restes òssies que s'observen pertanyen a quatre fèmurs, dues pèlvis, dos mans, dues tíbies i algunes epífisis. Les restes apareixen damunt d'una llosa de pedra d'Alcover,

rodejada de dos murets de pedra seca i coberts per un rebliment tumular de pedra, ceràmica i morter de calç. Al final de l'enterrament, on teòricament hi han d'haver els peus, hi apareix una llosa en vertical de pedra d'Alcover. El morter de calç és poc consistent.

Cinquena unitat cronològica: dia 5 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xose Pedro Rodríguez, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès, Lluís Piñol, David Bea, Rodolf Cortés i Pep Vinyets.

Avui diumenge realitzem una jornada d'excavació de quatre hores. Durant tot el matí ens ha estat visitant gent contínuament als quals en Rodolf Cortés els hi ha fet les explicacions oportunes mentres l'equip ha seguit excavant. Ha estat delimitada la Tomba II, on ha aparegut un maxilar. Els ossos han aparegut molt remenats, i entre ells ha aparegut un fragment d'aleta de tegula. Per la posició dels ossos i la tegula s'apunta la possibilitat de que es tracti d'un abocament d'ossos procedents d'algun enterrament reutilitzat.

Es procedeix a obrir la part est del testimoni. Apareix el que denominem Tomba V, un enterrament infantil que presenta associat un fragment de dolium. Es comença a excavar i apareix part del crani, peces dentàries i un húmer, associat a una acumulació de pedres irregulars que ara per ara no es pot constatar si té relació amb l'enterrament.

Es realitzen fotografies en conjunt del jaciment per tal de constatar la gran afluència de visitants. S'augmenta l'amplada de la quadrícula un metre cap a l'Est. Es realitza la planimetria de les Tombes I, II i III. Es rebaixa la part est de l'estructura tumular per tal de delimitar-la. Es realitzen fotografies de l'enterrament de l'individu infantil.

Hem decidit considerar cada enterrament com una unitat estratigràfica única i se li

assigna un número:

Tomba I = U.E. 104

Tomba II = U.E. 105

Tomba III = U.E. 106

Tomba V = U.E. 108

El que s'havia considerat en un principi tomba IV (resta II) degut al fet que apareix en superfície no se li assigna numeració alguna de moment.

Sisena unitat cronològica: dia 6 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xose Pedro Rodríguez, Lluís Piñol, Manel Güell, Oscar Curulla, Cristòfor Salom, Pep Vinyets, David Bea, Josep Maria Vergès, Francesc Vergès i Andreu Ollé.

Ahir a la tarda algunes restes es varen veure afectades pels curiosos que, aprofitant la nostra absència, es van dedicar a tocar-les. Aquest fet ha provocat que en el dia d'avui el Sr. Lluís Piñol s'hagui apropiat al Servei Territorial per donar part d'aquest fet, demanar cintes per encerclar el jaciment i entregar l'informe preliminar de l'excavació. La no existència de cinta que indiqui la realització d'una excavació arqueològica en el Servei Territorial ha impossibilitat que l'encerclat es portés a terme.

Concentrem els treballs d'excavació al Sector I. S'ha continuat excavant l'esquelet infantil de la Tomba V (UE 108) que aparegué el darrer dia. Ens apareix l'esquelet gairebé sencer, tallat per l'alçada de les tíbies. L'esquelet té les mans situades damunt de la zona pelviana. Hem trobat el crani aixafat per la visita d'algun curiosos. El crani està rodejat per pedres possiblement filtrades de la capa superior de pedres (UE 102) degut al fet de que l'enterrament es troba en contacte amb aquest primer. El fragment de

dolium al que anteriorment hem fet relació, es localitza darrera del crani.

Al voltant de l'esquelet apareix una sèrie de claus de ferro que ens indiquen que l'enterrament es realitzà en taüt de fusta. Procedim a rebaixar la terra al voltant de l'enterrament per tal de determinar si al voltant del mateix n'hi ha algun altre.

A la UE 104 apareixen alguns ossos que encara no teniem documentats, així com alguns fragments de tegula. S'excava als peus del mateix fins a arribar al nivell del tepaç, delimitant l'enterrament. Continuem la excavació de la UE 105.

S'ha continuat també el procés d'excavació de la UE 106. Sota la capa de calç que ja teniem documentada ha aparegut l'esquelet d'un altre individu que fins al moment no teniem documentat estratigràficament, i dessota una altra capa de calç sobre la que es recolzaria la llosa funerària d'aquest. Més cap al Nord apareixen les restes d'un altre individu recolzades sobre una altra llosa funerària.

S'obre la part Nord de la Cata 100. Es rebaixa el nivell superficial i en una de les vores de la cata sembla que apareix un altre esquelet humà.

Procedim a filmar en video tot el jaciment.

A la cata oberta al sector Nord del talús ha aparegut una vora i una base de ceràmica comuna oxidada romana, diversos troços de tegulae i un fragment d'imbrex.

A la UE 105 apareix un nivell de remenat format per ossos, pedres, tegulae i un clau de ferro. Apareixen alguns fragments de calç. Hem interpretat en base al material que trobem i a la seva ubicació en l'espai, que estem davant d'una ossera creada possiblement pel reaprofitament d'una tomba anterior.

La UE 104 apareix malmesa per la visita d'alguns curiosos que han trepitjat la capçalera de tegulae i les petites restes de crani que hi quedaven. Les tegulae de la capçalera han estat desplaçades lleugerament i les restes de crani han estat aixafades i sembla ser que no s'han coservat al lloc. Alhora ens han robat els fragments de tegulae

i imbrices que apareixien al tall de la Cata 200 (Sector II).

Es discuteix la possibilitat d'extreure en bloc l'esquelet de la UE 108 realitzant un motllo de poliuretà expandit. Si es fés s'hauria de realitzar en un plaç de temps ràpid. Caldria, però, decidir el destí de l'enterrament.

S'acaba d'excavar la UE 108. Al costat del crani apareix un clau de ferro que fa uns deu centímetres, però que es troba molt exfoliat. A mig metre de la UE 108 cap al Nord descobrim un altre enterrament (Tomba VI, U.E. 107), aparentment intacte, de lloses, apareguint les lloses de cobriment de l'esquelet.

A la UE 106 s'ha rebaixat la UE 103 que encara el cobria pel darrera i ha aparegut una delimitació de tegulae de l'enterrament. Es delimita en tot el seu perímetre. L'espai que ocupen s'ha netejat fins que ha aparegut la llosa de pedra d'Alcover. Fora de la Cata I (Cata 100) han aparegut algunes restes que encara no teniem documentades.

Als peus de l'esquelet de la UE 108 han aparegut les restes d'un altre enterrament infantil en posició invertida, de la qual queden molts poques restes.

S'ha dibuixat, pres cotes i fotografiat la UE 105.

Setena unitat cronològica: dia 7 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xose Pedro Rodríguez, Oscar Curulla, Hèctor Mir, Lluís Piñol, Andreu Ollé, Pep Vinyets, Josep Maria Vergès, David Bea.

Concentrem el nostre treball al Sector I. Acabem d'excavar la UE 105 que el dia anterior havíem deixat inacabada. S'apunta que pugui tractar-se d'un enterrament remenat. Es procedeix a delimitar la UE 106 i la 108. Al procedir a rebaixar l'àrea pròxima a la UE 108 s'ha localitzat el que sembla ser un altre enterrament que des d'aquest moment coneixarem com UE 107 (aquest nombre ja havia estat assignat amb

anterioritat a una resta que es trobava en el remenat de superfície i que per aquest fet va deixar-se de considerar en el seu moment). Acabem també de delimitar aquest enterrament UE 107 i es dibuixa. També dibuixem les restes de la UE 108. Procedim a rebaixar la UE 106, corresponent a les restes de un dels dos individus enterrats en la mateixa estructura. Treiem la capa de pedres fins que s'arriba al reompliment i finalment a la llosa funerària.

Filmem i retratem l'afluència de visitants que rep el jaciment. Preparem la UE 108 per a l'extracció que demà realitzarà el mòdul de restauració del LAUBT. Per a això realitzem un tall d'uns 20 cm. al voltant de l'esquelet.

S'excava i es delimita la UE 107, que apareix tallada pel marge i remenada. La tomba està retallada al tepàç i la seva orientació és idèntica a la de la tomba de la UE 108. La tomba és de tegulae. Ha aparegut un clau de ferro. La part Nord de la cata excavada ahir es rebaixa fins arribar al tepàç. Es realitzen fotografies de la UE 107.

Vuitena utilitat cronològica: dia 8 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xose Pedro Rodríguez, Hèctor Mir, Pep Vinyets, Josep Maria Vergès, Andreu Ollé, Cristòfor Salom, Alfredo Revilla, David Bea i Lluís Piñol.

Avui el dia està ennuvolat i amenaça amb ploure. Han vingut dos membres del mòdul de restauració del LAUBT per tal d'extreure en bloc la UE 108. S'acaba d'excavar el túmul de la UE 106. Discutim si seria procedent d'extraure les restes esquelètiques d'aquesta última unitat estratigràfica retirant la llosa de pedra d'Alcover juntament amb els ossos, previament consolidats o no.

Comencem el procés de dibuix i numeració de les restes de la UE 108 per tal d'extreure'l i poder-lo reconstruir més endavant si es creu procedent.

A mig matí comença a ploure i decidim de protegir el jaciment amb la lona de cobriment d'una gran tenda de campanya propietat del director. Montem la estructura i cobrim els enterraments, fet que ens permet de seguir excavant i realitzant el procés d'extracció malgrat les inclemències del temps. Acabem de dibuixar la Cata 200 i prenem cotes.

Comencem el procés d'extracció de la U.E. 108. Donades les condicions de les restes anatòmiques hem optat per extraure la UE 108 en bloc mitjançant poliuretà expandit de dos components tal i com s'explicarà en l'apartat dedicat a la restauració i conservació de les restes.

Es continúa el procés d'excavació de la U.E. 107. L'esquelet apareix molt remenat. Per dessota de l'esquelet inicialment localitzat a la U.E.104 apareixen restes de dos esquelets més, un d'ells infantil.

Novena unitat cronològica: dia 9 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xosé Pedro Rodríguez, Héctor Mir, Lluís Piñol, Josep Maria Vergès, Pep Vinyets i David Bea.

Extraiem les restes esquelètiques de la Tomba I (UE 104), amb tres individus, un dels quals és un infant, que tenia les mans a la zona pelviana. També ens apareix el llit de tegulae sobre el que es recolzaven els esquelets. Les tegulae apareixen en bastant bon estat de conservació. Les restes òssies són extretes per parts esquelètiques.

Realitzem el dibuix de les restes que constitueixen la U.E. 107. Aquest enterrament s'ha realitzat de la següent manera: sobre un forat al substracte es disposa un llit de pedra d'Alcover (d'un a dos centímetres de gruix). Per a anivellar aquest s'han usat fragments de panxa de dolium. La capçalera és de tegulae i els laterals de pedra

seca. Han sortit dos o tres fragments d'àmfora remenats. L'esquelet ha sortit també força remenat probablement per la construcció del marge. El remenat ha afectat més a la part inferior de l'esquelet. El llit funerari apareix molt fragmentat. S'han pres les cotes i s'han fet fotografies d'aquesta U.E. (U.E. 107).

Paralelament s'ha realitzat el dibuix de les restes òssies de la U.E. 106. En aquesta tomba apareixen les restes d'un altre individu. En realitat solament apareix de la tibia en avall; probablement aniria associat amb el que, durant els primers dies d'excavació, vàrem denominar Resta II. A la U.E. 106 es veu clarament que hi ha tres etapes constructives: primer la d'un individu amb la llosa de pedra d'Alcover vertical sencera. Després hi afegeixen un altre individu, que tapen amb tegula vertical. En la tercera intervenció sobre la tomba aixequen les restes del primer individu i posen un altre, tornant a tapar posant les restes del primer individu entre les cames de l'últim. Avui s'ha desmuntat l'estructura funerària 106 i s'han tret els esquelets.

Desena unitat cronològica: dia 10 de gener de 1992.

Equip d'excavació: Xosé Pedro Rodríguez, Josep Maria Vergès, Pep Vinyets, Andreu Ollé, Lluís Piñol.

Ultim dia d'excavació. Es procedeix a retirar les poques restes esquelètiques que encara no han estat aixecades. Es prenen cotes del llit funerari de la U.E. 104 i altres cotes necessàries. Seguidament es passa a dibuixar, referenciar i prendre cotes de les restes del dipòsit situat prop del sector II. A continuació es va efectuar treball de documentació de la possible existència de restes d'estructures relacionades amb el dipòsit, obrint una petita cata en aquest sector II, a l'alçada del dipòsit, baixant fins a un nivell de col.luvió carbonatat estèril. També al sector II, però una mica més al nord

obrim una altra petita cata al costat del que sembla ser una zona d'enderroc de pedres. Realitzant aquests treballs descobrim un nivell de pedres amb material romà: tegulae i restes de ceràmica (incluint àmfora). Aquest nivell sembla respondre a un reompliment. Donat que el temps s'acaba i per tal de comprovar si aquest nivell s'extén més al nord netejem tota la vessant del talús que conforma el sector II, sense troballes destacades. Donem per finalitzada l'excavació de Mas de Gassol.

ANNEX 8
Restauració

ANNEX RESTAURACIO.

Degut a l'aparició de restes esquelètiques pertanyents a diferents individus s'ha decidit, abans de procedir al seu estudi osteomètric per tal de determinar sexe, edat i enfermetats que podien patir, la seva restauració per personal del LAUBT dedicat a aquestes feines. Aquest procés va començar al jaciment el dia 9 de Gener de 1992 amb l'extracció en bloc de l'únic individu localitzat sencer mitjançant poliuretà expandit de dos components. Això es realitzà procedint com segueix:

Primerament es van consolidar les restes òssies mitjançant una dissolució de Paraloid B-72 al 5% en acetona. Per augmentar la rigidesa dels ossos va afeixir pegament nitrocelulós en una proporció del 10% respecte la anterior dissolució. Es va procedir igual amb la terra adjacent a les restes. El següent pas fou la realització de l'engasat fixant les gases en la mateixa dissolució variant tant sols la concentració de el pegament nitrocelulòsic (un 25%). Es cobrí tota la superfície de les restes igualant els desnivells entre els ossos. Un cop el dissolvent s'evaporà i es constata la rigidesa de l'engasat es cobrí la superfície amb paper d'alumini per tal d'aïllar l'engasat del poliuretà. Es col·locà un encofrat de fusta per tot el voltant i es va vertir el poliuretà de dos components. Un cop el poliuretà polimeritzà es va procedir a separar tot el bloc amb les restes i encofrat de la base de conglomerat, virant-lo a continuació i fixant la part inferior de l'encofrat que quedava descoberta mitjançant un bastidor de contraxapat, quedant ja disposat pel seu trasllat. Observacions: donada la humitat remanent en les restes es va fer pal·lès que la penetració del consolidant en el bloc no s'havia produït en gran fondària, sinó formant una capa protectora de l'esquelet que adquirí un color blanquinós. Igualment s'observa que donades les condicions ambientals el poliuretà no s'expandia a la velocitat acostumada ni desplaçava el volum igualment acostumat. Les condicions climàtiques no eren les idònies.

Pel que fa a les restes esquelètiques dels altres enterraments es procedí a consolidar-les amb primal i, en alguns casos, a engasar-les i tractar-les amb una disolució de Paraloid B-72 al 5% en acetona per tal de facilitar la seva extracció.

ANNEX 9
Dossier de premsa

DOSSIER DE PREMSA.

En aquest apartat presentem un recull de les notícies de premsa relacionades amb la intervenció arqueològica de Mas de Gassol, que ordenem per data d'aparició i ordre alfabètic dels diaris i setmanaris on s'han publicat:

- Dijous, 2 de gener de 1992: Diari de Tarragona.
- Divendres, 3 de gener: El País, El Pati i El Vallenc.
- Dissabte, 4 de gener: Diari de Tarragona.
- Dimarts, 7 de gener: Diari de Tarragona.
- Dimecres, 8 de gener: Diari de Tarragona.
- Divendres, 10 de gener: El Pati i El Vallenc.
- Dissabte, 11 de gener: Diari de Tarragona.
- Diumenge, 12 de gener: Nou Diari (suplement Quadern).
- Dilluns, 13 de gener: Espais 7.

A més, la notícia fou emesa per TV3 el dia 2 de gener, tant al Telenotícies Comarques com als Telenotícies Migdia i Nit.

Diari DE TARRAGONA

Dijous, 2 gener de 1992
80 pessetes

Director: Antoni Coll i Gilibert
ANY CLXXXIII
4ª ÈPOCA. Nº 1742

ALT CAMP - BAIX CAMP - BAIX PENEDÈS - MONTSIÀ - TARRAGONÈS - CONCA DE BARBERÀ - BAIX EBRE - RIBERA D' EBRE - TERRA ALTA - PRIORAT

Necrópolis romana cerca de Alcover

**Contiene restos
humanos y data
del siglo I después
de Cristo.**

En una zona cercana a Alcover (Alt Camp) donde se está construyendo una urbanización, acaba de ser encontrada una necrópolis romana que, según miembros del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat, se puede datar en el siglo I después de Cristo. Los enterramientos contienen restos humanos y se estudia la posibilidad de que a unos 150 metros del lugar pueda hallarse alguna villa romana, dadas las características del terreno y la cercanía del Francoflí. Las tumbas están hechas de piedra de Alcover que los romanos extrajeron de la cantera que hay en la zona. (Pág. 3)

La zona del Mas del Gassol, donde se han descubierto los enterramientos.

PERE TODA

Guerra entre TVE y Tele 5 por sus programas de fin de año

(Pág. 37)

El año comenzó con fuertes subidas

El año 1992, un año clave para la convergencia de la economía española con la comunitaria, comenzó con fuertes subidas de precios en lo que respecta a gasolinas (5 pesetas por litro), gasóleos (2,60 pesetas), tabaco (un 10 por ciento), tarifas eléctricas (un 3,5 % para las tarifas domésticas y un 2,6% para las industriales) y postales. Además, el aumento del tipo medio del IVA, que pasa del 12 al 13% (aunque el de lujo baje 5 puntos), incidirá en el incremento de todos los productos sometidos a este gravamen, lo que provocará que el primer trimestre se caracterice por ser fuertemente inflacionista, según ha reconocido Carlos Solchaga. Además de la subida del tipo medio del IVA, las principales novedades fiscales para el 92 son la rebaja de la retenciones del IRPF, que afectará sobre todo a las rentas más bajas, y la puesta en marcha del Impuesto de Actividades Económicas, que supondrá aumentar la presión fiscal a profesionales y empresarios.

TXEMA MORERA

Manoli, la primera tarraconense de 1992

Dos niñas nacidas en Tarragona y Lleida son desde las 00,01 horas de ayer los primeros nacimientos en Catalunya de 1992. A esa hora, en el Hospital Joan XXIII de Tarragona, cuando todavía resonaba el eco de las campanas de medianoche, Felisa Heredia Saavedra, de 18 años, dio a luz una niña, Manoli, con un peso de tres kilos y 49 centímetros de talla.

En la foto, los padres de la pequeña, Antonio Díaz, de 21 años, y la Felisa Heredia, que tienen su domicilio en Cambrils. En la Clínica La Alianza de Lleida Montserrat Hervas Gimber y Alejandro Santjuan tuvieron su primer hijo, Blanca. En la provincia de Barcelona el primer nacido es Jordi Jiménez Murcia y en Girona, Mireia Congost Debasa.

La madre Teresa de Calcuta se
encuentra en grave estado

(Pág. 22)

Detenido en Valencia el presunto asesino de un taxista de Móra la Nova

El presunto asesino de un taxista de Móra la Nova (hecho ocurrido el 6 de mayo de 1989) ha sido detenido por efectivos de la Policía Judicial de la Guardia Civil de Valencia en un barrio de la población de Benaguacil. El individuo, que había habitado también en Tortosa, se encontraba, en el momento de ser detenido, bajo un nombre falso, que es el que facilitó a los agentes. Posteriormente, se supo que se trataba de Juan José G.S., de 39 años de edad, natural del municipio castellonense de Segorbe.

El individuo se encontraba en busca y captura según una orden dictada por el Juzgado de Instrucción número 1 de Tortosa (según el sumario 14/89) ya que en la fecha que se cometió el asesinato Gandesa no disponía aun de juzgado.

Según informó ayer al *Diari* la Guardia Civil de Valencia, el detenido no ofreció resistencia en el momento de ser localizado. Aunque fuentes policíacas creían que se encontraba lejos de la zona, hacia aproximadamente un año que vivía en Valencia. No le constan antecedentes por la Guardia Civil aunque sí por la Policía.

El asesinato del taxista Angel Murria Bladé, de 63 años y vecino de Móra la Nova, ocurrió a la salida de Gandesa por la N-420, en el terraplén que forma un puente. El cadáver, que fue encontrado a las siete y media de la mañana, presentaba varias heridas en el costado derecho, producidas por arma blanca. La muerte le sobrevino, entre las doce y la una de la noche anterior, por una hemorragia interna. Algunos vecinos de la zona oyeron gritos aunque no dieron importancia al hecho.

Al parecer, el autor o autores obligaron al taxista a dirigir su vehículo hacia un camino paralelo a la carretera de Batea, donde después de robarle le causaron la muerte. A unos 700 metros del cuerpo apareció su taxi, un Fiat Cromo Turbo diesel. La víctima estaba casada y era padre de tres hijos y una hija.

DEPORTES

•El F.C. Barcelona espera que en 1992 se consiga, por fin, la Copa de Europa

•Este fin de semana la Copa del Mundo de esquí se celebrará en Eslovenia

•El rallye París- el Cabo, vivió una dura neutralización

•El Nàstic jugará su primer partido del 92 en la prisión de Tarragona

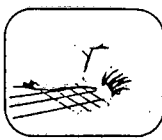
(Páginas 27 a 29)

LANCIA DELTA

Desde 1.530.699 pts.

La va trobar Josep Maria Vergès, estudiant d'arqueologia, en uns terrenys que s'urbanitzen al Mas de Gassol. Els enterraments contenen restes humanes.

Descoberta una necròpolis romana prop d'Alcover

MARC CASANOVAS
L'alcoverenc Josep Maria Vergès, estudiant de cinquè curs d'arqueologia de la Universitat de Tarragona, va descobrir, dilluns al migdia, part d'una necròpolis romana a la zona del Mas de Gassol, lloc on actualment s'hi està construint una urbanització de més de 300 habitatges. Vergès, que casualment observava les evolucions de les obres, va trobar entre la runa fragments de dos enterraments romans, l'un fet amb tégules i l'altre construït amb lloses.

Segons explicà Vergès la nit del dilluns al *Diari*, «ambdós enterraments eren sencers, però malauradament els han fragmentat». Atesa l'importància de la troballa, el dimarts passat, a les vuit del matí, membres del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i Tarragona (LABT) es van desplaçar al Mas de Gassol per tal d'iniciar l'excavació.

Lluís Pinyol, director de l'equip d'excavació, comentava al *Diari* que «aquest tipus de necròpolis romanes s'acostumen a trobar al Camp de Tarragona i, encara que és molt aviat per assegurar la cronologia d'aquests enterraments, descoberts per Vergès al Mas de Gassol, com a molt recent puc aproximar que daten de finals del segle I després de Crist».

Possible vil·la romana
Lluís Pinyol apuntava, també, la possibilitat que, a uns 150 metres d'on s'ha fet la troballa, hi hagi alguna vil·la romana. En aquest sentit, el director de l'excavació comentava que «aquesta zona de terreny és molt bona i està molt a prop del riu Francolí. Pels voltants s'han trobat vil·les molt importants a la Selva i, també, a Alcover». Així, Vergès aclaria que «a la partida de Cogull, dins del terme d'Alcover, fa temps que es van trobar restes semblants com les del Mas de Gassol».

Altrament, Lluís Pinyol assenyalava que «els fragments dels enterraments que hem trobat aquí contenen restes humanes com costelles, parts del crani, etc.» Respecte a la procedència dels cadàvers, Pinyol assegurava que eren de la mateixa època que les tombes, o sigui, romans. Tot i el descobriment, Pinyol lamentava la manca de documentació i d'investigació existent sobre aquest tipus de restes arqueològiques al Camp de Tarragona. En aquesta línia apuntava que «és una zona poc estudiada. No s'excava per planificació sinó que es fa per urgència, com ha passat aquí a Alcover. Acostuma a passar quan una constructora fa algun tipus d'obra que implica aixecar grans quantitats de terreny».

Així mateix, Pinyol comentava el cas de la vil·la de La

Segons els arqueòlegs del LABT, els enterraments daten de finals del segle I després de Crist. PERE TODA

Es considera probable que a uns 150 metres d'on s'ha fet la troballa hi hagi alguna vil·la romana. PERE TODA

Barquera, descoberta recentment a Perafort quan s'hi feien unes canalitzacions. Contrariant la manca d'informació, Pinyol explicava que el LABT té preparat un projecte d'investigació dels assentaments romans des de l'arribada d'aquests a la Península Ibèrica fins als inicis de l'etapa visigòtica.

Els enterraments localitzats per Vergès al Mas de Gassol són fets amb pedra d'Alcover

que els romans havien extret de la cantera que hi ha molt a prop de la necròpolis descoberta. Les tombes fetes amb tégules són allargades i de secció triangular, de manera que el difunt s'hi col·locava longitudinalment. En canvi, les que estan construïdes amb lloses mantenen una estructura similar a la d'una caixa de fusta de secció quadrada i de forma allargada.

Durant els propers vuit dies,

els membres del LABT realitzaran una prospecció del terreny per tal de localitzar més enterraments i, a ser possible, sencers. També, s'intentarà localitzar la vil·la romana que hom creu que ha d'haver-hi a prop. De moment, Margarida Genera, arqueòloga territorial, ha ordenat que s'aturin les obres uns quants dies, fet al qual la constructora hi ha accedit sense posar cap tipus d'impediment.

1900 anys
després, la
urbanització
Mas Gassol

M.C.
Precisament al costat de la necròpolis descoberta per Josep M. Vergès, s'està construint la urbanització Mas Gassol. Les obres, que es van iniciar ara fa mig any, acabaran, segons explicava Carles Vidal, alcalde d'Alcover, a finals de l'any 1992. La promotora dels xalets, Mas Gassol SA, després d'haver fet una investigació del mercat, preveu que la urbanització aculli famílies de fora d'Alcover, tot i que no es descarta que s'hi traslladin els habitants del poble.

El pressupost total de la creació de Mas Gassol s'aproxima, segons Vidal, als 240 milions de pessetes. El complex residencial, al peu de la carretera que va a Montblanc, arribarà fins a la carretera de Mont-ral, ocupant d'aquesta manera el vessant de la muntanya.

Fent referència al descobriment arqueològic, Carles Vidal comentava al *Diari* que «considero que el fet d'haver trobat els enterraments ahir al migdia —referint-se al dilluns 30 de desembre— i que avui dimarts a les vuit del matí ja s'hi estigui treballant, indica que la troballa pot ser important».

Per Vidal, caldrà estar ara a l'aguait del que pugui passar en les prospeccions i apuntava que «la valoració patrimonial arqueològica s'ha de fer una vegada s'hagi excavat tot el terreny que les màquines no han tocat».

D'aquesta manera, s'haurà d'esperar uns vuit o deu dies, després dels quals l'Ajuntament d'Alcover i el Servei de Cultura analitzaran les actuacions a fer. Lluís Pinyol, director de l'excavació, era més explícit quan afirmava que «en aquest tipus de treballs espontanis mai se sap què pots trobar. Aquí es pot donar el cas que descobrim més tombes, com que no en trobem cap més. Per posar-te un exemple, et diré que uns companys meus que havien trobat uns enterraments, també de manera casual, en lloc d'excavar durant 4 dies van estar-hi més de 4 mesos, ja que aconseguiren desenterrar més de 100 tombes».

EL PAIS

EDICIÓN DE BARCELONA

DIARIO INDEPENDIENTE DE LA MAÑANA

VIERNES 3 DE ENERO DE 1992

Redacción, Administración y Talleres: Zona Franca, Sector B, calle D / 08040 Barcelona / ☎ (93) 401 05 00 / Precio: 80 pesetas / Año XVII, Número 5.366

González sólo espera el momento oportuno para relevarlo

García Valverde asume que debe salir del Gobierno a corto plazo

Julián García Valverde ya ha tirado la toalla. Convencido de que no podrá superar las consecuencias políticas derivadas del escándalo Renfe, el ministro de Sanidad y ex presidente de la compañía asume que no puede continuar en el Gobierno muchos más días, y así lo ha comentado a amigos próximos y familiares. Las fuentes gubernamentales informantes aseguran que el propio jefe del Ejecutivo, Felipe González, sólo espera "el momento adecuado" para relevar a García Valverde al frente de Sanidad.

"[García Valverde] ha llegado a la conclusión de que no se puede defender siguiendo como ministro, porque está sometido a un juicio político", afirman las citadas fuentes, que recuerdan que el

próximo día 9 se pone ya en marcha la comisión parlamentaria constituida para investigar las irregulares compraventas de terrenos que efectuó Renfe cuando su presidente era el actual minis-

tro de Sanidad. Las conclusiones a las que llegue esa comisión pueden constituir precisamente el desencadenante de la decisión de González, pero no se descarta que el relevo se produzca incluso antes.

Varios días después, y antes de las vacaciones navideñas —a mediados de diciembre, se asegura—, el ministro despachó con el presidente del Gobierno y con el vicepresidente del Ejecutivo, Narcís Serra.

Página 13

Cientos de miles de argelinos se manifiestan contra los integristas

"¡Argelia democrática!" y "¡No al integrismo!", gritaban ayer cientos de miles de personas, muchas de ellas mujeres, que se manifestaban por las calles de Argel ante el temor al cambio que la abultada victoria electoral del Frente Islámico de Salvación (FIS) puede acarrear a toda la nación magrebi.

Los velos y los coloridos trajes típicos de Cabilia fueron visibles a lo largo de los cinco kilómetros que ocupaba la marcha, convocada por el Frente de

Fuerzas Socialistas pocas horas después de que se conocieran oficialmente los resultados de la primera vuelta de las elecciones legislativas.

Mientras, la atención política se centraba en el Consejo Constitucional, que en el plazo de ocho días deberá resolver los casi 300 recursos planteados por diversos partidos políticos que tratan de impugnar así 140 escaños de los 189 obtenidos por el FIS en la primera vuelta.

Página 2

SUMARIO

3 La oposición anuncia la toma del poder en Georgia

La oposición de Georgia anunció ayer por televisión que había tomado el poder. Al mismo tiempo decretó el toque de queda y exigió la renuncia del presidente Gamsajurdia, que continúa sitiado con sus fieles en el Parlamento de Tbilisi.

5 Los alemanes pueden revisar los archivos secretos de la Stasi

6 El Ejército y las Fuerzas Armadas croatas acuerdan otro alto el fuego

14 Ninguna autoridad da la cara por el error de detener como etarras a cinco jóvenes en Sevilla

Editorial en la página 10

18 Una firma británica instalará un supermercado del libro y del disco en el paseo de Gracia

20 La Seguridad Social pedirá un anticipo para abonar el gasto farmacéutico

35 Hacienda estudia ampliar el plazo de la regularización fiscal

35 Los paros del transporte afectan al abastecimiento de Barcelona

37 Los mineros abandonan el encierro, pero siguen las movilizaciones

GRIGORI DUKOR (REUTERS)

La libertad de precios no alivia la escasez en Moscú

Mujeres moscovitas se disputan pollos y otros alimentos congelados en una tienda de alimentación de Moscú en el primer día de la liberalización de precios, que pone fin oficialmente en Rusia a 70 años de economía cen-

tralizada y abre el paso a un sistema capitalista. En los últimos 12 meses, algunos bienes de consumo básico han multiplicado sus precios por 20, mientras que las subidas de salarios se han quedado muy a la zaga. Este fue el

motivo básico de la ira que ayer se respiraba en la capital del antiguo imperio soviético, reforzada porque la libertad de precios no ha aliviado la escasez.

Página 3 / Editorial en la página 10

42 GRANDES FERIAS INTERNACIONALES

Ferias de Valencia: la salida al Exterior

TEXTIL HOGAR / 14 - 18 ENERO
FIMI (Otoño - invierno 92-93) / 23 - 25 ENERO
GELAT (IFA - Elche) / 1 - 5 FEBRERO

Cada día mueren 16 personas en las carreteras españolas

Las carreteras españolas siguen conduciendo al cementerio más que en cualquier otro país de la Comunidad Europea. Un total de 5.743 personas perdieron la vida sobre el asfalto en el recién finalizado 1991, según el balance provisional de la Dirección de Tráfico. La media diaria es de casi 16 víctimas mortales. La cifra definitiva será aún mayor, porque faltan por computar los fallecidos en los cascos urbanos. España sólo es superada por

Francia en número de muertos en accidentes de circulación, pero mantiene la tasa más elevada si se tiene en cuenta la mayor población del país vecino. Además, 5.773 personas sufrieron heridas de consideración durante el año. Pese a esta sangría, los portavoces de Tráfico se muestran "moderadamente optimistas" y destacan un leve descenso del número de fallecidos por segundo año consecutivo.

Página 16

Un estudiante descubre una necrópolis romana cerca de Alcover

EL PAÍS, Barcelona

Un estudiante de arqueología de la Universidad de Tarragona, Josep Maria Vergés, descubrió el pasado lunes una necrópolis romana, datada en el siglo I después de Cristo, en una zona cercana a Alcover (Alt Camp). El estudiante, vecino de Alcover, observaba las obras de una urbanización en la zona de Mas de Gassol, cuando encontró entre los escombros fragmentos de enterramientos con restos romanos. Según el alcalde de Alcover, Carles Vidal, el estudiante avisó inmediatamente al Ayuntamiento y al Departamento de Cultura de la Generalitat para que se paralizaran las obras.

“Desgraciadamente, se habían destruido ya unas 6 o 7 tumbas”, indicó Vidal, “ahora las obras están paralizadas, y un equipo de la Universidad de Tarragona se encarga de realizar las prospecciones arqueológicas”. Los estudiosos no descartan la posibilidad de que se encuentre un poblado romano en las cercanías de la necrópolis. Hace dos años se descubrió en esta zona un horno de cerámica romano.

■
El Ministerio de Cultura ha aceptado la donación de un ejemplar de la primera edición del libro *Los caprichos de Goya*, efectuada por Plácido Arango Arias, presidente de la Fundación Principado de Asturias. Esta edición será depositada en el Museo del Prado.— EP

Preu: 125 ptes.

Valls, 3 de gener de 1992. Núm 435

Directora:
Cloude Parcellada i Rosell
Redacció i Administració
C/ de la Cort 22-1º
Tel: 60 38 67 FAX: 60 69 87
Apartat de Correus: 60
43000 VALLS
Muralla Sta. Tecla, 20, 1r. 3a.
Tel: 86 27 08 FAX: 60 69 87
43400 MONTBLANC

Premi Tasis-Torrent 1985
Membre de l'ACPC

EL PATI

setmanari d'informació de l'Alt Camp i de la Conca de Barberà

Amb aquest exemplar,
especial Masllorenç,
el Pla i el Pont

Edita:
Edicions Alt Camp, S.A.
D.L.T. 627-83
President:
Ratet i Guasch
Publicitat:
Joana Baró
Tel: 5 enll.
Tel: 60 08 73
Imprimeix:
Lerdana, S.A.

Gen

Pàg. 40

Els Reis d'Orient arribaran a l'Alt Camp en helicòpter, tren i cotxes

Valls.- La comarca de l'Alt Camp rebrà, en el capvespre de diumenge vinent, dia 5 de gener, els tres Reis d'Orient. Enguany, les Majestats Reials arribaran als municipis de la comarca en nous

mètjans de locomoció innovadors i sorprenents, a banda d'altres de tradicionals.

En aquest sentit, la vila d'Alcover rebrà els reis Melcior, Baltasar i Gaspar, que arribaran en

helicòpter i que seran traslladats, posteriorment, en un trenet. Per altra banda, a la gran majoria de localitats, entre elles Valls i el Pla de Santa Maria, hi arribaran en carrosses i cotxes.

Crònica

Pàg. 14

• Les rates envaeixen els carrers Veciana i Bisbe Palau i causen alarma entre veïns

Cultura

Pàg. 34

Es descobreix una necròpoli romana de més de mil cinc-cents anys a Alcover

Valls.- Com a conseqüència de les obres que es realitzen per construir una urbanització als afores de la vila d'Alcover, s'han deixat al descobert les restes d'un jaciment arqueològic que corresponen, amb tota seguretat, a una necròpoli romana, és a dir, a una construcció funerària. Les restes són examinades per tècnics del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona, que determinaran, entre d'altres factors, l'antiguitat de la troballa, que pot correspondre als segles I a V després de Crist.

De moment, la necròpoli mostra les sepultures amb els corresponents esquelets, de la qual cosa es desprèn que a la vora hi ha un assentament rural romà, que en cas de localitzar-se seria excavat per localitzar-hi de les restes arqueològiques.

La troballa arqueològica d'Alcover indica la presència romana a la comarca.

Crònica

Pàg. 15

• Proposta veïnal de sentit únic alternatiu per al carrer Jaume Huguet de Valls

Esports

Pàg. 53

La pista d'atletisme del Fornàs s'està deteriorant per la presència de vehicles

Valls.- La intrusió de vehicles a la pista d'atletisme del Fornàs provoca un deteriorament important pel que fa al en el seu estat, cosa que suposa un greu perill per als atletes que la utilitzen per entrenar. La presència de vehicles de motor a la pista, ja siguin motos o cotxes, és constant des de la construcció, i el traçat requereix arranjaments constants, perquè el sòl és de terra i es malmet fàcilment.

EIFACVAC, que utilitza la pista com a camp d'entrenament, ha elevat les seves queixes al Patronat d'Esports, que es veu impotent per solucionar el problema. La pista ha estat motiu d'altres crítiques des de la seva posada en marxa, per la poca vigilància, escassa il·luminació i la lentitud en la construcció de vestidors.

Cultura

Pàg. 30

EL PATI regalarà durant 12 setmanes la Història de Catalunya als seus lectors

Valls.- Cinc mil col·leccions de la Història de Catalunya, que suposen un total de seixanta mil llibres, són l'obsequi que lliurarà el setmanari EL PATI a tots els seus lectors, en el decurs de les pròximes dotze setmanes, fins al mes de març.

La col·lecció de la Història de Catalunya, de l'editorial Vicens Vives/Predusa, recull la història del nostre país des dels orígens fins al segle XIX. El setmanari lliurarà els llibres després d'arribar el mes de setembre de 1991 a un acord amb l'empresa editora del diari barceloní *El Observador*, per distribuir-ho en exclusiva a les comarques tarragonines. EL PATI segueix així la línia encetada l'any 1987 amb el lliurament de diversos col·leccionables.

EL PATI lliurarà un llibre de la col·lecció Història de Catalunya amb la compra de cada setmanari

La Notícia

Pàg. 3

Un abocament de residus provoca el tancament temporal de Valls Química

Valls.- Des del passat dia 20 de desembre l'empresa Valls Química, SA del polígon industrial de la ciutat ha estat tancada per ordre municipal a causa de la detecció d'un abocament incontrolat de residus en uns terrenys propers de la factoria.

El mateix alcalde de Valls va revocar ahir dijous el seu decret inicial en considerar correctes les al·legacions presentades per l'empresa, motiu pel qual, segons el director de Valls Química, "ha quedat clar, després de les anàlisis, que no som els causants de l'abocament". Aquest abocament ha estat també la causa d'una denúncia presentada per la guàrdia civil en el jutjat de Valls.

Vives

Ferreteria

Electrodomèstics

Listes de casament

Passeig del Caputxins, 5
Tel. 60 03 93 - VALLS

Unes obres deixen al descobert una necròpoli romana al terme d'Alcover

FOTO: SANDRA CASAS

descobriments, ha fet que resultés molt malmesa l'estructura del cementiri romà, "part de la terra de la zona del jaciment es troba traslladada en un altre indret de l'excavació i s'hi han trobat més restes".

A banda dels cossos humans, es pot apreciar en la necròpoli la forma de les sepultures romanes: "es pot veure la utilització de lloses de pedra d'Alcover i la construcció en forma de passadís cobert triangular de tègules".

Excavació

La primera tasca que portarà a terme l'equip d'excavació de la facultat és netejar la zona del jaciment, traient els materials de la terra que ha estat remoguda per les màquines excavadores. Posteriorment, es realitzarà una prospecció per la zona per intentar localitzar la vila romana a la qual estava lligada la necròpoli, "és quasi segur que pels voltants s'ha de trobar un assentament rural romà".

El nombre de cadàvers que poden estar enterrats en aquest cementiri dependrà de la importància de la vila romana, "ara per ara és indeterminable".

Un altre dels aspectes que encara resta per determinar és l'antiguitat de les restes descobertes, "fins que no s'analitzi no es pot determinar. La necròpoli pot pertànyer

Alcover. Les obres que es realitzen per a la construcció d'una urbanització als afores de la localitat d'Alcover han permès la descoberta d'un jaciment arqueològic amb restes d'un assentament romà.

El jaciment es troba situat a la urbanització que ha començat a construir l'empresa immobiliària Mas Gassol a la carretera que uneix Alcover amb la Riba (comarcal 240). La zona en la qual han aparegut les restes permetrà el seu estudi sense que sigui necessari aturar les obres de construcció de la urbanització, ja que es tracta de terrenys qualificats com a no edificables i que passaran a ser de propietat municipal.

Un cop descobertes les restes arqueològiques es va notificar el fet als Serveis Territorials d'Arqueologia de la Generalitat a Tarragona. Dilluns passat, dia 30, el Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (LAUBT) de la Facultat de Tarragona va rebre l'encàrrec de realitzar les prospeccions del jaciment.

Lluís Piñol, director de l'excavació, manifestava que fins al moment, "han aparegut restes d'esquelets humans de quatre o cinc sepultures" i indicava que "des del moment que es van localitzar les restes els Serveis d'Arqueologia del Camp de Tarragona han estat realment eficaços". L'acció de màquines excavadores a la zona del jaciment, tot i que han permès el seu

En el jaciment s'han descobert restes d'enterraments d'una necròpoli romana

a un període comprès entre el segle I i el V després de Crist".

Ahí, dijous, el grup arqueològic va iniciar les excavacions a la zona, de la qual, a més, s'haurà de determinar amb exactitud la seva extensió. El grup disposa de permís d'excavació fins al dia 10 de gener.

En el cas que fos localitzada la vila romana, "es notificarà al Departament de Cultura de la Generalitat, el qual, en el cas que esti-

gués afectada per alguna obra podria aturar-la i, si no, dependent de la importància de les restes descobertes, podria donar permís per una excavació arqueològica". En el cas que l'assentament romà no fos excessivament important, podria deixar-se en l'estat que es trobés, sense realitzar-hi cap actuació.

Les restes que siguin trobades a la necròpoli seran estudiades pel

Laboratori d'Arqueologia de la facultat i, posteriorment, la Generalitat de Catalunya haurà de decidir el seu destí final. Entre les possibilitats apuntades pel director de l'excavació hi hauria, "el Museu de Valls (encara que la seva situació actual ho impediria), el Museu Arqueològic de Tarragona i, en el cas que l'Ajuntament i la Generalitat arribessin a un acord, podrien anar al Museu de la Vila d'Alcover".

el vallenc

Cada setmana li regalem un suplement amb la programació de TV

SETMANARI COMARCAL D'INFORMACIÓ

Divendres, 3 de gener de 1992 Any III Número 196 Preu: 80 ptes. Carrer de la Cort, 8 Tel. 60 16 40 Fax. 60 16 40 Ap. Correus 113

L'Hort del Carme es pot destinar al CP Enxaneta

J.M. Vergés descobreix una necròpolis a Alcover

Núria Tarrés i Aragonès ha estat el primer nadó del 1992 de l'Alt Camp

TARRAGONA.- Núria Tarrés i Aragonès ha estat el primer nadó de la comarca de l'Alt Camp en l'any 1992, filla de Montserrat Aragonès i Josep M. Tarrés. La Núria va néixer dimecres, dia 1 de gener, gairebé a les 11 del matí, a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona ja que la mare de la nena treballa en el mateix.

Tot i que la nena es va avançar a la data prevista, aquesta està en perfectes condicions. El seu pes al néixer va ser de 3.300g. Montserrat va realitzar un part amb tota normalitat, pels volts de les 12 de la matinada. Un cop va arribar el nou any, la nena ja es va fer notar i aquesta no va néixer fins al matí. Els pares estan molt il·lusionats i esmentaren que "es el millor regal per any nou i per Reis".

La família marxarà al seu domicili demà dissabte al migdia.

Ratificats els pre-candidats parlamentaris de CiU

Tudela podria ser el 3er cap de llista per Tarragona

Siuraneta: "Els Mossos no s'instal·laran a Valls"

Amat no serà el nou gerent de l'escorxador

Un miler de Carnets Joves a l'Alt Camp el 1991

Èxit al concert de la Coral Espinavessa

Masllorenç, El Pla i el Pont de festa

L'Alt Camp celebrà l'entrada del nou any

REDACCIÓ.- Un any més, tots els comarcans celebraren amb il·lusió l'entrada del nou any. La majoria però va preferir celebrar-ho fora de casa, ja sigui en restaurants, hotels, etc. D'altres ho feren reunint-se amb grups d'amics en masies, apartaments o d'altres indrets.

Un altre grup de gent ho féu a les entitats on pertanyen, mentre que d'altres preferien la neu o algun altre paratge allunyat de casa nostra per a celebrar l'entrada al nou any. Per últim hi hagué qui s'estimà més celebrar-

ho a casa, en ambient familiar, mentre gaudia dels programes que diverses cadenes televisives oferiren.

També, de ben segur, hi hagué qui s'ho muntà d'alguna altra manera de les que hem ressenyat, però en definitiva, tothom celebrava el mateix, l'acomiadament d'un any amb totes les seves connotacions i donà entrada en aquest 1992, que sens dubte tothom espera que sigui molt millor que l'anterior. I sinó d'aquí a un any l'acomiadarem per donar entrada a un de nou.

La majoria de comarcans optaren per passar el cap d'any fora de casa

cuineStil

SALVADOR BATLLE

Els desitja als seus clients i amics un venturós 1992

REUS - TARRAGONA - VALLS: Passeig de l'Estació, 24 - Tel. 61 28 83

FAGOR

- Mobles cuina
- Electrodomèstics
- Mobles oficina
- Llistes de noces
- Objectes de regal
- Mobiliari de terrassa i jardí
- Armariis correders
- Finestres P.V.C.

182

Les obres de recerca continuaran fins al dia 11 de gener

Carles Vidal, observant l'evolució de les excavacions

Josep Maria Vergés va descobrir part d'una necròpolis romana a la urbanització Mas Gassol d'Alcover dilluns

L'equip arqueològic de la Generalitat va recuperar dos cranis i set mandíbules inferiors

ALCOVER.- Josep Maria Vergés, natural d'Alcover, estudiant de cinquè curs d'arqueologia de la Universitat de Tarragona, va descobrir part d'una necròpolis romana a Mas de Gassol, on actualment s'està construint una urbanització, dilluns passat, dia 31 de desembre de 1991, al migdia.

L'estudiant d'arqueologia va trobar les restes de dos enterraments romans, l'un fet amb tègules i l'altre construït amb la pedra típica d'Alcover, mentre observava atentament les evolucions de les obres de construcció de la urbanització, que acollirà més de 300 habitatges.

Vergés va manifestar al setmanari EL VALLENC que "les màquines que treballen en la construcció de la urbanització de Mas Gassol van posar al descobert tombes amb restes humanes. En la zona es van descobrir illosets de pedra d'Alcover, on hi havia restes humanes, i d'altres cobertes per tègules romanes una repenjada amb l'altra que formaven una secció triangular".

Els enterraments localitzats per Vergés al Mas de Gassol són fets amb pedra d'Alcover que els romans havien extret de la cantera que hi ha molt aprop de la necròpolis descoberta. Les tombes fetes amb tègules són allargades i de secció triangular, de manera que el difunt s'hi col·locava estirat. Les construïdes amb illosets són de secció quadrada.

L'estudiant d'arqueologia, fill d'Alcover, va comunicar la troballa al servei territorial arqueològic de la Generalitat, que assignà Lluís Pinyol, responsable de les excavacions arqueològiques a Mas

Gassol.

Lluís Pinyol, acompanyat per estudiants i llicenciats d'arqueologia, membres del LAUBT (Laboratori arqueològic de la Universitat de Barcelona i Tarragona) iniciaren la tasca de recollida dels enterraments que contenen restes humanes.

Lluís Pinyol, director de l'equip d'excavació, va explicar al setmanari que "vam descobrir una sèrie d'enterraments de l'època romana que les màquines havien aixecat en la tasca de construcció de la urbanització".

Entre les ruïnes es va trobar un enterrament en illoset de pedra d'Alcover i suposem que 2 o 3 enterraments amb tègules perquè tot va sortir barrejat, a causa dels moviments de terra provocats per les màquines excavadores.

El marc cronològic de les restes abarca des de finals del segle I després de Crist fins al segle V després de Crist".

L'equip que porta a terme l'excavació va descobrir un crani quasi sencer d'un nen, un altre d'un adult, 7 mandíbules inferiors, pelvis, costelles i altres parts de l'estructura òssia de l'ésser humà.

Pinyol va afirmar que "calculem que en la zona hi havia 4 o 5 esquelets sencers".

El responsable de l'excavació a Mas Gassol va destacar la rapidesa i l'eficàcia de la Generalitat de Catalunya a l'hora de realitzar els tràmits necessaris per aturar les obres de construcció de la urbanització i els documents necessaris per dur a terme les excavacions arqueològiques, ja que "l'equip" arqueològic es va posar en funcionament dimarts passat, dia 31 de desembre. S'ha

L'equip arqueològic buscant restes dels enterraments romans

d'agrar també la col·laboració de la càrrega de d'Alcover. Carles Vidal, constructora encarregada de construir la urbanització Mas Gassol, ja que ràpidament van aturar les obres i no van posar cap impediment perquè l'excavació seguís el seu curs."

Acció ràpida

Marguerida Genera, arqueòloga territorial, va ser l'encarregada d'enllestir els tràmits de l'excavació arqueològica que va començar dimarts passat, al matí.

La Generalitat ha limitat l'excavació arqueològica fins al dia 11 de gener. Lluís Pinyol va afirmar al setmanari que "per la superfície que estem excavant acabarem abans de la data límit.

Quan acabem d'estudiar la zona on es van trobar les restes dels enterraments romans excavarem altres zones properes per assegurar la continuïtat de l'obra perquè aquesta no s'hagi d'aturar per noves troballes arqueològiques".

Actualment l'equip d'arqueòlegs excava una superfície de 4 metres quadrats, on es van trobar les restes dels enterraments que contenen restes d'estructures humanes.

La zona de Mas Gassol està molt propera al nucli Francolí, on s'han trobat vil·les molt importants a la Selva i també a Alcover. Fa temps es van trobar restes semblants a les del Mas Gassol a la partida de Cogull, que pertany al terme d'Alcover.

El camp de Tarragona és una

zona poc estudiada. Fins ara les excavacions s'han fet per urgència, com a passat a Mas Gassol d'Alcover, que acostuma a passar quan una constructora fa algun tipus d'obra que implica aixecar grans quantitats de terreny.

Carles Vidal, alcalde d'Alcover va manifestar al setmanari EL VALLENC que "m'enorgulleix molt la troballa de la necròpolis, ja que pot aportar molta informació sobre la història de la vila d'Alcover".

L'antiguitat de les restes demostra que Alcover fou una vila privilegiada. Aquesta excavació constitueix un enriquiment del patrimoni d'Alcover.

Fa temps es va trobar un forn de ceràmica romà molt aprop d'aquí".

Vergés: "la Generalitat va actuar amb molta eficàcia"

ALCOVER.- Josep Maria Vergés va destacar la rapidesa i l'eficàcia del servei territorial d'arqueologia de la Generalitat de Catalunya per recuperar les troballes que havien aixecat les màquines excavadores que realitzen les obres de construcció de Mas Gassol.

L'arqueòleg alcoverenc va

manifestar que "Marguerida Genera, arqueòloga territorial, va enllestir els tràmits dilluns a la tarda i l'endemà ja es va començar a excavar".

Les restes humanes que es van trobar dimarts al matí es van portar al servei arqueològic de la Generalitat per procedir a la investigació cronològica dels enterraments.

Josep Maria Vergés

Pinyol: "les restes poden aportar dades importants"

ALCOVER.- Lluís Pinyol, responsable de l'equip arqueològic de Mas Gassol, va manifestar que "les restes són importants perquè al camp de Tarragona s'han trobat pocs enterraments que pertanyin a una vila. Pot aportar dades importants sobre els sistemes d'enterrament a l'època romana al camp de Tarragona".

La necròpolis s'ha descobert al costat de la urbanització

Mas Gassol. Les obres, es van iniciar ara fa mig any i acabaran a finals de l'any 1992. Mas Gassol SA, promotora dels xaplets, preveu que la urbanització aculli famílies de fora d'Alcover, tot i que no es descarta que s'hi traslladin els habitants del poble. El pressupost total s'aproxima als 240 milions de pessetes. El complex residencial està al costat de la carretera que va a Montblanc

Diari DE TARRAGONA

Dissabte, 4 gener de 1992
80 pessetes

Director: Antoni Coll i Gilibert
ANY CLXXXIV
4ª ÈPOCA. Nº 1744

ALT CAMP - BAIX CAMP - BAIX PENEDÈS - MONTSIÀ - TARRAGONÈS - CONCA DE BARBERÀ - BAIX EBRE - RIBERA D' EBRE - TERRA ALTA - PRIORAT

CONFLICTIVO COMIENZO DEL 92

El paro del transporte apenas duró unas horas en Tarragona

La huelga del transporte que apenas duró 14 horas tuvo un escaso seguimiento en la provincia. La patronal del transporte de mercancías por carretera, Conetrans, decidió desconvocar las movilizaciones en el sector, tras el acuerdo a nivel estatal que se logró el jueves. (Pág. 4)

Trabajadores del grupo Sabaté irrumpen en el Ayuntamiento de Tortosa

Los trabajadores del grupo Sabaté se manifestaron ante el Ayuntamiento de Tortosa y luego se encerraron en los locales de la empresa hasta que el «ex-accionista» negoció con ellos. (Pág. 16)

Paro total en la minería asturiana

Noticias sobre la reindustrialización en (Pág. 23)

Desde hoy, la más completa información sobre el mundo bursátil

Diari de Tarragona ofrece a partir de hoy tres páginas con la más completa información sobre el mundo de la Bolsa. Con las cotizaciones del mercado continuo, el desarrollo de la jornada en Madrid, Barcelona, Valencia y Bilbao, los valores que más subieron y los que más bajaron, la renta fija, el mercado de capitales, los fondos de inversión y las bolsas internacionales con los índices Dow Jones (Nueva York), Nikkei (Tokio) y Financial Times (Londres), además de otras secciones como flash financiero y los sportes (naranja y limón). Las páginas están elaboradas por el Departamento de Bolsa y Gestión de Carteras de

Los coches de la Guardia Urbana de Tarragona, más inactivos que nunca. MARC ARIAS

Expectación ante la llegada de Nadal

Se encontrará hoy con el conflicto de la Guardia Urbana y con un gobierno municipal dividido por el IAE.

La llegada hoy a Tarragona del alcalde Joan Miquel Nadal es esperada con una cierta expectación, ya que de una parte se encontrará con que el gobierno municipal que preside está dividido por el tema del IAE y se desconoce cuál será su actitud ante la postura adoptada en el último pleno por los dos concejales del grupo popular. Angel Fernández aseguró ayer que hay base legal para aprobar el coeficiente antes de julio. Por otra parte, se confía que con Nadal, el conflicto de la Guardia Urbana entre en una nueva fase. (Págs. 3 y 5)

Los Parques Infantiles hacen balance

Alrededor de 68.000 visitantes son los que ha recibido el Parc Infantil de Nadal de Reus durante los catorce días que ha permanecido abierta la XIII edición en el Palau de Fires i Congressos.

Piden al Parlament que prohíba las corridas de toros en Catalunya

Más de 120 grupos ecologistas y asociaciones protectoras de animales, 90 de ellos extranjeros, han iniciado una campaña popular para que el Parlament de Catalunya prohíba la celebración de las corridas de toros en esta comunidad autónoma.

Las entidades han suscrito una carta dirigida al presidente del Parlament, Joaquim Xicoy, en la que le piden la adopción de tal medida, y han iniciado el envío de tarjetas postales a la cámara en apoyo de su propuesta. (Pág. 21)

Francia envía un destacamento militar al Chad para evitar un golpe de Estado

Francia envió un refuerzo de 450 paracaidistas al Chad ayer, ante los intensos combates que se registraban en las cercanías de la frontera con Nigeria, alrededor del lago Chad, entre unidades del ejército y fuerzas rebeldes leales al ex-Presidente Hissene Habre. Las tropas francesas llegaron por vía aérea a Yamena. (Pág. 25)

Mañana, 'El hombre y su empresa' en el semanario Economía & Negocios

El semanario Economía & Negocios de mañana domingo recoge un compendio de las 77 empresas que han aparecido en sus páginas durante 1991, con su ranking, sus ventas, su plantilla, inicio de operaciones y actividad que desarrollan.

DEPORTES

•La depresión 'oficial' que padece el técnico del Winterthur Reus es un montaje

•El Santurtzi de Urkiaga llega con muchas bajas para enfrentarse al Nástic

•Gil se viste de rey mago y accede a la emisión del 'derby' madrileño

•El tarraconense Sotelo, de nuevo muy cerca de ganar una etapa en el Paris-Le Cap (Páginas 31 a 36)

LANCIA DELTA 84

Desde 1.530.699 pts.

ARQUEOLOGIA

Els treballs a la necròpoli d'Alcover duraran set dies més

L'equip d'excavació, a les ordres de Lluís Pinyol, ha descobert diverses restes òssies humanes, que poden ser datades entre els segles I i V després de Crist.

MARC CASANOVAS
L'arqueòleg Lluís Pinyol, director de l'excavació que es realitza a la zona del Mas de Gassol, conjuntament amb els seus set ajudants, estudiant d'arqueologia i membres del Laboratori d'Arqueologia de l'Universitat de Barcelona i Tarragona (LAUBT), continuen treballant en la necròpoli d'Alcover fins el dissabte 11 de gener.

Les tasques d'exploració que es del passat dilluns s'hi realitzen, se centren, sobretot, segons Pinyol, a «recuperar la necròpoli i veure si en els voltants hi ha més restes per documentar-les. En el cas que això succeeixi, es procedirà a excavar una nova zona, sempre que el Servei d'Arqueologia de la Generalitat, que ens ha contractat, ho vegi oportú». En aquest sentit, Pinyol va elogiar la rapidesa i l'eficàcia amb les quals s'ha obtingut l'arqueòloga territorial, Margarida Genera, que, tot i estar de vacances, ha posat en marxa amb molta rapidesa l'excavació de la necròpoli romana, realitzant els tràmits necessaris per aturar les obres de construcció de la urbanització Mas Gassol. Tot i així, un dels promotors dels tres-cents habitatges ha explicat que «tot i que es diu que s'han aturat les obres per la necròpoli, cal aclarir que la empresa que realitza les obres a vacances i, a més a més, les màquines perforadores no poden treballar perquè la vaga de transports impedeix que es desplacin a Alcover. Si no fos per això, les obres continuarien, perquè on hi ha la necròpoli no s'ha de construir cap habitatge, ja que és una zona que es destinarà per a equipaments

PERE TODA

L'arqueòloga Margarida Genera a la recerca de restes humanes.

públics». Aquest espai, que serà propietat de l'Ajuntament, tindrà prop de vuit mil metres quadrats.

Ossos humans

Fins ahir, l'equip que hi excavava ha descobert part del crani d'un nen, un altre d'una persona adulta, set mandíbules inferiors, costelles i altres ossos. La cronologia de totes aquestes troballes s'ha d'emmarcar, per aproximació, entre els segles primer i cinquè després de Crist. Lluís Pinyol comentava que «per datar les restes ens basem sobretot en

el material ceràmic i en el tipus de tomba. Si es donés el cas que en poguéssim trobar un enterrament sencer i amb l'aixovar que sovint els romans posaven dins la tomba al costat del difunt, podríem dir exactament la seva cronologia». Amb tot, una vegada finalitzada l'excavació, es procedirà a estudiar detingudament totes les restes del Mas de Gassol. De moment, i si fins l'11 de gener no es produeix cap novetat, els membres del LAUBT prosseguiran cada dia les tasques d'exploració.

L'horari que segueixen és prou rígid. S'hi posen a les vuit del matí i treballen fins a les quatre de la tarda. Després, durant unes quatre hores més es dediquen a estudiar el material, a muntar els ossos, netejar-los, a fotografiar les restes que troben... És per això que, quan a Lluís Pinyol, director de l'excavació, se li pregunta sobre la dedicació de tot l'equip, respon amb un comentari força explícit: «fem un horari intensiu», mentre un company de l'equip li recorda que ahir van plegar a les deu de la nit.

Dimarts, 7 gener de 1992
80 pessetes

Diari DE TARRAGONA

Director: Antoni Coll i Gilabert
ANY CLXXXIV
4ª ÈPOCA. Nº 1746

ALT CAMP - BAIX CAMP - BAIX PENEDÈS - MONTSIÀ - TARRAGONÈS - CONCA DE BARBERÀ - BAIX EBRE - RIBERA D' EBRE - TERRA ALTA - PRIORAT

Acaba la protesta de la Guardia Urbana

Los agentes llegan a un acuerdo con el equipo de gobierno municipal y desconvocan las movilizaciones.

Las movilizaciones que llevaba a cabo la Guardia Urbana de Tarragona en defensa de sus reivindicaciones laborales y que, entre otras cosas, supuso la práctica desa-

parición de sanciones de tráfico durante las últimas semanas, han acabado después de que fuera aceptada la propuesta negociada entre representantes de la Guardia

Urbana y miembros del equipo de gobierno. Rafael Oyonate expresó su agradecimiento al alcalde Joan Miquel Nadal por su decisiva intervención. (Pág. 6)

Georgia: el presidente huye del país y Shevardnadze se ofrece a las autoridades

El primer presidente elegido democráticamente en Georgia, Zviad Gamsajurdia, fue derrocado ayer y huyó del país tras haber resistido durante quince días el sitio de los rebeldes, encabezados por una «jun-

ta militar provisional». Georgia se convierte de esta manera en la primera de las repúblicas de la extinta Unión Soviética en la que el gobierno ha sido derrocado por la fuerza de las armas. Por su parte,

el ex-ministro de Asuntos Exteriores de la URSS, Eduard Shevardnadze, se ofreció para ayudar a las «fuerzas democráticas» del país cáucásico una vez que dimita formalmente Gamsajurdia. (Págs. 3 y 4)

TXEMA MOREIRA

Miles de niños y mayores siguieron las caravanas de los Reyes

El domingo por la tarde se celebró en pueblos y ciudades de nuestras comarcas la tradicional cabalgata de los Reyes Magos. Miles de niños y mayores les recibieron a su llegada y les acompañaron en su deambular por las calles, mientras intentaban conseguir caramelos que Sus Majestades y sus pajes

arrojaban a su paso. En la foto, el concejal tarragonense Joan Vallvé ayuda a sus hijas a recoger caramelos. La cabalgata de Tarragona, que se inició en la Escalera Real, se desarrolló sin incidentes, una vez conseguido el acuerdo con la Guardia Urbana. (Págs. 10 y 11)

20.000 personas han visitado en 18 días el restaurado Palau Bofarull de Reus

Unas 20.000 personas han visitado el nuevo Palau Bofarull de Reus, que ha sido remodelado completamente, en los 18 días que ha permanecido abierto al público. La víspera de Navidad y Año Nuevo fueron las jornadas en las que se contó con una mayor asistencia. Cal Bofarull es una joya arquitectónica del siglo XVIII muy apreciada por los reusenses y que había acogido a innumerables parejas durante las sesiones de baile que tenían lugar antaño. (pág. 15)

Descubren una tumba casi intacta en la necrópolis de Alcover

El equipo del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat que trabaja en la necrópolis de Alcover recientemente descubierta, halló ayer una tumba casi intacta con los restos de dos cadáveres, en los que se distingue con claridad su cuerpo y extremidades, e incluso los dedos. Numerosos vecinos se han desplazado hasta el lugar para ver lo que se supone una necrópolis romana del siglo I D.C. (Pág. 21)

Alejandro Gándara, ganador del Premio Nadal 1992

El escritor Alejandro Gándara con su novela «Ciegas esperanzas», título con el que saldrá al mercado, ganó ayer el premio Nadal de Literatura 1992, el más antiguo de todos los galardones literarios que se otorgan en España. Al premio concurren 201 novelas. (Pág. 40)

DEPORTES

- El Nàstic sube enteros al derrotar por 3-0 al Santurtzi
- Tortosa y Roda logran valiosos positivos en Banyoles y Granollers
- El Liebherr Reus deja escapar una oportunidad de oro en la pista del Dominicos
- Y el Flix está más cerca de la salvación al ganar en Mollet

(Páginas 26 a 34)

LANCIA DELTA

Desde 1.530.699 pts.

ARQUEOLOGIA

Descoberta a la necròpoli d'Alcover una tomba quasi intacte

L'enterrament conté bona part dels cossos de dos individus. Això ha despertat l'interès de molts veïns, que s'han desplaçat al Mas de Gassol per veure-ho 'in situ'.

MARC CASANOVAS

L'equip del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i Tarragona (LAUBT), dirigit per l'arqueòleg Lluís Pinyol, ha descobert a la necròpoli romana d'Alcover un enterrament d'estructura tumular, gairebé intacte, acompanyat de les restes de dos cadàvers, dels quals es distingeixen amb facilitat el fèmur, altres ossos de les extremitats inferiors, les mans i els dits. Tot i que la tomba no s'ha extret del tot, la conservació de la mateixa, segons Pinyol, «és molt bona, ja que només manca la part de dalt de l'enterrament, que amb tota seguretat van escapar les màquines que treballaven en la construcció de la urbanització». Uns metres més enllà de la tomba descoberta, l'equip del LAUBT, que ha estat contractat per la Generalitat, ha trobat també part del crani d'un infant.

Aquest, però, no s'extraurà fins avui, ja que els treballs al Mas de Gassol es van aturar ahir, diada de Reis.

Segons explicava Josep Maria Vergès, l'alcoverenc que va descobrir la necròpoli el passat 31 de desembre, «hi ha mes tombes al voltant de la que vam descobrir

PERE TODA

el dia 5 i que es conserva en molt bon estat». En aquest sentit, Vergès, fent referència a aquesta tomba, explicava que «l'enterrament és d'estructura tumular, és a dir, que a la tomba es feia un petit túmul amb pedres per

senyalitzar la defunció». Per datar la nova troballa cal recórrer, de moment, a l'aproximació ja que l'aixovar (ofrenes, normalment de ceràmica, que feien els familiars del difunt) de l'enterrament encara no s'ha

localitzat. Pel que fa al futur de la necròpoli, Pinyol comentava que «avui parlaré amb els de Tarragona per informar-los de les novetats i pensar en el que es farà amb totes les restes descobertes».

Problemes amb els veïns a causa de les destrosses que hi fan

M.C.

La curiositat d'alguns veïns d'Alcover i d'altres indrets, que s'han desplaçat al Mas de Gassol, han perjudicat les restes romanes descobertes pels membres del LAUBT.

En aquest sentit, el director de la excavació, Lluís Pinyol, explicava forca indignat que «les restes humanes que vam trobar el dia 5 a la tomba que està quasi sencera han estat trencades pels curiosos que s'han apropat aquí quan no hi érem nosaltres».

Ahir es podia comprovar que, prop de les cinc de la tarda, una trentena de persones miraven, en absència dels membres del LAUBT, les troballes descobertes per l'equip d'arqueòlegs. Pinyol, a més a més, mostra la mateixa tarda, com el fèmur i la mà d'un dels cadàvers estaven trencats per l'acció dels curiosos. Aquest fet ha indignat Pinyol, que apuntava la possibilitat de tancar la zona davant els possibles perjudicis que pot patir la necròpoli, en el cas que es repetixin accions com les esmentades.

Dimecres, 8 gener de 1992
80 pessetes

Diari DE TARRAGONA

Director: Antoni Coll i Gilabert
ANY CLXXXIV
4ª ÈPOCA. Nº 1747

ALT CAMP - BAIX CAMP - BAIX PENEDÈS - MONTSIA - TARRAGONÈS - CONCA DE BARBERA - BAIX EBRE - RIBERA D' EBRE - TERRA ALTA - PRIORAT

Hieren a un jefe de Policía en L'Aldea

Alfonso Briones, jefe de la Brigada de Seguridad Ciudadana de Tortosa, recibió un disparo cuando identificaban a unos delincuentes

Alfonso Briones, de 33 años, jefe de la Brigada de Seguridad Ciudadana de la Comisaría de Tortosa, se encontraba ayer clínicamente muerto después de

haber recibido un impacto de bala en la cabeza mientras identificaba a unos delincuentes en L'Aldea.

Según informó el Gobierno Civil, el disparo provino de otro policía que par-

ticipaba en la persecución de los delincuentes y que realizó disparos de intimidación contra el vehículo en el que circulaban los individuos.

(Última hora)

Este aspecto ofrecían ayer unos almacenes de Reus.

PERE FERRE

Rebajas: colas en Reus, flojedad en Tarragona

Pese a algunos comercios madrugadores, ayer comenzó oficialmente el período legal de rebajas, y lo hizo de una manera muy distinta en lo que se refiere a Tarragona y Reus. Mientras

en algunos comercios de Reus se podían ver grandes colas, en Tarragona no se registraba excesiva animación. Los descuentos oscilan generalmente entre el 15 y el 40 por ciento. (Pág. 3)

**La Navidad
ortodoxa atrae a
multitudes a las
iglesias de
Moscú tras siete
décadas de
comunismo
(Pág. 24)**

Cinco observadores de la CE, muertos en Yugoslavia

El Ministerio de Defensa yugoslavo reconoció ayer que uno de sus cazas derribó a un helicóptero y alcanzó a otro que transportaba a varios observadores de la Comunidad Europea, a 75 kilómetros de Zagreb. Las autoridades de Croacia informaron que un avión tipo «MIG» de la escuadra yugoslava atacó a los dos helicópteros ofensivos

en la que perdieron la vida cuatro observadores italianos y un francés.

La televisión serbia mostró en su televidio vespertino las imágenes de los restos del helicóptero siniestrado y los cadáveres de sus ocupantes. Se descarta la posibilidad de que se tratara de un «error», ya que el incidente ocurrió de día y con cielo despejado. (Pág. 26)

**Los rebeldes
piden la
extradición de
Gamsajurdia**

El salario mínimo subirá 3.030 pesetas

El salario mínimo interprofesional subirá 3.030 pesetas según una decisión tomada por el Gobierno con el beneplácito de los empresarios y la oposición de los sindicatos. De esta manera, el incremento, porcentualmente, que confirmará el Consejo de Ministros, será del 5,7 por ciento, es decir, las 53.250 pesetas mensuales para los mayores de 18 años se elevarán a 56.280 pesetas. (Pág. 27)

Desciende el índice de mortalidad en las carreteras de Tarragona

La siniestralidad de nuestras carreteras se redujo durante el año pasado en un 8,47 por ciento en comparación con 1990, según datos dados a conocer por la Jefatura Provincial de Tráfico. De los 177 fallecidos en 1990 se ha pasado a 162 durante el año 1991. Sin embargo en el número de accidentes se experimentó un ligero incremento ya que de los 1.148 siniestros del año 1990 se pasó a los 1.185 del año recién concluido. (Pág. 5)

El intenso frío y la niebla recubren de escarcha la Terra Alta y el Priorat

Las temperaturas por debajo de los cero grados y la espesa niebla espesa que reduce la visibilidad a menos de dos metros han sido los protagonistas de los últimos días de las fiestas navideñas en la Terra Alta y el Priorat, sobre todo entre Gandesa, Quatre Camins y la Fatarella. El paisaje que se ha podido ver durante estos días se asemejaba mucho al de las zonas nevadas. Ayer el suministro eléctrico se cortó en buena parte de la Terra Alta debido a la acumulación de una gran cantidad de escarcha en los cables de la línea. (Pág. 14)

DEPORTES

•El Nàstic, ante un mes de enero decisivo de cara a sus aspiraciones en la Liga
•Pese a la derrota en La Coruña, el calendario favorece al Liebherr Reus

•Hoy, ante el Horta, le llega la hora de la verdad al Flix Megawatt

•Tragedia en el París-Ciudad del Cabo. Fallece Lalay, vencedor del Dakar de 1989
(Páginas 32 a 37)

LANCIA DELTA 188

Desde 1.530.699 pt.

PERE TODA

Ahir es va localitzar intacte de l'esquelet d'un infant.

ALCOVER

Es demanarà que les restes romanes es quedin al Museu

GEMMA CASALÉ

L'alcalde d'Alcover, Carles Vidal, ha expressat al *Diari* el desig que les restes humanes que s'han localitzat a la necròpolis romana siguin ubicades al Museu de la població.

Carles Vidal expresava que «tot i això, a hores d'ara, encara no s'ha formulat aquesta sol·licitud de manera oficial, tot i que quan van haver els primers contactes amb la Generalitat, ja vam expressar aquesta voluntat que té el Consistori que les restes de la necròpolis, siguin ubicades al Museu d'Alcover». A més a més, Carles Vidal afegia que «també tenim previst demanar als arqueòlegs que s'han fet càrrec de les excavacions que ens confeccionin unes fitxes didàctiques, en les quals es faciliti tota la informació referent a les restes trobades en terrenys del terme municipal de la població». A més, aquest fet, segons l'alcalde d'Alcover, «enriquiria molt més el patrimoni del municipi i també oferiria un nou atractiu als visitants del Museu, al qual actualment s'hi està realitzant

una ampliació que gairebé ja s'ha acabat».

Durant la jornada d'ahir, l'equip d'estudiants i membres del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i Tarragona va localitzar el cadàver d'un infant, el qual es trobava intacte, llevat de la part del crani, la qual, segons indicava Lluís Pinyol, havia estat aixafada per algun curiós.

Seguretat

El director de l'excavació explicava al *Diari* que «pel que sembla, aquests tipus d'enterraments corresponen a gent de classe social baixa». Un cop siguin estudiats els ossos es podrà parlar de l'edat i sexe i de si patien algun tipus d'entfermetat que sigui reflectida en els ossos. Pel que fa a les destrosses que hi han ocasionat els curiosos que s'han desplaçat a Mas de Gassol, Carles Vidal, indicava que «des que l'equip que realitza les excavacions deixi l'indret i fins que es faci fosc, hi haurà un membre de la Policia municipal per vigilar l'indret.

Directora: Cloude Parellada i Rosell
Redacció i Administració: C/ de la Cort 22-1ª
Tel: 60 38 67 FAX: 60 69 87
Apartat de Correus, 60 43800 VALLS
Muralla Sta. Tecla, 20, 1r., 3a. Tel: 86 27 08 FAX: 60 69 87 43400 MONTBLANC
Premi Tasis-Torreat 1985 Membre de l'ACPC

EL PATI

setmanari d'informació de l'Alt Camp i de la Conca de

Aquesta setmana li regalem el llibre Els grans comtes de Barcelona

Edita: Imp. S.A. 627-83
President: J. Guasch
Publicitat: Sra. Joana Baró de la Cort, 5 enl. Tel: 60 08 73
Impremia: Prensas Lerdana, S.A.

Cultura

Pàg. 27

Els espectadors de cinema a Valls han disminuït un 11% l'any 1991

Valls.- Dotze mil quatre-cents vuit espectadors han passat, en el decurs de l'any 1991, pel Cinema Nou de Valls per veure alguna de les sessions cinematogràfiques que s'hi han realitzat.

Aquesta xifra indica un descens d'un onze per cent respecte dels resultats de l'any anterior. El mes que destaca per damunt dels altres és el de febrer, que supera els dos mil espectadors.

Les pel·lícules que s'han projectat al cinema valencic que han enregistrat major nombre d'espectadors són, per aquest ordre, Las Tortugas Ninja, Ghost, Solo en casa i Bailando con lobos.

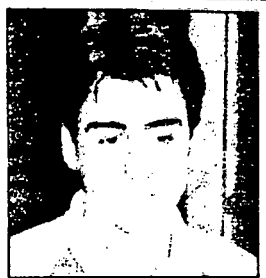
Crònica

Pàg. 7

• Les peticions veïnals sobre la variant són lliurades al consistori, amb 600 signatures

Esports

Pàg. 47

L'aler Carles Vidal fou presentat com a nou jugador del CB Valls/Fèlix Hotel

Valls.- L'aler barceloní Carles Vidal ha estat fixat pel CB Valls, que divendres ja va presentar-lo com a jugador blanc-i-roig. Vidal servirà de reforç a l'equip valenc, que no vol ensurtir en els partits de l'A-1 i que es troba afectat per les baixes.

Crònica

Pàg. 8

El servei de RENFE és objecte de crítiques per alguns valencs

Queixes dels usuaris habituals de RENFE pel servei deficitari de la companyia

Valls.- Un col·lectiu de més de cent trenta persones de la ciutat de Valls que són usuaris habituals de la companyia ferroviària RENFE han adreçat una carta a la seva direcció en què es posa de manifest el seu total descontentament pel deficient servei que l'empresa pública ofereix en els darrers mesos.

La carta dels usuaris exposa una sèrie de queixes sobre la companyia que se centren, sobretot, en els darreres modificacions horàries que ha fet RENFE en els trens que circulen per la línia Barcelona-Valls-Lleida. Abanda, consideren que el servei de trens és insuficient, que els retards són constants i que s'han suprimit injustificadament alguns trens de llarg recorregut amb parada a Valls.

Cultura

Pàg. 24

• El fotògraf valenc Francesc Català Roca obté el Premi d'Arts Plàstiques de la Generalitat

Crònica

Pàg. 12

Els accidents de trànsit han produït set morts a l'Alt Camp l'any 1991

Valls.- El nombre total de víctimes mortals que han ocasionat els diversos accidents de circulació a les carreteres de la comarca de l'Alt en el decurs de l'any 1991 ha estat de set.

Els mesos en què l'accidentalitat mortal ha estat més accentuada són el març i el desembre, amb dues víctimes en cada període. D'altra banda, els altres mesos s'han saldat sense cap mort a les carreteres.

El total d'accidents enregistrats durant l'any a l'Alt Camp és de setanta-dos, la majoria dels quals han tingut lloc en el decurs dels mesos estivals. Aquests accidents, a banda de produir els set morts apuntats, han ocasionat cinquanta-quatre ferits greus i setanta-vuit de lleus.

Esports

Pàg. 46

El somni de les joves promeses de l'esport de Valls és arribar a ser professionals

Valls.- La ciutat de Valls compta actualment amb un important nucli de petits esportistes, joves promeses que tenen ganes d'arribar molt amunt i obrir-se un camí en el difícil món de l'esport professional i d'èlite.

Joves atletes valencs com Pol Castells, Sergi Potau, Jordi Toda, Daniel Ferré, Jaume Jové, Gemma Queralt, Judit Benaiges i Isabel Lozano comencen a obtenir els primers triomfs en el món de l'esport, a través de pràctiques tan diverses com poden ser l'atletisme, el tennis, el bàdminton o el trialsin.

Tots somnien en un futur professional dedicat a l'esport que han escollit i, entre els diversos projectes, s'hi inclou alguna participació en els Jocs Olímpics.

L'esport valenc compta amb un col·lectiu de joves promeses que vol arribar molt amunt

La Notícia

Pàg. 3

La nova Política Agrària Comunitària no portarà grans canvis a l'Alt Camp

Valls.- L'impacte que ocasionarà a l'Alt Camp la reforma de la Política Agrària Comunitària, que es posarà en funcionament l'any 1993, no serà massa important, segons es desprèn d'un estudi publicat per Albert Massot, cap de Coordinació d'Afers de la Comunitat Econòmica del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

En l'estudi s'indica que l'impacte de la reforma a la nostra comarca es pot considerar com a feble, i que els sectors amb efecte positiu seran el porquí i el forestal, mentre que els d'efecte negatiu seran els herbacis. A més, les mesures compensatòries introduïdes per la CEE ajudaran a disminuir els efectes negatius de la reforma del PAC.

Ferreteria

Electrodomèstics

Listes de casament

Passeig del Caputxins, 5 Tel. 60 03 93 - VALLS

Troben un esquelet infantil sencer a la necròpoli romana d'Alcover

Alcover. La setmana passada es va descobrir, en el procés d'excavació de la necròpoli romana que unes obres van deixar al descobert al terme municipal d'Alcover, l'esquelet sencer d'un infant i també altres esquelets quasi completament individuals que havien estat enterrats a la necròpoli.

L'excavació del jaciment es va iniciar el passat dia 30 de desembre per part de l'Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (L'AUH) de la Facultat de Treball Social, per encàrrec dels Serveis d'Arqueologia del Camp de Tarragona del Departament de Cultura de la Generalitat. En un primer moment es van localitzar restes de cossos humans i de les estructures funeràries que havien estat utilitzats per al seu enterrament. L'acció de les màquines excavadores (que van fruir d'una urbanització (que van ser les que van possibilitar el descobriment del jaciment) feia preveure que difícilment es pogués trobar un enterrament sencer, tal com finalment ha estat.

Luis Piñol, director de l'excavació, assenyala que l'esquelet trobat "pertany a un nen que tenia entre 4 i 5 anys quan va ser enterrat". Els cossos va aparèixer dins un túnel de fusta en el qual es podia observar la utilització de claus de ferro. L'esquelet de l'infant es conserva en bona estació i en la mateixa postura en què va ser enterrat, amb les mans recollides sobre la peülva.

Al costat d'aquest esquelet, ha aparegut un altre esquelet, encara que no complet: "es tracta d'un enterrament doble fet en un túnel. És a dir, primer van enterrar un individu i, al cap d'un temps, van

aquest molts, es poden veure les parts d'un esquelet sencer amb restes d'un altre cos disseminades al voltant".

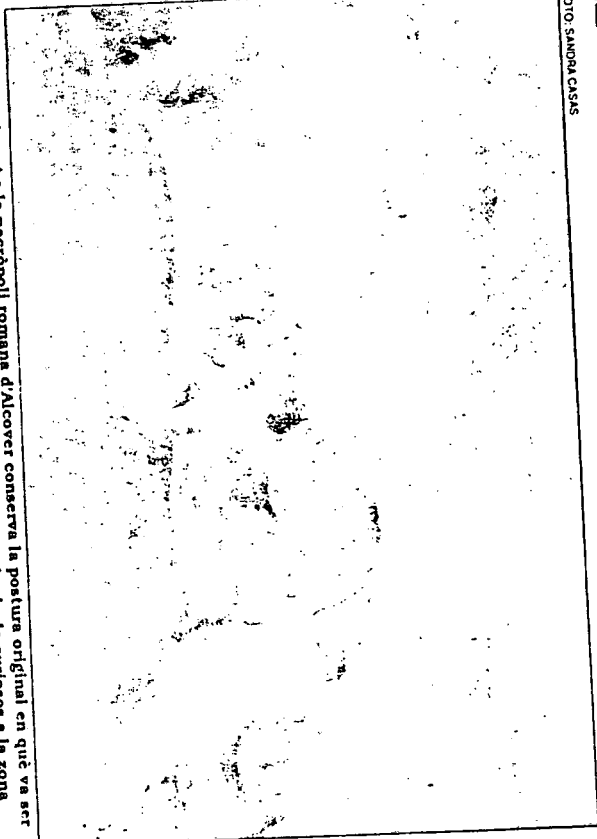
Tot i que encara no s'ha determinat l'antiquitat de la necròpoli, Piñol explica: "pels indrets que ara tenim, crec que es tracta d'un jaciment tardà que pot correspondre entre els segles I i V després de Crist".

Al llarg d'aquesta setmana l'equip d'excavació ha treballat com a pleixament la zona per extreure els cossos i el material que s'hi troba, "en el cas de l'enterrament doble, esperem trobar l'alçavar que s'acostumava a incloure en les sepulcres, es podrà determinar amb molta exactitud la data a la qual pertanyen les restes trobades".

El director de l'excavació calcula que es podrien trobar a la zona més d'entre 10 i 11".

Perquè la "assentament rural que amb tota probabilitat va associar a la necròpoli, Luis Piñol assenyala que "hem realitzat prospeccions per la zona i no hem localitzat, encara que segurament pot estar situada a l'altra banda de la carretera". Cal recordar que la necròpoli descoberta es troba en una urbanització que ha començat a construir-se a la banda esquerra de la carretera comarcal 240 que uneix Alcover amb la Ribera i Montblanc.

En aquest cas, l'autorització per a l'excavació d'urgència que va donar la Generalitat correspon a la zona de la urbanització on es va descobrir la necròpoli. L'excavació a les immediacions de la carretera per descobrir la vila romana només es

Linfant enterrat a la necròpoli romana d'Alcover conserva la postura original en què va ser enterrat, tot i que el craní es va trencar a causa de la presència de cossos a la zona.

La presència de curiosos en el jaciment ha produït destrosses a les restes dels esquelets

Alcover. El craní de l'esquelet d'infant descobert a la necròpoli romana d'Alcover es troba completament aixalat a causa de l'acció involuntària d'un dels molts curiosos que en els últims dies s'ha acostat al jaciment descobert.

Luis Piñol explicava que, "el dia de País, en què no treballava, hi vaig trobar una trentena de persones trepitjant el jaciment i es van produir diverses

que les restes puguin ser exposades al Museu de la Vila d'Alcover, el qual recentment ha estat ampliat i ofereix un excel·lent indret per a conservar-les".

Un primer pas ja previsible per a les restes són el Museu de Valls, tot i que la situació on què es troba l'edifici de Can Sagarra, futura ubicació de la secció d'arqueologia (entre d'altres) del museu de la ciutat, la que el d'Alcover esdevindrà una ubicació més proba-

el vallenc

SETMANARI COMARCAL D'INFORMACIÓ

Divendres, 10 de gener de 1992 Any III Número 197 Preu: 80 ptes. Carrer de la Cort, 8 Tel. 60 16 40 Fax. 60 16 40 Ap. Correus 113

Cada setmana li regalem un suplement amb la programació de TV

El secretari general de CiU, Miquel Roca i Junyent inaugura avui el nou local de CDC

Al 1991 l'índex de mortalitat en les carreteres baixà en un 50 per cent

REDACCIÓ. Les morts per accidents de trànsit registrades en la nostra comarca van experimentar un descens durant l'any passat en comparació amb l'any 1990.

Dels 14 accidents s'ha passat a 7, el que representa una reducció del 50 per cent, segons dades tretes per la Prefectura Provincial de Trànsit.

El nombre d'accidents també ha experimentat un lleu descens, ja que es va passar de 74 accidents al 1990 a 72 l'any passat.

Els mesos de març i desembre han estat els que major nombre d'accidents mortals ha enregistrat. En canvi ha estat el més de juliol el que més acci-

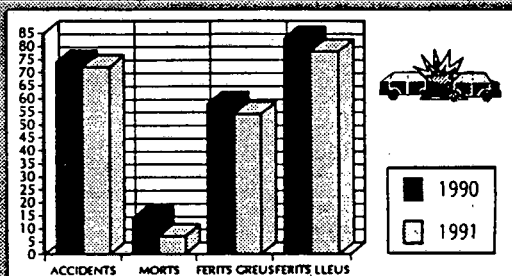
dents greus i lleus ha registrat.

En l'estadística de Trànsit s'han registrat els accidents produïts en vies interurbanes o travesies vigilades pel subsector de Trànsit de la Guàrdia Civil, encara que també s'inclueix els accidents mortals produïts en zones urbanes.

Al mes de desembre les zones del Tarragonès, Montsià, Baix Penedès, Baix Ebre i Alt Camp registraren dues morts en cada una d'elles a excepció de l'última en la que tan sols es produí una defunció.

L'excés de velocitat és la principal causa dels successos produïts, majoritàriament sortides de la calçada i col·lisions.

Comparatiu de l'accidentalitat durant els anys 1990/91 a l'Alt Camp

Neixen els primers bessons en la història del Pius Hospital de Valls

VALLS. Dakota i Eric Bueno Sanprietó han estat la primera bessonada que ha nascut en el Pius Hospital en la seva història. Aquests van néixer diumenge passat, dia 5 de gener per la tarda. Dakota va ser la primera en néixer i ho va fer a dos quarts i tres minuts de la tarda amb un pes de 2.900 grams. Al cap de set minuts va néixer el segon nadó, l'Eric que va pesar 2.750 grams.

Els pares dels bessons són M. Carmen Sanprietó García i Vicente Bueno Recio són naturals de Montblanc, aquests són els primers fills de la jove parella, la qual esmentà que "de moment ja tenim la parellita i no anirem a buscar un altre nadó".

El Pius Hospital esperava amb ganes que nasquessin uns bessons en la seva seu. Per això

aquest fet ha donat peu a que moltes persones que treballen a l'hospital passessin per l'habitació 207 on es trobaven aquests.

Per altra banda, en aquesta setmana passada, divendres dia 3 a la matinada, també va néixer la primera nena del Pius Hospital que va ser Silvia Roca i Martí, que pesà 3.050 grams. Els pares de Silvia són els vallencs Elena Martí Àguila i Josep M. Roca i Canals i aquesta és la segona filla de la unió del matrimoni, essent el fill gran Xavier el qual va dir que, "estic molt content de tenir una germaneta i tinc ganes que es faci gran per a poder jugar amb ella".

Cal recordar que la setmana passada, el setmanari **EL VALLENC** va treure l'exclusiva del primer nadó nascut a la comarca de l'Alt Camp.

Els Reis d'Orient visitaren la comarca

Augment del 0,14% de la població

Ocupades les places hoteleres pels JJ 00

Èxit a les conferències sobre les drogues

Diumenge eleccions a la Coop. Agrícola

Multitudinària participació al Parc de Nadal

Vallmoll, Riba, Pont, Pla i Masllorenç són notícia

Escollits els voluntaris olímpics de l'Alt Camp

VALLS QUIMICA, S.A.

CEADS

Europäische Vereinigung der Sonderabfall-wirtschaft

European Federation of Special Waste Industrial

Membre per Espanya de l'Associació de Reciclatge de la CEE

NACR

Membre de la NATIONAL ASSOCIATION OF CHEMICAL RECYCLERS. U.S.A.

Poligon Industrial, C/ H s/n.
VALLS

Aquest cap de setmana finalitzaran els treballs de descoberta a la necròpolis tardo-romana d'Alcover

Les restes descobertes passaran al Laboratori de Tarragona per a ser estudiades

ALCOVER. L'equip del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i Tarragona (LAUBT), dirigit per l'arqueòleg Lluís Pinyol, ha descobert a la necròpolis romana d'Alcover un enterrament d'estructura tumular, gairebé intacte, acompanyat de les restes d'uns nou cadàvers, dels quals dos es diníngien amb facilitat el fèmur, altres ossos de les extremitats inferiors, les mans i els dits. Durant aquest cap de setmana la tomba estarà totalment extreta, la conservació de la mateixa, segons Pinyol, "és molt bona, ja que només manca la part de dalt de l'enterrament, que amb tota seguretat van encapsar les màquines que treballaven en la construcció de la urbanització".

Uns metres més enllà de la tomba descoberta, l'equip del Laboratori, que han estat contractat per la Generalitat, ha trobat també part d'un esquelet d'un infant intacte, llevat de la part del crani. Aquest, però, ha estat tret per a ser estudiat amb profunditat al dit Laboratori.

La necròpolis va ser descoberta el passat dia 31 de desembre per l'alcoverenc Josep Maria Vergés.

Aquesta tomba és un enterrament d'estructura tumular que ocupa l'excavació entre 22 i 23 metres quadrats.

Segons Pinyol, la troballa es pot datar entre els segles III i V d. de C. Es creu que formava part d'una vila romana, que són molt abundants per la zona del camp de Tarragona.

La curiositat d'alguns veïns d'Alcover i d'altres indrets, que s'han desplaçat al Mas de Gasol, han perjudicat les restes descobertes pels membres del LAUBT.

En aquest sentit, el director de l'excavació explicava indignat que "les restes humanes que vam trobar el dia 5 a la tomba que està quasi sencera han estat trencades pels curiosos que s'han apropiat aquí quan no hi erem nosaltres".

El dia de reis es podia comprovar que, prop de les cinc de la tarda, una trentena de persones miraven, en absència dels membres del LAUBT, les troballes descobertes per l'equip d'arqueòlegs.

Pinyol, a més a més, mostrava la mateixa tarda, com el fèmur i la mà d'un dels cadàvers estaven trencats per l'acció dels curiosos.

Aquest tipus d'enterraments correspon a gent de classe social baixa, segons comentava el director de l'excavació. Un cop siguin estudiats els ossos es podrà parlar de l'edat i sexe i de si patien algun tipus d'entfermetat que sigui reflectida en els ossos.

Pel que fa a les destrosses que hi han ocasionat els curiosos que s'han desplaçat a Mas de Gasol, l'alcalde d'Alcover, indicava que "des que l'equip que realitza les excavacions deixi l'indret i fins que es faci fosc, hi haurà un

Moment en què aixecaven el cadàver d'un infant per a ser estudiat al Laboratori

membre de la Policia municipal per vigilar l'indret.

L'Alcalde d'Alcover, Carles Vidal, ha expressat el desig que les restes humanes que s'han localitzat a la necròpolis romana siguin ubicades al Museu de la població.

Carles Vidal expressava que

"tot i això, a hores d'ara, encara no s'ha formulat aquesta sol·licitud de manera oficial, tot i que quan van haver els primers contactes amb la Generalitat, ja vam expressar aquesta voluntat que té el Consistori que les restes de la necròpolis, siguin ubicades al Museu d'Alcover".

A més a més, Carles Vidal ategia que "també tenim previst demanar als arqueòlegs que s'han fet càrrec de les excavacions que ens confeccionin unes fitxes didàctiques, en les quals es faciliti tota la informació referent a les restes trobades en terrenys de la població".

Dissabte, 11 gener de 1992
80 pessetes

Diari DE TARRAGONA

Director: Antoni Coll i Gilibert
ANY CLXXXIV
4ª ÈPOCA. Nº 1750

ALT CAMP - BAIX CAMP - BAIX PENEDES - MONTSIA - TARRAGONÈS - CONCA DE BARBERÀ - BAIX EBRE - RIBERA D' EBRE - TERRA ALTA - PRIORAT

Una red controlaba a 21 millones de españoles

Delincuentes informáticos, con más datos que la Policía, vendían sus listados a empresas interesadas en la venta por correo.

Unos 21 millones de españoles estaban controlados clandestinamente por delincuentes de la informática ahora detenidos. Los traficantes de datos personales hacían

listados que luego vendían a empresas interesadas en dirigirse por correo a potenciales clientes. De cada persona, los detenidos conocían 47 datos, obtenidos con

el soborno de funcionarios públicos, lo que les otorgaba un saber superior al que tiene la Policía sobre los ciudadanos. Se confiscó 2.000 rollos de cinta magnética. (Pág. 3)

El Aeropuerto de Reus se constituirá en el motor de un nuevo polígono industrial

La firma de un convenio de colaboración entre el Consorci de la Zona Franca y la Diputació de Tarragona va a permitir que se dinamice económicamente un nuevo núcleo industrial situado entre Reus y

Constantí. El Consorci está estudiando cuatro posibilidades para aumentar la actividad aérea en Reus, sin modificar para nada las actuales instalaciones, y para potenciar las nuevas inversiones en el polí-

gono. Carles Ponsa, representante del Consorci, aseguró que «es fundamental la cooperación entre las tres administraciones local, autonómica y central- para promover el aeropuerto». (Pág.11)

Pujals y Abelló podrían enfrentarse en las elecciones autonómicas

A falta de que los máximos órganos de los partidos elaboren la lista definitiva sobre los cabezas de lista para las próximas elecciones autonómicas, el presidente de la Diputación, Joan Maria Pujals, y el alcalde de Reus, Josep Abelló, parecen configurarse como los números uno de las candidaturas de CiU y PSC por las comarcas de Tarragona. Si se confirma la designación del alcalde de Reus, el número 2 socialista sería Joan Maria Abelló. En el resto de los partidos, Ernest Benach encabezaría la lista de ERC, mientras que Josep Curto y Victor Gimeno repetirían en el PP e IC.

Nuevos detalles sobre la muerte del inspector Alfonso Briones

Varias personas, entre ellas el policía autor del desafortunado disparo que mató a Alfonso Briones, aportaron nuevos detalles durante la declaración que prestaron ante el titular del juzgado número 2 de Tortosa. Según el juez, de dichos testimonios se deducen muchas coincidencias, aunque hay disparidad sobre el número de disparos. (Pág. 15)

Porcel: 'Barcelona prefiere a Girona antes que a Tarragona o Lleida'

El pregonero de las fiestas de Santa Tecla de 1991, Baltasar Porcel, visitó ayer Tarragona y la capital del Baix Camp. Porcel afirmó que «esta es la parte de Catalunya que más me gusta. Por el clima, la gente y el paisaje es la más parecida a Mallorca,

y me siento muy vinculado a esta tierra donde tengo muchos amigos». En la fotografía aparece Baltasar Porcel acompañado por el presidente del Consell Comarcal del Baix Camp, Robert Ortiga, durante su visita a Reus. (Pág.5)

DEPORTES

- El técnico del Girona piropea al Nàstic y afirma: 'Los catalanes somos los mejores'
- El conflicto del Pavelló de la Joventut. Barcelona pone los puntos sobre las íes
- La afición del Liebherr Reus vibra como nunca tras la victoria sobre el Barça
- Agüesverds acogerá el XXVI Gran Premi de Catalunya de Golf (Páginas 35 a 40)

El Gobierno sube un 5,7 % las pensiones
(Pág.31)

Acusan a Ucrania de violar los acuerdos
(Pág.30) 194

LANCIA DELTA

Desde 1.30.699 pts.

Les restes romanes de la necròpolis s'haurien de quedar al Museu d'Alcover?

Enquesta feta a Alcover

Albert Gironès. Per anar bé s'haurien de quedar aquí a Alcover, ja que s'han trobat aquí, seria una llàstima que no s'hi quedessin. Jo les deixaria aquí al Museu de la vila.

Jordi Pérez. És clar, és una cosa d'aquí, i perquè les possin en qualsevol altre museu perdut, més val que les deixin aquí i així quedarà com a patrimoni cultural de la vila.

Raül Pérez. Sí, evidentment, perquè tenen un gran interès arqueològic i cultural. I per aquesta raó considero que seria positiu que quedessin en el poble, com a mostra del nostre propi patrimoni.

Carles Vidal. No tan sols ho considero lògic, sinó que ho hem demanat des de la institució que represento. El que està clar és que nosaltres volem que es quedi a la població, i per això lluitarem fins al final.

Anna Serra. Trobo que sí, abans que s'instal·lin en qualsevol altre lloc és preferible que estiguin a Alcover, on s'està lent un Museu i aquesta és una bona ocasió per a incrementar i enriquir el contingut que ja tenia.

NOU DIARI

Director: Xavier Bas i Sarra

Diumenge, 12 de gener de 1992

Any III. Núm. 394. Preu: 175 Ptes.

OBSEQUIA UN...
LANCIA Y-10

CASC ANtic
TARRAGONA

MINICAR-PONS CONCESIONARIO PROVINCIAL

Detenen un avi per corrupció de menors

Un home de 70 anys que vivia en una casa de la Part alta de Tarragona és a la presó per ordre judicial sota l'acusació de corrupció de menors. L'home pagava diners a nois i noies per fer actes sexuals dels quals en prenia fotografies.

Pàgina 6

No pagar parquímetre a Tarragona val 5 mil pta.

Demà es començaran a aplicar les noves multes decretades per l'Ajuntament de Tarragona per no posar correctament el tiquet en zones regulades per parquímetre. La sanció serà de 5.000 pessetes.

Pàgina 7

Reus tindrà una delegació de l'Escola de bombers

El parc de bombers de Reus posarà en marxa enguany la primera delegació de les comarques meridionals de l'Escola de bombers de Catalunya. És el primer pas per a la descentralització d'aquest servei.

Pàgina 12

Dificultats per fer el Parc edic del Baix Ebre

Les dificultats econòmiques per les quals passa l'empresa danesa que participa en el projecte del Parc edic previst a prop de Tortosa afecten negativament el projecte. De moment s'ha retingut una subvenció de la CEE.

Pàgina 18

Primera visita oficial de Pujol a l'Ampolla

El president encoratja els veïns a tirar endavant 'fent poble'

El president de la Generalitat, Jordi Pujol, va fer ahir la seva primera visita oficial a l'Ampolla, un municipi del Baix Ebre que va aconseguir la seva independència fa un parell d'anys. Pujol va fer un recorregut de dues hores pels carrers de la població i va firmar al llibre d'honor del poble.

Al parlament fet des del balcó de l'Ajuntament, el president de la Generalitat va encoratjar la població a tirar endavant "fent poble" i a superar els

problemes que hi ha hagut, en una al·lusió al procés segregacionista.

Durant la jornada d'ahir, Jordi Pujol va ser també a la població d'Altafulla (Tarragonès) i al poliesportiu del barri tarragoní de Campclar, on va presidir l'acte central del desè aniversari de l'Associació Deportiva de Torreforta (ADT). L'acte, en el qual van participar els equips de l'entitat, va reunir unes 1.500 persones.

Pàgines 3, 4 i 44

Jordi Pujol també va ser a Altafulla

Una de les etapes de la jornada d'ahir de Jordi Pujol va ser la població d'Altafulla, on va inaugurar les noves escoles. Durant el recorregut pel poble, va contemplar el monument als castellers obra de l'artista local Martí Royo.

MAURICI

El president d'Algèria dimiteix per sorpresa

El president d'Algèria, Chadli Benyedid, va dimitir ahir al vespre després d'haver estat 13 anys en el càrrec i, segons va manifestar, "per no ser un obstacle a la unitat nacional". La dimissió s'ha produït després del gran augment del FIS, de caràcter integrista, a la primera volta de les eleccions legislati-

ves. La segona volta no es podrà fer fins que no s'elegeixi un nou president, per a la qual cosa hi ha un termini de 45 dies.

Carros de combat i tropes es van desplegar ahir a la nit en indrets estratègics d'Alger a partir del moment en què es va difondre la notícia.

Pàgina 30

Amb aquest número

Quadern

Els romans enterraven els morts a Alcover

• Entrevista:

Carles Fargas: la casa singular d'un fotògraf

• Llibres:

Playa de Brazzaville, de William Boyd

• Misteris: 'Ouija', l'oracle del got

• Motor: Citroën AX GTi, un cotxe petit, però enèrgic

• LA FORÇA DELS POBLES

Làmines col·leccionables de:

El Catllar de Galà
Mas de Barberans
L'Argentera
Figuerola del Camp

Neteja de
mantes, edredons,
cortines i catifes

Confir'ns les seves peces.

QUICK
MILANO

Cristòfol Colom 27. Tel. 22 771496
TARRAGONA

Misteris i Llegendes:
'Ouija', l'oracle del got

Pàgina X

Motor:
Citroën AX GTi,

Pàgina IX

Llibres:
Playa de Brazzaville, de Boyd

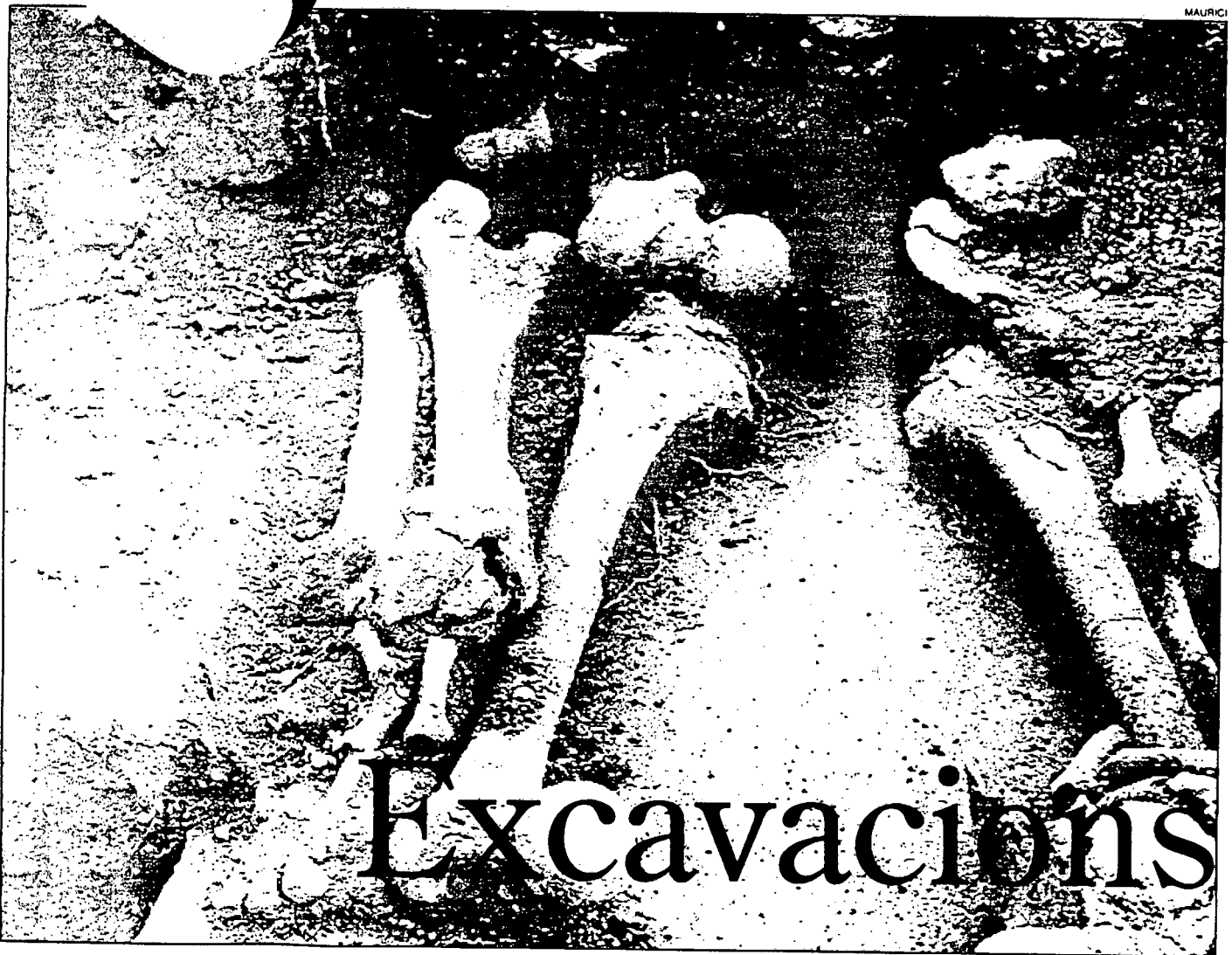
Pàgina XI

NOU DIARI

Diumenge, 12 de gener de 1992

Núm. 7

Quadrern

MAURICI

Excavacions

a Alcover

Descoberta una necròpolis romana
a la comarca de l'Alt Camp

97

Economia

- Guerra al món del cava
- Què en sabem de l'economia asiàtica?
- Entrevista: Joan Bapt. Vinaixa

Pàgines centrals

Pàgines II i III

Els treballs d'excavació, que fins ara han recuperat entre cinc o sis tombes, van iniciar-se arran d'una troballa fortuïta en unes obres als afores d'Alcover.

MAURICI

Una necròpolis romana a Alcover

TARRAGONA. Uns joves van descobrir el passat dilluns dia 30 de desembre unes restes de tombes romanes situades a prop d'Alcover, una població de gairebé quatre mil habitants situada al bell mig de l'Alt Camp. El descobriment va produir-se, com acostuma a passar en aquests casos, de manera casual, quan una excavadora en remoure unes terres dels afores de la població en el transcurs d'unes obres (a la vora de la carretera de Montblanc) va aixecar un munt de terra entre el qual es podien observar diverses restes que els joves van catalogar immediatament d'interès arqueològic.

Després del descobriment, el servei territorial d'Arqueologia de Tarragona va decidir-se a fer-se càrrec de les excavacions que s'havien de dur a terme en aquest indret proper al nucli urbà d'Alcover (encara no a un quilòmetre de la sortida de la vila). Els treballs van començar gairebé immediatament, ja que el servei territorial d'Arqueologia va encomanar-los ràpidament al Laboratori d'Arqueologia de la facultat de Filosofia i Lletres de la divisió VII de la Universitat de Barcelona (la divisió de centres del Camp de Tarragona, futura universitat Rovira i Virgili).

El primer que va poder-se apreciar en el

membres del Laboratori d'arqueologia de la facultat de Filosofia i Lletres, va ser el fet que l'excavadora havia malmès una part important del jaciment descobert, corresponent a una necròpolis. Els treballs duts a terme van destruir en les operacions de remoció de terres part de les restes, tal com

els participants en l'excavació van poder apreciar quan van examinar els munts de terra aixecats per aquestes màquines. Segons l'opinió dels experts que treballen en el jaciment, en el transcurs de les obres podrien haver-se perdut tres o quatre tombes.

Fins ara, els treballs han portat a la descoberta i primeres anàlisis d'entre cinc o sis tombes. De tota manera, segons

que treballen en el jaciment, és molt prematur encara la datació de les tombes i un estudi profund tendent a subministrar dades sobre la vida en les vil·les romanes del Camp de Tarragona. De tota manera, i encara que el jaciment és petit, sembla que les investigacions que es duen a terme en aquesta necròpolis l'han situat, en el seu primer examen, dintre de

l'època imperial. Aquesta datació és força imprecisa, ja que les tombes podrien anar des del segle I després de Crist fins al segle V (data de desaparició de l'imperi i de l'arribada de les invasions germàniques a l'occident d'Europa).

De tota manera, el jaciment és important per la zona, ja que no hi ha gaires restes romanes properes al lloc on es desenvolupa

Segons els experts, el fet que no s'hagin estudiat la majoria de jaciments pertanyents a vil·les romanes trobats al Camp de Tarragona i el fet, encara més greu, que probablement bona part de les vil·les romanes que en el seu moment van existir a l'"hinterland" de Tarragona no hagin estat encara descobertes, no pot amagar que el Camp de Tarragona, durant l'època d'esplendor de l'Imperi romà d'Occident, va acollir infinitat de poblaments rurals (és a dir, vil·les, el poblament rural característic d'aquesta època) que giraven al voltant de l'únic nucli urbà de l'època a la zona, Tàrraco.

Estudis sobre el poblament rural

Així doncs, segons els investigadors que treballen en el jaciment, dirigits per Lluís Piñol, el fet que es trobessin restes romanes a la zona no és pas sorprenent, sinó que respon a la idea de l'estructura de poblament que es té del Camp de Tarragona durant l'època romana. A més, hi ha un fet que reforça les teories dels arqueòlegs: les terres de la zona són ideals per a l'agricultura, per això no és sorprenent la troballa d'unes restes que mostren l'existència de poblament a la zona i, amb gairebé tota seguretat, l'existència d'una explotació agrària romana (una

El descobriment de la necròpolis, situada als afores d'Alcover, a prop de la carretera de Montblanc, va fer-se per casualitat, quan uns joves van veure un munt de terra extret per una excavadora.

Els jaciments fins ara descoberts (entre els quals i, com a més importats, destaquen els Munts a Altafulla i la vil·la de Centelles, entre altres) han de servir, segons els arqueòlegs, per confirmar les teories sobre l'estructura de poblament durant l'època imperial que es tenen del Camp de Tarragona. El jaciment d'Alcover és, d'aquesta manera, una mostra més que ha de conduir a l'establiment definitiu de l'organització territorial de la zona (sobre la qual, segons els investigadors del jaciment, encara no s'ha treballat prou i, fins ara, les teories existents es basen en l'analogia amb altres zones sobre les quals sí que s'ha dut una investigació més profunda).

Els primers treballs sobre el jaciment d'Alcover encara no han donat cap objecte especialment interessant des del punt de vista arqueològic (ja que fins ara només s'han trobat alguns dels sarcòfegs de la necròpolis i els ossos dels que hi eren enter-rats). El fet que encara no s'hagin trobat peces de ceràmica o altres objectes d'aquesta mena fa que els experts que treballen en el jaciment només hagin pogut establir la datació del jaciment entre el segle I i el segle V després de Crist. És a dir, que encara calen més dades per establir una datació acurada del jaciment arqueològic d'Alcover.

El jaciment, encara que no ha estat datat, correspon, segons els arqueòlegs que hi treballen, a l'època tardana de l'Imperi romà d'Occident (és a dir, els segles III - V després de Crist)

Primeres impressions

De tota manera, la primera impressió dels investigadors els fa pensar que el jaciment pertany a una època més aviat tardana de l'Imperi. Aquesta hipòtesi ve confirmada pel fet que a partir de mitjans del segle III, els nuclis urbans de l'Imperi d'Occident van començar a despoblar-se com a conseqüència dels saquejos que diverses hordes de pobles germànics van iniciar a Occident. Entre els nuclis despoblats, també es trobava Tàrraco.

Tot això va produir una gran emigració de la ciutat al camp i importants canvis en l'estructura de població. Així, amb la crisi del segle III, tot el medi rural de l'Occident romà es veu envaït d'explotacions rurals (en alguns casos, autèntics latifundis poblats per colons adscrits a la terra on treballaven, precedents del període feudal).

Per la seva banda, les ciutats van quedar convertides en nuclis de població formats, fonamentalment, per membres de l'Església, de l'exèrcit (format ja en aquest moment i en la seva major part per població germànica) i de l'administració imperial (una burocràcia poc operativa). Per la seva banda, els camps poc a poc anaven gaudint d'una injecció de poblament, tot això va acabar provocant una certa decadència cultural a Occident (procés justament invers a l'Orient romà, que viu durant aquesta època un renaixement cultural mediatitzat per les discursions teològiques i les escoles de Beirut i l'antic Bizanci, que, a partir de Constantí, adquirirà el nom de Constantinoble, que donen a l'Imperi els darrers juristes importants).

L'estudi de la vida a l'Imperi romà d'Occident en la seva llarga decadència de gairebé tres segles (decadència acompanyada de la greu crisi que pateix l'urbs imperiosa, Roma) no ha estat, molt profund fins al moment. L'estructura de la població, on hi ha el germen del feudalisme, i la greu crisi política han estat fenòmens que no han gaudit fins ara de la quantitat d'estudis que, per altra banda, s'han dedicat a l'esplendor republicà i imperial.

Jaciments com els trobats a Alcover poden aportar dades importants per establir la vida rural de l'Occident europeu en l'època tardana de l'Imperi si es confirmen les sospites dels investigadors que treballen en la necròpolis (els quals la daten entre els segles III i V, la qual cosa, com ja hem dit, encara s'ha d'establir). Segons els arqueòlegs, el descobriment de la necròpolis indica l'existència d'una vil·la a prop del jaciment. Segons l'opinió dels experts, la vil·la hauria de ser molt propera a la troballa feta el passat dia 30, encara que, en paraules d'un participant en els treballs, "les restes de la vil·la

podrien trobar-se tant a 20 metres de la necròpolis com a un quilòmetre, encara que aquesta darrera hipòtesi és força més improbable, però no, encara, descartable).

Els treballs van arà encaminats al descobriment de peces que confirmen la datació del jaciment i que ajudin a obtenir dades per tal de reconstruir la història social de l'època romana en el Camp de Tarragona. Cada jaciment arqueològic d'aquesta mena amb les troballes que s'hi efectuen aporta noves dades destinades a tenir una idea cada cop més aproximada de la vida d'aquells antics pobladors del Camp de Tarragona durant l'època romana. Així doncs, els experts que treballen en el jaciment d'Alcover (població on existeix un altre jaciment d'aquesta mena

al lloc anomenat el Cogoll), malgrat el poc tamany d'aquesta excavació esperen obtenir dades interessants en aquest sentit. Per altra banda, l'interès mostrat pel servei territorial d'Arqueologia indica la possible importància d'aquesta petita necròpolis descoberta gairebé per casualitat, com acostuma a passar (per exemple, hi ha casos cèlebres com el de les coves d'Altamira descobertes, se-

gons algunes fonts, per dos marrecs càntabres).

Explotacions agrícoles

La necròpolis trobada als afores d'Alcover fa uns dies correspon, segons els experts, a una vil·la romana. Aquestes explotacions agrícoles van gaudir del seu màxim esplendor (almenys quant a número) a partir de la crisi del segle III. Segons els responsables de l'excavació, la vil·la corresponent a la necròpolis trobada estaria, segurament, dedicada al cultiu de la vinya, ja que, segons els documents que es tenen, el Camp de Tarragona estava dedicat fonamentalment a la producció de vi. En aquest sentit, s'han trobat infinitat d'àmfores en excavacions del Camp de Tarragona.

Les àmfores del tipus concret dedicat a l'emmagatzemament de vi han estat trobades en molts indrets del Camp de Tarragona. A banda, també s'han trobat nombrosos forns dedicats a la fabricació d'aquest tipus d'àmfora determinat. Segons el que ara es coneix de l'època, en un principi el mercat dels productes d'arreu del Camp

era Tàrraco, per la seva condició de port de mar i d'únic nucli urbà. Amb l'adveniment de la crisi del segle III, la situació va anat canviant progressivament fins a convertir les vil·les gairebé en unitats de producció autosuficients que, com a màxim, comerciaven amb les explotacions adjacents.

Els darrers anys de l'Imperi d'Occident vénen marcats pel gradual retrocés del comerç i per l'endèmica crisi de les urbs; tot això afavoreix l'adquisició d'importància cada cop més gran per part de les explotacions agrícoles independents (les vil·les).

Així doncs, les excavacions d'Alcover aportaran dades sobre les explotacions rurals del Camp de Tarragona durant l'època romana. De tota manera, els experts esperen trobar les restes de la vil·la i poder analitzar-les. Amb tot, els arqueòlegs que treballen en les excavacions pensen que de la vil·la només es conservarà, probablement, la residència dels senyors i, com a màxim, la casa dels masovers o administradors. Quant a la residència dels treballadors és molt improbable trobar-la, pel material amb què estava construïda.

La necròpolis correspon a una vil·la romana, és a dir, una explotació agrícola independent, la qual, segurament, estaria dedicada al cultiu de la vinya, típic de la zona del Camp de Tarragona

J. J. M.

L'anàlisi i datació de les restes pot donar nova llum a l'estudi de les explotacions agrícoles.

Espais 7

Reus

DA ANTONI ABA...
els tres...

Conèixer la comarca sobre dues rodes

Amb motiu de la clausura del Parc Infantil de Nadal de Reus, el Consell Comarcal del Baix Camp va presentar les rutes de muntanya per a bicicletes tot terreny -mountain bike- que ressegueixen els límits comarcals i presenten diversos graus de dificultat i possibilitats de coneixement del terreny, en funció de les particularitats de cada persona ■

Trobada una necròpolis a Alcover

Josep Maria Vergés, estudiant de cinquè curs d'arqueologia a la Universitat de Tarragona, ha descobert una necròpolis romana a la zona del Mas de Gassol, lloc on actualment s'està construint una urbanització de més de 300 habitatges. Segons diversos estudis, aquesta troballa podria datar del segle I després de Crist i es tractava d'una vila romana d'aquella època ■

La plaça d'Europa s'inaugurarà properament

Després de gairebé un any d'obres i una inversió de prop de setanta-set milions, la plaça d'Europa està totalment enllestida i mostra la seva nova imatge. Una pista de petanca, jocs d'esbarjo, zones verdes i vials per passejar, ocupen prop de sis mil metres quadrats en aquesta zona de l'eixample de Reus confrontant amb l'avinguda sant Bernat Calvó.

La urbanització d'aquesta plaça ha comportat canvis en el sentit de la circulació i en un futur pròxim albergarà un centre comercial ■

Espais 7

A més de REUS ciutat, també es distribueix a les Borges del Camp, Alcover, l'Alaixar, Pradell, Castilvell, Almoster, Alforja, Comudella de Montsant, Riudoms, l'Argentera, Vinyols i els Arcs, Maspujols, Vilaplana, Riudecanyes, Duesaigües, Botarell, Montbrí del Camp, la Morera de Montsant, la Selva del Camp, Mont-roig del Camp i Riudecols ■

Arriben les rebaixes

Quan encara no hem tingut temps de gaudir dels obsequis que ens han dut els Reis Mags, les rebaixes han fet la seva aparició amb més força que altres anys. Tot i que alguns establiments ja havien iniciat aquesta modalitat, la majoria de botigues van iniciar les vendes el dia 7 i en molts establiments, com si haguessin donat el tret de sortida, es formaven llargues cues per poder tenir accés a aquella «ocasió». Per la seva banda, institucions, associacions de consumidors i botiguers insisteixen en les condicions mínimes perquè un producte obtingui la qualificació de rebaixat. La febre durarà un mes, els descomptes augmentaran i els estocs baixaran ■

Desde 1.530.000 matriculado

DELTA MUNDIALE

Minicar Pons